STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 11411

DER "BUND" IN DER REVOLUTSYE FUN 1905-1906

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

דער „בונד" אין דער רעוואלוציע

פון

1905 — 1906

לויט די מאַטעריאַלן פון בונדישן אַרכיוו

פאַרלאַג „די וועלט", וואַרשע 1930

„Bund“ w rewolucji 1905 — 1906

Wydawnictwo „Di „Welt“, Warszawa

Druk. „Di Welt“, Nowolipie 7.

פון פאַרלאַג

דאָס הייִנטיקע בוך איז דאָס ערשטע פון א גאַנצער סעריע ביכער, וועלכע וועלן דערשיינען פון צייט צו צייט און וועלן זיין צוזאַמענגעשטעלט לויט די מאַטעריאַלן פון דעם בונדישן ארכיוו.

פון דעם ים מאַטעריאַלן, וואָס געפינען זיך אין אַרכיוו און וואָס האָבן א שייכות צו דער געשיכטע פון דער יידישער אַרבעטער־באַוועגונג, צו דער געשיכטע פון „בונד", האָבן מיר דאָס מאָל א מאַטעריאַל, וועלכער נעמט אַרום די שטורם־יאָרן פון דער ערשטער רעוואָלוציע אין דער צאַרישער מדינה.

מיט א פאַרכאַפּטן אָטעם לייענען זיך נאָך איצט די שילדערונגען פון די העלדישע קאַמפן פון דעם יידישן פּראָלעטאַריאַט אונטער די פענער פון זיין פּאַרטיי, פון „בונד", אין יענע יאָרן. מאַסן אַרויסטרעטונגען, פּאָליטישע דעמאָנסטראַציעס, עקאָנאָמישע שטרייקן, לאָקאַוטן, פּאָגראָמען, זעלבסטשוץ, — אַלץ אין ליכט פון פאַקטן, פון דאָקומענטן, און דערצו נאָך שפּאַנענדיקער און נאָך איבערצייגנדיקער.

דאָס בוך גיט אויך א רייך בילד פונם אינערלעכן געבוי פון „אַלגעמיינעם יידישן אַרבעטער־בונד אין ליטע, פוילן און רוסלאַנד", פון זיינע באַציונגען צו דער אַלגעמיינער „רוס. סאָצ. דעמ. אַרב.־פּאַרטיי", ווי אויך צו אַנדערע סאָציאַליסטישע פּאַרטייען.

דער יונגער דור „בונדיסטן" וועט לייענען און לערנען פון דעם בוך. מיט אינטערעס וועט עס לייענען יעדער איינער, ווער עס אינטערעסירט זיך נאָך מיט דער יידישער אַרבעטער־באַוועגונג און מיט איר געשיכטע.

I. פּאָליטישער קאַמף

1. הארבסט 1904

ביאַליסטאָקער הריגה. — מאָביליזאַציע און פּאָגראָמען. — די ליבעראַל-קאָנסטיטוציאָנעלע באַוועגונג.

הארבסט 1904 איז געווען זייער א שטורעמדיקע צייט, באַקאַנט אונטערן נאָמען „פרילינג" אָדער „עפּאָכע פון צוטרוי". די רוסישע אַרמיי אויפן ווייטן מזרח האָט געליטן איין מפּלה נאָך דער אַנדערער, און די טיילווייזע מאָביליזאַציעס, וועלכע האָבן רואינירט צענדליקער און הונדערטער טויזנטער פאַמיליעס, האָבן בישט אויפגעהערט: דער עקאָנאָמישער קריזיס האָט זיך געלאָזט פילן אַלץ שטאַרקער און שטאַרקער. א פאַרשטיקטע רעוואָלוציאָנערע אויפרודערונג האָט זיך געשטאַרקט אין גאַנצן לאַנד און האָט ארומגעכאַפּט אַלע קלאַסן באַפעלקערונג. דער „ליבעראַלער" סוויאַטאָפּאָלק-מירסקי, וועלכער האָט פאַרנומען פלעווועס אָרט, האָט אָנגעהויבן רעדן וועגן „צוטרוי צו דער געזעלשאַפט", וועגן דער נויטיקייט פון רעפאָרמען. ווי איך מנהג איז פון תמיד אָן, האָט די רוסישע זעלבסטהערשונג גענומען שפּייזן די אויבערשטע שיכטן פון דער געזעלשאַפט מיט הבטחות, כדי צו קענען מיט נאָך מער אכזריות דערשטיקן דעם מינדעסטן פּראָטעסט פון פון־אונטן. אויף דער באַנקעט־באַוועגונג, וואָס האָט זיך דאַן אָנגעהויבן, קוקט די רעגירונג דורך די פינגער; די פּעריאָדישע פּרעסע באַקומט אייניקע צענזור־פאַרלייכטערונגען. אָבער אין דער זעלבער צייט ווערן אַרבעטער־פאַרזאַמלונגען צעטריבן דורך באַוואָפנעטער קראַפט; מען שיסט אין אומבאַוואָפנטן אַרבעטער־המון אפילו אָן שום התראה. די שטרייק־באַוועגונג שטאַרקט זיך אין

גאנצן לאנד, און נעמט אָן — באזונדער אין מערב־קאנט — אַן עפּידעמישן כאַראַקטער; די אויסגעשרייען „נידער מיט דער מלחמה", „נידער מיט דער זעלבסטהערשונג" הערן זיך אַלץ אָפטער און הילכיקער אויף ארבעטער־פארזאמלונגען, אויף דעמאָנסטראַציעס און מאַניפעסטאַציעס, און גלייכצייטיק מערן זיך אומגעהייער מאַסן־רעוויזיעס, ארעסטן, הריגות אין די פּאָליציי־צירקלען, אין די טורמעס, אין די פּארשיק־ערטער.

א גרויזאַמע הריגה פון אַן אומבאוואָפנטן ארבעטער־המון, אונטערן צודעק פון נאַכט־פינסטערניש, איז פאָרגעקומען סאַמע אָנהויב הארבסט אין ביאַליסטאָק. אָוונט־צייט, דעם 12 (25) סעפּטעמבער 1904, האָט זיך א מחנה יידישע ארבעטער און ארבעטערינס פון א מאַן 300 אומגעקערט פון א פארזאמלונג הינטערן שטאָט. ביים עק וואַלד איז פּאָליציי אָנגעפאַלן און אָן א שום התראה געגעבן א סאַלווע איבערן המון, דערנאָך האָט זי געלאָזן אין גאַנג די באַגנעטן, און אויף די אַנטלויפנדיקע געעפנט א שיסעריי. שווער־ און לייכט־פארוואונדעטע איז געווען ביז א 30 מאַן; ביי א סך פון זיי זענען די קוילן געווען אין רוקן; מער פאַר אַלץ האָבן געליטן פרויען.

אין צוזאמענהאַנג דערמיט האָט דער צ. ק. פון „בונד" זיך געווענדעט צו די אָרגאַניזאַציעס מיט א צירקולאַר־בריוו, ווו ער האָט פאָרגעלייגט ענערגיש פּראָטעסטירן קעגן דער הריגה, — איינאָרדנען דעמאָנסטראַציעס, שטרייקן, פּראָטעסט־פאַרזאַמלונגען, ארויסטראָגן דערביי אַנטשפּרעכנדיקע רעזאָלוציעס און ארויסגעבן בלעטלעך, וועלכע זאָלן אויפקלערן די סיבות פון דער ארויסטרעטונג.

אונזערע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס האָבן זיך ענערגיש אָפּגערופן אויפן אַפּעל פון צ. ק. לויט אונזערע ידיעות — נאַטירלעך, נישט קיין פולע *) — איז אין משך פון 2 ביז 3 וואָכן פאָרגעקומען א רייע מאַניפעסטאַציעס, שטרייקן און פארזאמלונגען אין עטלעכע צענדליק שטעט און שטעטלעך, אויפן גאַנצן שטח פון

*) זע „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 197 — 202.

מערב־קאַנט צווישן ריגע און אָדעס. די צאָל אַנטיילנעמער אין יעדער אַרויסטרעטונג האָט זיך געוואַקלט צווישן 70 און 2000. אין איניקע ערטער זענען דערביי פאָרגעקומען צוזאַמענשטויסן און אין איין פאַל (באָברויסק) איז אַפילו דערגאַנגען צו אַן ערנסטער קאָנפליקטיקער שיסעריי מיט דער פּאָליציי.

פאַר יענער צייט — נאָך פאַר די יאַנואַר־ און אָקטאָבער־טעג פון 1905 — אין דער אָנגעשטרענגטער אַטמאָספער פון קריגס־צייט, איז אַט די באַוועגונג, וועלכע האָט אַרומגעכאַפּט אַלע מער אָדער ווייניקער גרויסע פּונקטן פונם מערב־קאַנט, געווען אַ גאַנץ אימפּאָזאַנטע. אין די הונדערטער און טויזנטער בלעטלעך, וואָס אונזערע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס האָבן פאַרשפּרייט, אין די רעזאָלוציעס און אין די אויסגעשרייען בעת די מאַניפעסטאַציעס, האָבן די יידישע אַרבעטער פּראָטעסטירט נישט נאָר קעגן דער הריגה אין ביאַליסטאָק, נאָר קעגן דער גאַנצער צאַרישער אָרדנונג, קעגן דער מלחמה און דער מאָביליזאַציע. דער פּראָטעסט קעגן געגעבענעם קאָנקרעטן פאַל האָט אַזוי אַרום באַקומען אַ בולט אויסגעשפּראָכענעם אַלגעמיין־פּאָליטישן כאַראַקטער.

אין גיכן האָט זיך אָנגעהויבן אַ מאָביליזאַציע אין דרום־מערבדיקן און אין צפון־מערבדיקן קאַנט. די שטעט זענען פול געוואָרן מיט טויזנטערדיקע המונים הונגעריקע און פאַרביטערטע מאָביליזירטע פויערים, און זיי האָט באַגלייט דאָס קרעכצן און וויינען פון טאַטעס און מאַמעס, פון ווייב און קינד, פאַראורטיילטע אויף הונגער און דלות. די אומצופרידנקייט פון די רעזערוויסטן האָט דאָ און דאָרט געפונען איר אויסדרוק אין געוואַלדיקע סטיכישע אויסברוכן. מען האָט פאַנגראַמירט די אייזנבאַן־סטאַציעס און קודם כל די קאַזיאָנע (מלוכהשע) בראָנפן־געוועלבער. גאַנץ אָפט איז די מאַכט לחלוטין נישט געווען בכוח צו פירן דעם קאַמף מיט די צעבושעוועטע רעזערוויסטן. לויט אַ ווינק פון אויבן, הויבן אָן פּאָליציי און רעגירונגס־אַגענטן צו פירן צווישן די מאָביליזירטע אַ שטאַרקע אַנטיסעמיטישע אַגיטאַציע, אַרויסשטעלנדיק די יידן אַלס שונאים פון צאַר און פאָטערלאַנד אַלס שולדיקע

אין די מפלות פון דער צארישער ארמיי און בכלל אין אלע צרות, וואס שיטן זיך אויף רוסלאנד. א פאגראם־פאניק כאפט ארום דעם גאנצן יידישן „יִשוב". ווייטער („פאגראמען און זעלבסטשוץ") וועלן מיר זען, ווי אין מאהילעוו, למשל, ווו ס'איז פארגעקומען איינע פון די ערשטע דעמאנסטראציעס צוליב דער ביאליסטאקער הריגה — רעדט דער פאליצמייסטער איין די מאביליזירטע, זיי זאלן שלאגן די „דעמאקראטן", ס'הייסט — גיט ער צו פאר־שטיין — די „יינגע יידן".

אין אן אויפרוף „פאגראמען און מאביליזאציע" רופט דער צ. ק. אונזערע ארטיקע ארגאניזאציעס, מען זאל פריער פאר אלץ פרובירן ווירקן אויפן רעוואלוציאנערן ווארט אויף די פינסטערע, דורך דער פאליציי פארפירטע רעזערוויסטן, און נאר אין עקסטן פאל זאל מען איבערגיין צו א באוואפנטן ווידערשטאנד. אין גאנצן בונדישן ראיאן האט זיך געפירט זייער אן אינטענסיווע אגיטאציע אין צוזאמענהאנג מיט דער מאביליזאציע, מיט דער מלחמה און מיט דער רעגירונגס־פאליטיק בכלל; בלעטלעך אויף די אלע טע־מעס האט מען פארשפרייט זייער א גרויסע צאל צווישן די רע־זערוויסטן און פויערים; עס האבן זיך אויך ארגאניזירט זעלבסט־שוץ־אטריאדן, און ווו נישט ווו איז זיי אויסגעקומען ארויסצו־טרעטן.

די מאביליזאציע און דער פאגראם־קאשמאר, וואס זי האט ארויסגערופן, זיינען געווען צום טייל די סיבה דערפון, וואס די ליבעראל־קאנסטיטוציאנעלע באוועגונג האט זיך אין מערב־קאנט אנגעהויבן אביסל שפעטער, ווי אין צענטראל־רוסלאנד, מיט פעטערבורג און מאסקווע אין דער שפיץ. א צווייטע סיבה פון אט דער אפגעשטאנענקייט איז געווען דאס, וואס לעגאלע ארגאנען פאר דער געזעלשאפטלעכער מיינונג — די זעמסקע (דארפישע) און שטאטישע זעלבסטפארוואלטונגען, וועלכע זיינען געווען דער הויפט־ארגאן פון דער ליבעראלער אגיטאציע — האבן זיך אויפ־געהיט, הגם אויך איז א פארקריפלטער פארם, נאר אין די צענ־טראלע און אין די צפונדיקע גוברניעס. אין די ראנד־געביטן

האט אדמיניסטראטיווער ווילקיר און קליינלעכסטע אדמיניסטראטיווע רעגלאמענטאציע און אפוטרופסות פון לאנג געשטיקט יעטווידע געזעלשאפטלעכע זעלבסט-טעטיקייט.

אין ראיאן פון „בונדס" טעטיקייט הויבט זיך די ליבעראל-קאנסטיטוציאנעלע באוועגונג אן ערשט אין דעצעמבער, נאכן ערשטן זעמסקע צוזאמענפאר (סוף נאוועמבער 1904), וועלכן די רעגירונג האט נישט דערלויבט און וועלכער איז דאך פארגעקומען, אין פעטערבורג.

נאך פאר זיי, אפפארן פון ווילנע (ווו ער איז געווען גענעראל-גובערנאטאר) קיין פעטערבורג אויפן נייעם פאסטן, האט סוויאטאפאלק-מירסקי אויפגענומען א יידישע דעפוטאציע און געבעטן איבערגעבן די יידן, אז זיי זאלן זיך באציען מיט צוטרוי צו דער רעגירונג; אז ער, סוויאטאפאלק-מירסקי, וועט האבן דעם כבוד צו שטיין ביים סאמע „קוואל פון גערעכטיקייט" ער האט אבער נישט פארגעסן גלייך אויפן ארט צוגעבן, אז אינגאנצן אויסגלייכן די יידן אין זייערע רעכט מיט דער איבעריקער באפעלקערונג האלט ער פאר אוממעגלעך און אפילו פאר שעדלעך. פונדעסטוועגן האבן אט די „גוטהארציקע" ווערטער ארויסגערופן אן אויפלעבונג צווישן דער יידישער ליבעראלער בורזשואזיע.

אין א רייע ארטיקלען אין „ארבעטער שטימע" און „דער בונד" *) און אין א רייע אויפרופן, געווידמעטע דער ליבעראלער באוועגונג („צארישע חסידים", „וואס מיר טארן נישט פארגעסן", „מיר און זיי" און פיל אנדערע), קריטיקירט דער צ. ק. זייער שארף די התפעלות פון די ליבעראלן בכלל און פון די יידישע ליבעראלן בפרט. ער דעקט אויף דעם אמתן מקור פון די ליבעראלע רעדעס און פון די רעגירונגס-רעדעס, וועלכע האבן ביידע פאר א ציל מיט פוסטע הבטחות צו בארויקן די אויפגערודערטע

---

*) די „ארבעטער-שטימע" און „דער בונד", אויסגאבן פון אונזער צ. ק. אויף יידיש, פלעגן דערשיינען ווי נישט-פעריאדישע זשורנאלן, אין די געהיימע דרוקערייען פון בונד אין רוסלאנד, ביז נאוועמבער 1905.

דורך דער מלחמה מוחות, כדי דערווייל געווינען צייט און פארפעסטיקן זייערע צעטרייסלטע פאזיציעס. אונזער פארטיי זאגט זיך נישט אפ אונטערצוהאלטן יעדע רעוואלוציאנערע און אפאזיציאנעלע ריכטונג, נאר ביי דעם אומבאדינגטן תנאי, אז דער פראלעטאריאט זאל איינהיטן זיין זעלבשטענדיקייט און די ליבעראלן זאלן אנערקענען אייניקע מינימאלע פאדערונגען פון דער סאציאל־דעמאקראטיע. פאר אזעלכע פאדערונגען האבן זיך דעמאלט גערעכנט: פרייהייט פון שטרייקן, 8 שעהדיקער ארבעטס־טאג און צונויפרופן א גרינדונגס־פארזאמלונג אויפן יסוד פון דער פיר־גלידערדיקער פארמול *).

ארום דעצעמבער 1904 באקומט די באוועגונג אין לאנד אלץ א גרעסערן פארנעם, און גלייכצייטיק ווערט שוואכער די פאגראם־פאניק אין די ראנד־געביטן. אין ראיאן פון אונזער פארטיי הויבט זיך אן זייער א לעבהאפטע קאמפאניע אין צוזאמענהאנג מיטן נייעם רעגירונגס־קורס און מיט דער ליבעראל־קאנסטיטוציאנעלער באוועגונג. די אגיטאציע פירט זיך אי שריפטלעך — דורך בלעטלעך — אי מינדלעך, דורך א קאלאסאלער צאל פארזאמלונגען אין אלע שטעט פון אונזער ראיאן. און די פארזאמלונגען זענען צומאל זייער צאלרייכע פאר יענע צייטן (צו 500 און צו 1000 מענטשן). א סך פון די פארזאמלונגען זענען פארגעקומען האלב־אפן, דערהויפט אין די בתי־מדרשים, געשיצט פון דרויסן און פון אינעווייניק דורך די קאמף־אטריאדן פון אונזערע ארגאניזאציעס**). אין די רעזאלוציעס, וואס די פארזאמלונגען פלעגן אננעמען, האט מען, להיפך צו די ברעקל־פאדערונגען פון די ליבעראלן, קלאר פארמולירט פאדערונגען צו פארענדיקן די מלחמה, צונויפרופן די גרינדונגס־פארזאמלונג, געבן פרייהייט פון שטרייקן, פון פארזאמלונגען, פון ווארט א. א. וו. אונזערע רעפערענטן און אגיטאטארן פלעגן אויך ארויסטרעטן אויף די ליבעראלע באנקעטן,

*) זע „דער בונד" נומ. 5 און „ארבעטער־שטימע" נומ 38, ווי אויך די פריער דערמאנטע אויפרופן פון צ. ק.

**) זע „לעצטע נאכריכטן" נומ. 205 — 213.

אויף סטודענטישע פאַרזאַמלונגען, אין די שטאָט־דומעס, און נישט זעלטן פלעגן סאָציאַל־דעמאָקראַטישע רעזאָלוציעס אָנגענומען ווערן אונטער איינמוטיקע אַפּלאָדיסמענטן.

די אינטענסיווע פּאָליטישע אַגיטאַציע און דער קאַמף, וועלכן אונזערע אָרגאַניזאַציעס האָבן געפירט אין משך פון האַרבסט 1904, האָבן פיזיש צוגעגרייט דעם באָדן פאַר יענער ברייטער רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג, וועלכע האָט זיך אָנגעהויבן אין גאַנצן בונדישן ראַיאָן באַלד נאָך די געשעענישן פון די יאַנואַר־טעג אין פּעטערבורג.

2. ווינטער און פרילינג 1905.

די באַוועגונג צוליב די יאַנואַר-געשעענישן — VI קאָנפערענץ פון „בונד" און I קאָנפערענץ פון די ס"ד אָרגאַניזאַציעס פון רוסלאַנד — אַלץ וואַקסנדיקע רעוואָלוציאָנערע באַוועגונג פון יידישן פּראָלעטאַריאַט — בלוטיקער צוזאַמענשטויס אין וואַרשע.

ווי נאָר עס זענען אָנגעקומען די ערשטע ידיעות וועגן די געשעענישן פון 9 (22) יאַנואַר 1905 אין פּעטערבורג, האָט דער צ. ק. אַרויסגעגעבן און פונאַנדערגעשיקט צו די אָרגאַניזאַציעס אַן אויפרוף „צום קאַמף", געדרוקט אַרום 200 טויזנט עקזעמפּלאַרן, אויף יידיש, פּויליש און רוסיש. דער אויפרוף האָט אויפגעפאָדערט די אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס צו אונטערהאַלטן די אויפגעשטאַנענע פּעטערבורגער אַרבעטער דורך אַלגעמיינע שטרייקן און דורך גאַסן-דעמאָנסטראַציעס — ווי ווייט מעגלעך באַוואָפנטע. די הויפּט-פאָדערונגען, וועלכע דער פּראָלעטאַריאַט זאָל אומעטום אַרויסשטעלן און פאַרטיידיקן, זענען געווען פאָרמולירט אין 8 פּונקטן: צונויפרופן די גרינדונגס-פאַרזאַמלונג, פאַרבייטן די מאָנאַרכיע מיט אַ דעמאָקראַטישער רעפּובליק, איינפירן דעם 8 שעהדיקן אַרבעטס-טאָג, דאָן אומבאַדינגלעכקייט פון פּערזאָן און די איבעריקע פרייהייטן, גלייכע בירגערלעכע און פּאָליטישע רעכט פאַר אַלע נאַציעס, אַמנעסטיע, און — אויפהערן די מלחמה. ספּעציעלע אַגענטן פון צ. ק. האָבן אין משך פון 2—3 טעג באַזוכט די הויפּט-פּונקטן אין ראַיאָן פון אונזער פּאַרטיי-טעטיקייט און פּערזענלעך איבערגעגעבן דעם רוף פון צ. ק. צו שטיצן דעם פּעטערבורגער פּראָלעטאַריאַט.

אַ רייע מיט יאָרן האָט דער יידישער פּראָלעטאַריאַט פון מערב-קאַנט בכלל, זיך געפילט איינזאַם אין זיין פאַרצווייפלטן

קאמף מיט דער זעלבסטהערשונג: די איינצלנע אויסברוכן פון די ארבעטער אין צענטראל־רולאנד — אמת, צומאל גאנץ גראנדיעזע — האבן זיך נאך אלץ נישט צענויפגעגאסן אין איין פלאנמעסיקן ארויסטריט מיט קלאר פארמולירטע פאליטישע לאזונגען. די צאל קרבנות אין מערב־קאנט איז כסדר געוואקסן, און אין רעזולטאט נאך אלעמאל נייע און אלץ גרויזאמערע רעפרעסיעס. און דערפאר האט די ידיעה וועגן אויפשטאנד פון די פעטערבורגער ארבעטער, וועגן די ערשטע באריקאדעס אויף די גאסן פון דער קרוין־שטאט, געווירקט ווי אן עלעקטרישער שטראם, און באלד איז דער גאנצער מערב־קאנט געשטאנען אין רעוואלוציאנערע פלאמען. די באוועגונג האט דא געטראגן א בולט־אויסגעדריקטן סאציאליסטישן כאראקטער; זי האט זיך געפונען אונטער דער אנפירונג פון רעוואלוציאנערע, ס'רוב סאציאל־דעמאקראטישע ארגאניזאציעס, וועלכע זענען צו יענער צייט שוין געווען פעסט פארבונדן מיט ברייטע פראלעטארישע מאסן. אין ראיאן פון „בונד" האבן אונזערע ארטיקע ארגאניזאציעס געשפילט די הויפט־ראל, די אנפירנדיקע ראל אין דער יאנואר־באוועגונג.

וועגן דעם, ווי דער יידישער פראלעטאריאט האט רעאגירט אויף די געשעענישן פון 9־22 יאנואר, האבן מיר ידיעות פון אריבער 40 שטעט און שטעטלעך פון אונזער ראיאן. *) אחוץ די אויפרופן פון צ. ק. האבן אונזערע ארטיקע ארגאניזאציעס נאך פארשפרייט אין קאלאסאלע צאלן זייערע אייגענע בלעטלעך („צו די ארבעטער", „צו דער געזעלשאפט", „צו די פויערים") און ביולעטינען, וווּ עס ווערן באשריבן די געשעענישן אין פעטערבורג און אין אנדערע שטעט און עס ווערט גערופן צו שטיצן די פאדערונגען פון די ארבעטער. איידער מען האט דערקלערט א שטרייק, האט מען אין משך פון א 2—3 טעג איינגעאָרדנט זייער פיל צוגרייטונגס־פארזאמלונגען. אונזערע אגיטאטארן זענען ארויסגעטרעטן אויף די פאבריקן און זאוואדן, אין די ווערקשטאטן, אין

*) זע „לעצטע נאכריכטן" נומ. 211 — 224 און ביילאגע צו „ארבעטער-שטימע" נומ. 39.

די בתי מדרשים אין פשוט אין די גאסן און אומעטום געווען צ.ם קאמף מיט דער זעלבסטהערשונג און דערביי פארמולירט די גרונט־פאדערונגען פון דער סאציאל־דעמאקראטיע. אין א סך שטעט (ווילנע, מאהילעוו, וויטעבסק, זשיטאמיר און אנד.) האבן אונזערע קאמיטעטן געשלאסן אפמאכן מיט די ארגאניזאציעס פון דער רוסל. ס״ד פארטיי, כדי צו קאארדינירן זייערע ארויסטרעטונגען. ווען ס׳איז פראקלאמירט געווארן א שטרייק, זענען אפגעריסן געווארן אונזערע ארבעטער איבער די פאבריקן און ווארשטאטן און „ארויסגענומען״ די אפגעשטאנענע אדער פארעקשנטע חברים — נישט נאר יידן, נאר אין פיל פאלן אויך קריסטן. אין ס׳רוב פאלן האט מען די שטרייקן דערקלערט אויף 3 טאג, אבער אין אייניקע ערטער האבן זיי זיך פארצויגן אויף א וואך און מער. דאס האנדלס־אינדוסטריעלע לעבן, די באוועגונג פון די פורמאנעס און טראמווייען — פלעגן ווערן אינגאנצן אפגעשטעלט; די סטאציעס פון גאז און עלעקטריע האבן נישט געארבעט; בענק, ביוראס, מאגאזינען און געוועלבער האבן זיך פארמאכט און געעפנט לויט באשלוסן פון אונזערע קאמיטעטן, וואס זייער אויטאריטעט איז אין יענע היסטארישע טעג געוואלדיק אויסגעוואקסן. צווישן דער באפעלקערונג פון די אונטערדריקטע לאנד־געביטן זענען די ארבעטער און זייער קאמף געווען ארומגערינגלט מיט אן אטמאספער פון מיטגעפיל, מיט פארבארגענער אדער אפילו אפענער סימפאטיע. מצד די ראדיקאלע און ליבעראלע עלעמענטן פון דער געזעלשאפט האט די באוועגונג באקומען מאראלישע און מאטעריעלע אונטערשטיצונג. זיי האבן גענומען אנטייל אין די שטרייק־קאמיטעטן, זיי האבן געגעבן קהלשע לאקאלן אויף צו מאכן אין זיי פארזאמלונגען און מיטינגען. דעמאנסטראציע־צוגי, מאניפעסטאציעס און מיטינגען אונטערן אפענעם הימל זענען געווארן א געוויינלעכע זאך. מייכטנס פלעגט דאס קומען פאר דער מאכט אומגעריכט, און זי האט זיך איינפאך פארלוירן. דעמאלט איז נאך נישט געווען נישט קיין קריגס־צושטאנד, נישט קיין ציטוויילעקע גענעראל־גובערנאטארן, נישט קיין בליץ־שנעלע פעלד־געריכטן.

אָבער פונדעסטוועגן פלעגן זיך מאַכן צוזאַמענשטויסן מיט פּאָליציי און מיטן מיליטער; עס איז געווען נישט ווייניק פאַרוואונדעטע און דערהרגעטע, און די לויות פון די קרבנות פון דער רעוואָלוציע פלעגן פאַרוואַנדלט ווערן אין גראַנדיעזע דעמאָנסטראַציעס, אין וועלכע ס'האָבן זיך באַטייליקט צענדליקער טויזנטער מענטשן פון אַלע נאַציעס און שטאַנדן (דווינסק, האָמעל), — און עס פלעגן געהאַלטן ווערן רעוואָלוציאָנערע רעדעס, אין דער אַנוועזנהייט פון מאַכט-פאַרשטייער, אויף אַלע אָרטיקע שפּראַכן.

צום באַדויערן, איז די פּלאַנמעסיקייט פון דער באַוועגונג אין ליטע און צום טייל אויפן דרום געשטערט געוואָרן דורך דעם, וואָס יענע אָרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבן געפירט אָדער געדאַרפט פירן די אַרבעט צווישן קריסטלעכן פּראָלעטאַריאַט, האָבן אין אַ סך ערטער נישט פאַרמאָגט קיין ערנסטע און פעסטע פאַרבינדונגען צווישן די ברייטע שיכטן פּוילישע און רוסישע אַרבעטער. אַזוי למשל, זענען אין האָמעל נישט צוגעשטאַנען צו דער באַוועגונג די אַרבעטער פון אייזנבאַן-דעפּאָ; אין מאָהילעוו איז נאָר אַ טייל קריסטלעכע אַרבעטער צוגעשטאַנען צו דער באַוועגונג; אין וויטעבסק האָבן געשטרייקט כמעט נאָר יידישע אַרבעטער; און אין פּינסק האָט זיך די באַוועגונג טאַקע נישט איינגעגעבן, ווייל די רוסישע אַרבעטער זענען נישט צוגעשטאַנען. *)

אָבער אחוץ אָט די פּיינלעכע דערשיינונגען, איז די באַוועגונג, וואָס די יאַנואַר-געשעענישן האָבן אַרויסגערופן צווישן יידישן פּראָלעטאַריאַט, געווען פון אַזאַ קראַפט און פאַרנעם, אַז פאַר פיל איז דאָס געווען פשוט אומדערוואַרט. דער כאַראַקטעריסטישער און סאַמע ווערטפולער שטריך פון דער באַוועגונג איז באַשטאַנען דערין, וואָס די יידישע אַרבעטער-מאַסן זענען אַרויסגעטרעטן אונטער דער אָרגאַניזירטער פירונג פון אונזערע אָרטיקע קאָמיטעטן. דער קאָמיטעט האָט באַשלאָסן, זוען אַ שטרייק

---

*) זע ידיעות פון די שטעט אין די „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 214 און 221.

הויבט זיך אָן און ווען ער זאָל זיך ענדיקן; ער האָט באַשטימט די פאַרזאַמלונגען. מיטינגען, דעמאָנסטראַציעס, — אַלץ איז פאָרגעקומען אונטער זיין אָנפירונג און קאָנטראָל. אָבער די באַוועגונג איז אומגעהייער שנעל געוואַקסן, זי האָט פאַרכאַפּט אַלץ ברייטערע, ביז דאָ נאָך נישט גערירטע מאַסן אַרבעטער; זי איז אויף א גוטער העלפט אַרויס פון אונטער דער ערד און גענומען ברעכן די אָרגאַניזאַציאָנעלע ראַמען, וועלכע האָבן זיך אויסגעבילדעט ביי גאָר אַנדערע באַדינגונגען.

אין פעברואַר 1905 האָט דער צ. ק. צונויפגערופן די זעקסטע קאָנפערענץ פון אונזער פּאַרטיי, כדי צו באַשליסן די פראַגן, וואָס זענען אַרויסגערוקט געוואָרן דורך דער יאַנואַר־באַוועגונג. די קאָנפערענץ איז פאָרגעקומען אין דווינסק; באַטייליקט האָבן זיך אין איר 25 מאַן, געוויילטע דורך די אָרטיקע קאָמיטעטן און אָרגאַניזאַציעס. *)

פון די פראַגן, וואָס זענען באַהאַנדלט געוואָרן אויף דער קאָנפערענץ, וועלן מיר דערמאָנען פאָלגנדיקע: וועגן אויסברייטערן דעם קרייז פון אונזער השפעה אויף פּראָלעטאַרישע און נישט פּראָלעטאַרישע שיכטן פון דער באַפעלקערונג; וועגן פאַרשטאַרקן די קאַמף־גרייטקייט פון די מאַסן; וועגן אַרבעט צווישן נישט יידישן פּראָלעטאַריאַט; וועגן נייע פאָרמען פון רעוואָלוציאָנערע אַרויסטרעטונגען; וועגן אָפּמאַכן מיט אַנדערע רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס, וועגן אַרבעט צווישן מיליטער, ווייטער („צוזאַמענפאָרן און קאָנפערענצן") ברענגען מיר איינציקע פון די מער וויכטיקע רעזאָלוציעס, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרן אויף דער דאָזיקער קאָנפערענץ.

מיט אונטערפירן א סך הכל פון דער יאַנואַר־באַוועגונג האָט זיך טיילווייז פאַרנומען אויך די ערשטע קאָנפערענץ פון די ס"ד אָרגאַניזאַציעס פון רוסלאַנד, וועלכע איז צונויפגערופן געוואָרן לויט דער איניציאַטיוו פון אונזער צ. ק. און איז פאָרגעקומען נאָך

*) „לעצטע נאַכריכטן" נום. 222 די VI קאָנפערענץ פון „בונד").

פאר אונזער VI קאנפערענץ — אין יאנואר 1905 (אין ריגע). *)
אין איר האבן זיך באטייליקט פארשטייער פון אלע סאציאל־דעמאקראטישע אָרגאניזאציעס, אחוץ די דעלעגאטן פון דער „ס״ד פון פוילן און ליטע״, פון דער ארמענישער ס״ד־ארגאניזאציע און פון „פראלעטאריאט״, וועלכע האבן צוליב פארשיידענע סיבות נישט געקענט קומען צום באשטימטן טערמין.

די קאנפערענץ האט אנגענומען אן אויפרוף „צום פראלעטאריאט פון גאנץ רוסלאנד״, אין וועלכן ס׳ווערט צווישן אנדערע באגריסט דער עולעך געמאכטער ערשטער שריט צו פאראייניקן אלע סאציאל־דעמאקראטישע קרעפטן פון רוסלאנד, און עס ווערן אויך אויסגערעכנט, אין אביסל אן אנדער רעדאקציע און אנדער סדר, די זעלבע פאדערונגען, וועלכע אונזער צ. ק. האט פארמולירט אינם פריער דערמאנטן אויפרוף „צום קאמף״.

אין דער מיטטיילונג וועגן דער קאנפערענץ זענען געבראכט אויך די לעצטע צוויי אנגענומענע רעזאלוציעס: וועגן אפמאכן מיט די ליבעראל־דעמאקראטישע פארטייען און וועגן דער באציונג צום בלאק פון רעוואלוציאנערע און אפאזיציאנעלע פארטייען און ארגאניזאציעס, וואס האבן אפגעהאלטן א קאנפערענץ אין פאריז, הארבסט 1904 **).

אין ראיאן פון „בונד״ איז די יאנואר־באוועגונג אוועק ווייט איבער די גרענעצן פון דער אוממיטלבארער סיבה, וועלכע האט די באוועגונג ארויסגערופן. אין א סך ערטער (ווילנע, קאוונע, מאהילעוו, דווינסק, וויטעבסק) האבן זיך די פאליטישע שטרייקן איבערגעחזרט א צווייטן מאל, נאך מיט מער קראפט און נאך אימפאזאנטער. כמעט אומעטום האבן זיך די אלגעמיינע פאליטישע שטרייקן פארוואנדלט אין א רייע עקאנאמישע שטרייקן, לויט

*) זע „לעצטע נאכריכטן״ נומ. 219 („מיטטיילונג וועגן דער קאנפערענץ פון די ס״ד ארגאניזאציעס פון רוסלאנד״).

**) זע ווייטער: „די צווישן־פארטייאישע באציונגען אין די פאריגע יאָרן מיט ר. ס. ד. א. פ.״

באזונדערע ווערקשטאטן און פאכן. און די עקאנאמישע שטרייקן ווידער האבן ביי דער ערשטער באקוועמער געלעגנהייט זיך ווי־דער צונויפגעגאסן אין אלגעמיין־פאליטישע. אזוי, למשל, איז גע־ווען אין דווינסק; דער עקאנאמישער שטרייק, וואס האט אויסגע־בראכן אין פעברואר אויף איין זאוואד, איז אונטערן איינפלוס פון אונזער קאמיטעט און אונטער זיין ווייטערדיקער אנפירונג, פאר־וואנדלט געווארן אין א פאליטישן גענעראל־שטרייק, וועלכער האט געדויערט 5 טאג נאכאנאנד. דאס לעבן פון אט דער גאנצער גרויסער האנדלס־אינדוסטריעלער שטאט איז געווארן אינגאנצן פא־ראליזירט; די גאנצע נאציאנאל־פארשיידענע באפעלקערונג איז ארייננעצויגן געווארן אין א גראנדיעזע פאליטישע באוועגונג, וואס האט אין א סך פרטים דערמאנט מיט זיך די אקטאבער־טעג. „ס'האט אויסגעזען, ווי די גאנצע באפעלקערונג פון שטאט וואלט נאר געווארט אויף א רוף פונם קאמיטעט, כדי אריינצוטרעטן אין אן אפענעם קאמף פאר פרייהייט... ארבעטער, אינטעליגענץ, לערן־יוגנט, אפילו קאפיטאליסטן און סתם בירגער זענען געקומען אויפן בולוואר נאך פראקלאמאציעס. באאמטע, אפיצירן, זעלנער האבן קורץ געפרעגט: „היינטיקע בלעטלעך?“ *) אין די צוזאמענשטויסן מיט פאליציי און מיליטער איז געפאלן נישט ווייניק פארוואונדע־טע; פאר צוויי געשטארבענע פון וואונדן האט מען ארגאניזירט לויה־צוגן, אין וועלכע ס'האבן זיך באטייליקט צו 15—20 טויז. מאן, פון אלע שיכטן; אויף די פאדערונגען פון דער פאליציי צו עפענען די קראמען, האט מען געענטפערט: „דער קאמיטעט האט געהייסן שליסן און ער וועט זאגן, ווען צו עפענען“. און אייניקע סוחרים האבן נישט געעפנט זייערע קראמען אזוי לאנג, ביז זיי האבן נישט איבערגעלייענט אין דער פראקלאמאציע פון קאמיטעט, אז דער שטרייק איז געענדיקט. די מעלדונג וועגן פארענדיקן דעם שטרייק איז באגלייט געווארן מיט א גאנצער רייע מאניפעסטא־ציעס, וואס די ארבעטער האבן איינגעארדנט גלייכצייטיק אין פארשידענע עקן שטאט. „ס'האט אויסגעזען, אז די גאנצע שטאט

*) זע „לעצטע נאכריכטן“ נום. 224.

האָט זיך צונויפגעגאָסן אין איין געשריי: נידער מיט דער זעלבסט־הערשונג! זאָל לעבן די דעמאָקראַטישע רעפּובליק!"*) דאָס זעלבע — ווי אין אַ קלענערן און ווי נאָך אין אַ גרעסערן מאַסשטאַב — איז פאָרגעקומען אויך אין אַנדערע שטעט פון אונזער ראַיאָן. אַלגעמיינע שטרייקן האָט מען אָרגאַניזירט צוליב דער פעברואר־שחיטה אין באַקו, צוליב דעם 19 פעברואר — דעם טאָג פון דער פּויערים־באַפרייאונג, צוליב דעם 1 מערץ — צום אָנדענק פון דער דערמאָרדונג פון אַלעקסאַנדער II. די חדשים פון נאָך יאַנואַר 1905 זענען פּאַקטיש אַ צייט פון אומאויפהערלעכע אַלגעמיינע שטרייקן, אָדער — פון אַ מין פּערמאַנענטן גענעראַל־שטרייק.

פּראָקלאַמאַציעס און בלעטלעך האָט מען פאַרשפּרייט אָפן, אויף די אויגן פון פּאָליציי און מיליטער, און נישט זעלטן האָבן די לעצטע אַליין זיך באַטייליקט אין דער פאַרשפּרייטונג. פאַרזאַמלונגען און מיטינגען האָט מען איינגעאָרדנט אויף אַ אופן, וועלכער האָט שפּעטער געקראָגן דעם נאָמען „מעלד־אופן", אָדער ריכטיקער — אויפן וועג פון „פאַרכאַפּטע רעכט", גאָר אָן אַ שום מעלדונג, נישט אָנפרעגנדיק ביי קיינעם נישט. אויף די אַרבעטער־בערזעס, ד. ה. אויף די גאַסן און בולוואַרן, וווּ די אַרבעטער פלעגן זיך פריער אויך זאַמלען אין באַשטימטע אָוונט־שעהן — ווערן איצט, פון יאַנואַר אָן, אָפּגעהאַלטן פיל־טויזנטערדיקע מיטינגען; אונטער פרייען הימל. הערן די רעדנער זענען געקומען אויף דער בערזע נישט נאָר אַרבעטער, נאָר אויך אַנדערע שיכטן באַפעלקערונג: מען פלעגט קומען פון די טאָענטערע געוועלבער און קראָמען; עס פלעגן קומען רעזערוויסטן מיט זייערע ווייבער; אויף די באַלקאָנען און טרעפּ פון די דערנעבנדיקע הייזער — אומעטום זענען מענטשן געשטאַנען און געהערט. „די פאָרמאַנעס שטעלן זיך אָפּ; עולם דורכגייער שטייען צו צום המון. און אין מיטן דער געוואַלדיקער געדיכטער מאַסע, וואָס פאַרפילט די גאַנצע גאַס, האַלט אונזער רעדנער אַ הייסע רעדע וועגן פּאָליטישן מאָמענט, וועגן

*) „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 224.

דער אומפארמיידלעכקייט פון דער רעוואלוציע; ער פארענדיקט זיין רעדע מיט א רוף צו באוואפנען זיך, און א הילכיקער „הורא" פארטויבט דעם געוויינלעכן רעש און געקלאפער פון גאס". *)

אזוי באשרייבט אונזער ווארשעווער קארעספאנדענט די גאסן־מיטינגען אין ווארשע. די דאזיקע באשרייבונג איז ריכטיק אויך פאר א סך אנדערע, אויב נישט פאר אלע ערטער פון אונזער ראיאן — אן אונטערשייד קאן זיין בלויז אין פרטים. די מיטינגען אויף די בערזעס זענען געווארן א געוויינלעכע, שיער נישט א טאג־טעגלעכע דערשיינונג. די מאכט האט זיי געדולדעט, שלום געמאכט מיט זיי — אבער עס פלעגט פארט ווו נישט יע אמאל קומען צו צוזאמענשטויסן מיט פאליציי און מיליטער, און די דאזיקע צוזאמענשטויסן האבן פון זייער זייט ארויסגערופן נייע פראטעסטן, נייע מיטינגען און דעמאנסטראציעס, נייע אלגעמיינע שטרייקן.

אזא בלוטיקער צוזאמענשטויס איז פארגעקומען אנהויב אפריל (נייער סטיל) אין ווארשע. נאך א 7 טאגיקן הונגער־שטרייק און נאך 7 טאג אפזיצן אין קארצער איז אין טורמע געשטארבן אונזער א יונגער חבר י. גראנווער, וועלכער איז ארעסטירט געווארן בעת א דעמאנסטראציע, ביי א צוזאמענשטויס מיט דער פאליציי. אויפן רוף פון אונזער ווארשעווער קאמיטעט איז געקומען צו דער געפלאנטער לויה ביז 30 טויזנט ארבעטער. ס'איז אריבער עטלעכע שעה אין ווארטן, און דער אויפגערעגטער המון האט זיך דערוווסט, אז די אדמיניסטראציע האט באשלאסן נישט ארויסצוגעבן דעם קערפער. ווייל מען האט מורא פאר „אימרוען". די אויפגערעגטע ארבעטער האבן אנגעהויבן דעמאנסטרירן; ס'האט זיך דערהערט רעוואלוציאנערע אויסרופן, געזאנג, איבער די קעפ פונם המון האט זיך באוויזן א רעדנער, וועלכער האט געהאלטן א קורצע נאר הייסע רעדע — און זי איז באגלייט געווארן מיט נייע אויסגעשרייען. די ארבעטער האבן שוין אנגעהויבן זיך פאנאנדער־

*) „לעצטע נאכריכטן" נומ. 227.

גיין, ווי מ'ט אמאָל האָבן סאָלדאטן און פּאָליציאַנטן געעפנט אַ פייער איבער איינינקע גרופּעס פון זיי. דריי זענען גלייך אויפן אָרט געפאַלן טויט; 20 זענען געוואָרן שווער פאַרוואונדעט, פון זיי זענען צוויי — סאָלאָמאָן מאַרגאָלין און פּראַניא גראַבעלסקאַיאַ — אין 3 טעג אַרום געשטאָרבן, און דער יידישער פּראָלעטאַריאַט פון ווארשע האָט באַערט דעם אָנדענק פון די געפאַלענע דורך אַן אייַנטאָגיקן פּאָליטישן שטרייק. לויטן רוף פון אונזער קאָמיטעט, האָבן זיך דעם 5 אַפּריל פון אין דער פרי אָפּגעשטעלט אַלע יידי־שע פאַבריקן און ווארשטאַטן, און פון מיטאָג צייט האָבן זיך פאַ־רייניקט צום שטרייק אויך די מערהייט קריסטלעכע חברים.

די בלוטיקע צוזאַמענשטויסן האָבן נישט שוואַכער געמאַכט, נאָר פאַרקערט נאָך פאַרגרעסערט דעם רעוואָלוציאָנערן אימפּעט פון די אַרבעטער. די קאַמף־גרייטקייט פון יידישן פּראָלעטאַריאַט האָט דעמאָלט געהאַלטן אין כסדרדיקן וואַקסן. אין יענער צייט האָבן זיך אוגיערע אָרגאַניזאַציעס אויך ענערגיש געגרייט צום יום־טוב פון 1 מאַי און צו זעלבסטשוץ. די פּאַגראָם־אַגיטאַציע האָט אין פרילינג 1905 דערגרייכט צו איר העכסטער מדרגה. *)

*)זע ווייטער: „פּאָגראָמען און זעלבסטשוץ" און „די 1 מאַי־באַוועגונג".

3. זומער און האַרבסט 1905

די אַרבעטער-בערזעס ווערן צענטרען פון אָפענער רעוואָלוציאָנערער אַגיטאַציע און דערוואַרבן זיך „בירגער-רעכט" — לאָדז און אָדעסע — די צעשיסונג אין ביאַליסטאָק. — קלאַנגען, אַז מען רופט אין גיכן צונויף פאָלקס-פאַרטרעטער, און אַ צירקולאַר-בריוו פון צ. ק. — פּראָטעסטן קעגן דער אַ. ג. „בוליגינשער" דומע. — די מעלדונג וועגן צונויפרופן די דומע און די פאַרשטאַרקונג פון רעפּרעסיעס. — פינאַל פון רעוואָלוציאָנערן יאָר. — די אָקטאָבער-טעג און דער דעצעמבער-אויפשטאַנד

די פּאָגראָם-אַגיטאַציע פון דער רעגירונג, וועלכע האָט זיך פרילינג 1905 געפירט מיט אַ באַזונדערער אָנגעשטרענגטקייט און ענערגיע, האָט ווי מיר וועלן זען ווייטער, געליטן כמעט אַ פולשטענדיקן דורכפאַל. די קאַמפּאַניע צום 1 מאַי איז יענץ יאָר אַדורך אין גאַנצן ראַיאָן פון „בונד" מיט אויסערגעוויינלעכן דערפאָלג. דער שטרייק איז געווען אַן אַלגעמיינער, כמעט אין בוכשטעבלעכן זינען פון וואָרט; אומעטום האָט ער זיך אויסגעצייכנט מיט אויסערגעוויינלעכער פּלאַנמעסיקייט און אָרגאַניזירטקייט; דערנאָך האָט ער זיך צעבראָקלט אויף אַ גאַנצע רייע עקאָנאָמישע שטרייקן, וועלכע האָבן נאָך מער צוגעגרייט דעם באָדן פאַר דער אַנטשטייאונג פון נייע פּאָליטישע שטרייקן; ער האָט אַריינגעצויגן אין דער באַוועגונג נייע, ביז איצט נאָך נישט גערירטע, ברייטע שיכטן אַרבעטער. נאָך דער געלונגענער מאַי-קאַמפּאַניע הויבט די באַוועגונג אָן נאָך מער אַרויסגיין פון אונטער דער ערד. זי רייסט זיך אויף דרויסן מיט אומבאַזיגבאַרער קראַפט. די באַוועגונג, וועלכע ווערט אומעטום געשפּייזט פון די זעלבע שנעל לויפנדיקע געשעענישן און ווערט אָנגעפירט פון איין אַלגעמיינעם צענטער, כאַפּט דאָן אַרום אַלע שטעט אין ראַיאָן פון אונזער פּאַר-

טיי, און פאַרבינדט זיי צווישן זיך דורך טויזנטער פעדים. ציזאַ־ און קלענערע שטעט פון גאַנצן ראַיאָן; און דער אַלגעמיינער פראָ־ געפינען באַלד אַ לעבעדיקן אָפּקלאַנג אין אַ גאַנצער רייע גרויסע מען דערמיט וואַקסט אויך דער אימפּעט. געשעענישן אין איין אָרט טעסט, דער אַלגעמיינער קאַמף, די אַלגעמיינע פאָרמען גופא פונם קאַמף — דאָס אַלץ פאַראייניקט און פאַרבינדט נאָך מער די שטעט צווישן זיך, און גיט צו דער גאַנצער באַוועגונג אַן אייגנהייטלעכן, איינאַרטיקן און דעריבער נאָך אַ מער אימפּאָזאַנטן כאַראַקטער. דער בלוטיקער ציזאַמענשטויס אין וואַרשע, דער פּאָגראָם אין זשי־ טאָמיר, די אומאויפהערלעכע פּאָגראָם־אַגיטאַציע פון די רעגי־ רונגס־אַגענטן — רופן אַרויס אין אַלע פונקטן פון בונדישן ראַ־ יאָן אַן אַלגעמיינעם פּראָטעסט, וועלכער נעמט אָן גלייכע פאָרמען פון פּאָליטישע שטרייקן, פון מאַנעפעסטאַציעס, פון צאָלרייכע מי־ טינגען און פאַרזאַמלונגען; די ידיעות פון שלאַכט־פעלד, די קלאַנ־ גען וועגן דער פּראָיעקטירטער פון אויבן, אַרומגעשניטענער קאָנ־ סטיטוציע, וועגן דעם, אַז יידן וועלן נישט האָבן קיין וואַל־רעכט א. א. וו. א. אַ. וו. גיבן אומאויסשעפּלעכן מאַטעריאַל פאַר אַגי־ טאַציע, שפּייזן די רעוואָלוציאָנערע אויפרודערונג צווישן די ברייטע מאַסן און גרייטן צו דעם באָדן פאַר אַלץ נייע אַלגעמיינע רע־ וואָלוציאָנערע אַרויסטרעטונגען.

די אַרבעטער־בערזעס זענען געווען צענטרען פון אָפענער רעוואָלוציאָנערער אַגיטאַציע און פּראָפּאַגאַנדע; עס זענען דאָרטן פאָרגעקומען כמעט אומאויפהערלעכע צאָלרייך באַזוכטע מיטינגען, באַזונדער אין יום־טוב־טעג. די בערזעס זענען געוויינלעך געווען אויך דער אויסגאַנגס־פונקט פאַר דעמאָנסטראַציעס און מאַני־ פעסטאַציעס, אָפט סטיכישע, אימפּראָוויזירטע. דאָ האָט מען פּראָ־ קלאַמאַציעס און בכלל אומלעגאַלע ליטעראַטור געטיילט און מען האָט זיי געלייענט — צומאָל גרופּעסווייז צו עטלעכע צענדליק מאַן — פולשטענדיק פריי, אויף די אויגן פון פּאָליציי און מיליטער; די לעצטע האָבן געהאַלטן די אָרדנונג און אין ערגסטן פאַל האָבן זיי זיך באַציגן פולקאָם פּאַסיוו צו אַלץ, וואָס האָט זיך

געטון אויף דער בערזע, און אין בעסערן פאל האבן זיי אויפ־מערקזאם געהערט די רעדעס און גערן גענומען בלעטלעך פאר זיך און פאר זייערע קאלעגן. נישט אומזיסט האט מען סוף זומער, ווען ס'איז געמאכט געווארן וועגן צענויפרוף פון דער דומע און מ'האט דערקלערט אז אפענע מלחמה די ארבעטער־בערזעס, אין גאנצן יידישן תח״ם אנגעהויבן פארבייטן די זעלנער אויף קאזאקן, דראגונער און טשערקעסן.

אין משך פון זומער 1905 איז די פאפולערקייט פון דער „בערזע" אלץ געוואקסן; באעולהטע און דערנידעריקטע האבן גע־זוכט אויף די בערזעס, ביי די „דעמאקראטן", גערעכטיקייט און שוץ: נישט זעלטן האבן מאכט־פארשטייער אליין זיי געשיקט אהין. *)

די בערזע איז געווארן א געוויינלעכע טאג־טעגלעכע דער־שיינונג, מיט וועלכער די מאכט אט האט טבישלעכווייז שלום געמאכט; אין אלע שטעט פון אונזער ראיאן האט זי זיך דערוואריבן בירגער־רעכט.

אט איז א דורכשניט־בילדל פון לעבן אויף דער בערזע.

די גאס לעבט... אין איין ארט פירט א הייפל ארבעטער פון פארשיידענע פארטייען א הייסן וויכוח; אין א צווייטן ארט רעפע־רירט אונזערער א חבר פאר א גרופע רוסישע ארבעטער דעם תמצית פון דער פראגראם פון „בונד"; נאך ווייטער האט א המון ארומגערינגלט עפעס אן אלטיטשקע, וועלכע איז געקומען קלאגן זיך פאר די „דעמאקראטן", אז עמיץ האט זי באעולהט: זי איז זיכער, אז דא וועט זי געפינען שוץ... דער המון וואקסט — מען ווארט דער מיטינג זאל זיך אנהייבן...

און אט איז א בילד פון א מיטינג אויף דער בערזע.

די גאס איז אויף א גרויסן מהלך פארפראפט מיט א טויזנט־קעפיקן המון ארבעטער און אינטעליגענץ; באלקאנען און פענסטער פון ארומיקע הייזער זענען פארשאטן מיט מענטשן. צום ארט פון מיטינג דערנענטערט זיך א שטארקער זעלנער־פאטרול. דער רעד־

*) זע „לעצטע נאכריכטן" נומ. 246 (פון פוילישן ראיאן).

נער וועגדעט זיך צו די סאָלדאַטן מיט אַ קורצער רעדע, רופט זיי צוצושטיין צום אַלגעמיינעם קאַמף... אויפן באַפעל פון זייערע עלטסטע אוועקצוגיין ענטפערן די זעלנער: „מיר ווילן אויך אביסל הערן". *)

אין דער אָנגעשטרענגטער אַטמאָספער פון אומאויפהערלעכן רעוואָלוציאָנערן קאַמף האָט זיך געקליבן ברען-מאַטעריאַל גאָר אָן אַ שיעור. מיט יעדן טאָג איז געוואָרן אַזאַ מאַטעריאַל אַלץ מער. עס איז דעריבער קיין חידוש נישט, וואָס איינצלנע רעוואָלוציאָנערע אויסברוכן, פאַר וועלכע עס זענען דאָן געווען געלעגנהייטן זייער פיל, נעמען אָן אין משך פון זומער 1905 אַ כאַראַקטער פון אמתע אויפשטאַנדן.

אַזאַ כאַראַקטער טראָגן די געשעענישן אין לאָדז. אָנגעהויבן האָבן זיי זיך דעם 5-18 יוני מיט אַן אימפּראָוויזירטער מאַניפעסטאַציע; עס פאַלן 9 דערהרגעטע און 18 פאַרוואונדעטע, עס הייבט זיך דאָן אָן אַ באַריקאַדן-קאַמף, אין וועלכן עס קומען אום, אפילו לויט אָפיציעלע ידיעות, אַרום 2000 אַרבעטער און אין וועלכן די הויפּט-ראָל שפּילט דער יידישער פּראָלעטאַריאַט **). איידער נאָך אין אָדעסער פּאָרט איז אָנגעקומען די באַרימטע פּאַנצער-שיף „פּאָטיאָמקין" מיט די אויפגעשטאַנענע מאַטראָזן, איז אין אָדעס פאָרגעקומען אַ פּאָליטישער שטרייק, זייער פיל צוזאַמענשטויסן מיט פּאָליציי און מיליטער און אַ באַריקאַדן-קאַמף אויף די גאַסן פון אָדעס — אין וועלכן ס'באַטייליקן זיך הויפּטזעכלעך יידישע אַרבעטער (די פאַרשטעט, וווּ ס'לעבן די קריסטלעכע פאַבריק-אַרבעטער, זענען געווען אָפּגעשלאָסן פון צענטער), אונטער דער אָנפירונג פון אונזער אָדעסער קאָמיטעט ***).

אין ביאַליסטאָק גייט פון פעברואַר אָן (1905) אַ פאַרצווייפלטער קאַמף צווישן פּאָליציי און מיליטער פון איין זייט און צווישן די רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס פון פאַרשיידענע שאַטירונגען

*) זע „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 235 און 237 (האַמעל).

**) „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 238 און 239.

***) „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 241 — 243 (אָדעסער אויפשטאַנד).

און ריכטונגען פון דער צווייטער זייט. אויפן מאָרד פון אַ קאָזאַק,
פון אַ פּאָליציאַנט, אויף אָפּן פּראָוואָקאַטאָרישע שאָסן ענטפערן
פּאָליציי און מיליטער מיט קאָזאַקישן טעראָר, מיט דרייערייען און
מערדערייען, און ענדלעך, דעם 30 יולי 1905 קומט פאָר אַן אָפּע-
נע שחיטה: אין איין טאָג פאַלן פון די הענט פון פּאָליציי און מי-
ליטער ביז 40 פּערזאָן, צווישן זיי מער ווי 10 מיטגלידער פון
אונזער אָרגאַניזאַציע *).

דאָס אכזרישע דערשטיקן פון די אויפשטאַנדן אין לאָדז און
אין אָדעס, די בלוט-באָד אין ביאַליסטאָק, די אָפּרעכענונג מיט די
אַרבעטער אין איוואַנאָוואָ-וואָזנעסענסק, רופן אַרויס אַן איינמו-
טיקן פּראָטעסט אין גאַנצן ראַיאָן פון אונזער פּאַרטיי — נייע פּאָ-
ליטישע שטרייקן, דעמאָנסטראַציעס און מאַניפעסטאַציעס, וועל-
כע ווערן באַגלייט פון נייע צוזאַמענשטויסן מיט פּאָליציי און מי-
ליטער. דער דאָזיקער פּראָטעסט גיסט זיך צונויף מיטן פּראָטעסט
קעגן אַ. ג. „בוליגינשן" פּראָיעקט פון קאָנסטיטוציע, — ווייל אָנ-
הויבנדיק פון סוף יוני האָט מען פון טאָג אויף טאָג געוואַרט אויף
זיין פאַרעפנטלעכונג.

דעם 18 פעברואַר (לויטן אַלטן סטיל) 1905 איז פאַרעפנט-
לעכט געוואָרן אַ רעסקריפּט אויפן נאָמען פון אינערן-מיניסטער
— אין אים רעדט זיך צום ערשטן מאָל וועגן צונויפרופן די „בעס-
טע" אויסדערוויילטע פון דער באַפעלקערונג, זיי זאָלן זיך באַ-
טייליקן „אינם פּרעלימינאַרן באַאַרבעטן און באַהאַנדלען געזעצ-
געבערישע פּראָיעקטן", איינהיטנדיק דורכאויס די „אומצעריים-
באַרע היסטאָרישע פאַרבינדונג מיט דער פאַרגאַנגנהייט" און די
„אומבאַרירלעכקייט פון די גרונט-געזעצן פון דער אימפּעריע".
דעם זעלבן טאָג אין אָוונט האָט זיך באַוויזן אַ צאַרישער מאַני-
פעסט, וועלכער האָט געדינט, ווי מיר וועלן ווייטער זען („פּאָגראָ-
מען און זעלבסטשוץ"), פאַר אַ סיגנאַל צו אָרגאַניזירן שוואַרץ-
מאַהדיקע באַנדעס. אין אים רעדט זיך וועגן „בייזוויליקע וואָס
זענען פאַרבלענדט דורך גאווה", וועגן „וואַקלענישן פון געדאַנק",

*) „לעצטע נאַכריכטן" נום. 247 און 253 (ביאַליסטאָקער שחיטה).

און אַלע רוסישע מענטשן ווערן גערופן צו פאַראייניקן זיך אַרום טראָן. די דאָזיקע צוויי פאַקטן, אגב, האָבן אָנגעצייכנט די גאַנצע ווייטערדיקע פּאָליטיק פון דער רוסישער זעלבסטהערשונג: אָנצוהערעניש וועגן עפּעס רעפאָרמען און פּאַראַלעל דערמיט — אָרגאַניזירונג פון שוואַרצע מאות, וועלכע זאָלן דעמאָנסטרירן, דורך פּאָגראָמען און הריגות, דעם פּראָטעסט פון די עכט־רוסישע לייט קעגן די אויפקלערענישן פון די „בייזוויליקע וואָס זענען פאַרבלענדעט דורך גאווה".

פון דעמאָלט אָן הערן נישט אויף, סיי אין דער געזעלשאַפט און סיי אין דער פּרעסע, קלאַנגען און שמועסן וועגן קאָנסטיטוציע־פּראָיעקט, וועלכן עס האַלט אין צוגרייטן דער דעמאָלטיקער מיניסטער בוליגין. אין יוני 1905 פאַרשטאַרקן זיך נאָך מער די קלאַנגען, אַז גאָר גיך וועט מען פאַרעפנטלעכן דעם סטאַטוט פון דער מלוכה־דומע, — און דער צ. ק. פון „בונד" ווענדט זיך מיט אַ צירקולאַר־בריוו צו די אָרגאַניזאַציעס און לייגט זיי פאָר תיכף צוטרעטן אָרגאַניזירן פאָלקס־פאַרזאַמלונגען און מיטינגען, כדי צו פּראָטעסטירן קעגן דער ארומגעשניטענער קאָנסטיטוציע, און וווּ ס'איז פאַראַן אַ געהעריקע שטימונג — אויך אָרגאַניזירן שטרייקן, מאַניפעסטאַציעס און דעמאָנסטראַציעס. דערביי רעקאָמענדירט דער צ. ק. די אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס צו שליסן אָפּמאַכן מיט אַנדערע ס"ד־קישע און רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס, נאָר פאַר קיין פאַל נישט אַריינטרעטן אין קיינע שום אָפּמאַכן מיט די פאַרשיידענע ציוניסטיש־סאָציאַליסטישע גרופּעס. די לעצטע וועלן זיך באַמיען אויסנוצן די קלאַנגען, אַז יידן וועלן נישט האָבן קיין וואַל־רעכט „צוליב זייער נאַציאָנאַליסטישער און שאָוויניסטישער אַגיטאַציע", אונז אָבער איז אין איצטיקן מאָמענט פון אַלגעמיינער עמפּערונג באַזונדער וויכטיק זיך אָפּצוגרענעצן „פון אַלערליי נאַציאָנאַליסטישע עלעמענטן".

אַלע אָרגאַניזאַציעס פון אונזער ראיאָן האָבן זיך ענערגיש אָפּגערופן אויפן אַפּעל פון צ. ק. אין אַ סך שטעט האָט זיך די באַוועגונג אָנגעהויבן נאָך איידער ס'איז געקומען דער רוף פון צ. ק.

אין משך פון יולי 1905 דערגרייכט די קאַמפּאַניע פון אַלגעמיינע פאָלקס־מיטינגען, פון שטרייקן, דעמאָנסטראַציעס און אינטענסיוועסטער טעטיקייט פון די אַרבעטער־בערזעס איר העכסטן פּונקט. אַפילו אין די אָפּגעשטאַנענע פּראָווינץ־שטעט (בריסק, פּינסק) קומען צו 2—3 טויזנט מאַן אויף די מיטינגען, וואָס ווערן גערופן דורך אונזערע קאָמיטעטן געוויינלעך אין די שולן און בתי מדרשים. אין די גרעסערע שטעט (בערדיטשעוו, מינסק, זשיטאָמיר) באַזוכן די מיטינגען פון 5 ביז 10 טויזנט מאַן פון אַלע קלאַסן, און מחמת מאַנגל אין פּלאַץ בלייבן נאָך אומגעהייערע מחנות אויף די אַרומיקע גאַסן. אַז עס קומט פּאָליציי, דערקלערט מען איר אָפן דעם ציל פון דער פאַרזאַמלונג — באַטראַכטן דעם בוליגין־פּראָיעקט, און נאָך אַ ישוב הדעת מיטן גובערנאַטאָר באַגרענעצט זי זיך בלויז דערמיט, וואָס זי אָרגאַניזירט פון פּאָליציי און מיליטער אַ דרייסנדיקע באַוואַכונג ביי די סינאַגאָגעס. די פּראָטעסט־רעזאָלוציעס, וואָס אונזערע רעדנער לייגן פאָר קעגן דער ציגעוואָרפענער פון אויבן פּסידאָ־קאָנסטיטוציע, ווערן אָנגענומען מיט ענטוזיאַזם און ווערן דערנאָך פאַרשפּרייט אין הונדערטער און טויזנטער עקזעמפּלאַרן אויף די אָרטיקע שפּראַכן. *) נאַטירלעך, האָבן אויך נישט געפעלט קיין צוזאַמענשטויסן מיט פּאָליציי און מיט מיליטער, און ס'האָבן נישט געפעלט קיין דערמאָרדעטע, פאַרוואונדעטע און אַרעסטירטע. און אויב די רוסישע רעגירונג האָט זיך נישט אַנטשלאָסן אָפּצונעמען ביי יידן דאָס וואַלרעכט צו דער דומע, איז עס נאָר אַ דאַנק דעם צושטאַנד פון רעוואָלוציע אין פּערמאַנענץ, וואָס איז געשאַפן געוואָרן דורכן קאַמף פון יידישן פּראָלעטאַריאַט אין גאַנצן ראַיאָן פון אונזער פּאַרטיי. דאָס ווערט באַשטעטיקט אויך אָפיציעל — אינם מעמאָריאַל פונם מחבר פונם בוליגין־פּראָיעקט.

סוף יולי און באַזונדערס אין אויגוסט, נאָכדעם ווי ס'איז פּובליקירט געוואָרן דער סטאַטוט פון דער מלוכה־דומע, האָט די

*) „לעצטע נאַכריכטן", נומ. 242 — 251. טעלעגראַמען פון אָט די מיטינגען האָבן זיך דאַן געדרוקט אין אַלע רוסישע צייטונגען.

אַרטיקע מאַכט, לויט אַ פאַראָרדענונג פון אויבן, דערקלערט אַן אמתע מלחמה די אַרבעטער־בערזעס. אין אַ סך ערטער ווערן די פוסגייער זעלנער פאַרביטן אָדער פאַרשטאַרקט דורך אָטריאַדן „פרישע“ קאָזאַקן, דראַגונער און טשערקעסן, — ווייל די ערשטע זענען שוין „דעמאָראַליזירט“ פון צו נאָענטן קאָנטאַקט מיט די אַרבעטער אין משך פון אַ דעם אומפאַרגלייכלעכן זומער 1905, דערפון וואָס זיי זענען צו אָפט בייגעווען אויף די בערזעס בעת מיטינגען און פאַרזאַמלונגען. די קאָזאַקן, דראַגונער און טשערקעסן זענען מאָביליזירט געוואָרן צו דער מלחמה מיטן אויסערלעכן שונא, אָבער מען האָט זיי נישט אָפּגעלאָזט אהיים אפילו שוין נאָכן שליסן דעם שלום, ווייל מען האָט זיי געברויכט פאַר דער נייער מלחמה, מיטן אינערלעכן פיינט, וועלכע האָט זיך אַלץ מער צעפלאַקערט.

פון דער צווייטער זייט הויבט זיך אָן אַ פאַרצווייפלטער קאַמף

צווישן די אַרבעטער פון איין זייט און פּאָליציי און מיליטער אַרום די בערזעס, ד. ה. פאַרן רעכט פון אָפענע גאַסן־פאַרזאַמלונגען און מיטינגען, וואָס איז אויסגעקעמפט געוואָרן מיט אַזוי פיל קרבנות. מען יאָגט פון די גאַסן און בולוואַרן נישט נאָר די אַרבעטער, נאָר אויך דעם פרידלעך שפּאַצירנדיקן עולם, און קאָזאַקן מייסטנס שיכורע, — שטעלן זיך נישט אָפּ נישט פאַר מאַסן־הריגות, און נישט פאַר מאַסן־צעשיסונגען. מען שלאָגט אומעטום אומבארחמנותדיק; די באַדינגונגען פון דער אַרבעט ווערן אומגעהויער שווערע. *)

פון מיטן אויגוסט לאָזט זיך מערקן אין דער באַוועגונג אַ קענטיקער אָפּפאַל. אין סעפּטעמבער טרעט אַריין אַ שטילשטאַנד אין ראַיאָן פון „בונד“, ווי בכלל אין גאַנצן לאַנד. געווירקט האָבן די אומגעהויער פאַרשטאַרקטע מיליטעריש־פּאָליציייאישע רעפּרעסיעס, און עס האָט זיך אויך אָפּגערופן די פאַרמאַטערטקייט פון די אַרבעטער פון דעם אינטענסיוון קאַמף, וואָס האָט זיך געפירט אָן איבעררייסן פון אָנהויב יאַנואַר אָן. אָבער דאָס איז געווען אַ

*) „לעצטע נאַכריכטן“ נומ. 247 — „פאַרשטאַרקטע רעפּרעסיעס“.

ציטווייליקע שטילקייט, די שטילקייט פאַר דעם גרויסן שטורעם פון די אָקטאָבערשע און נאָכאָקטאָבערשע טעג.

באַשרייבן אויספירלעך די געשעענישן פון די אָקטאָבער־ און דעצעמבער־טעג איז נישט דאָ, פאַרשטייט זיך, דער פּלאַץ. לאָמיר נאָר אָנווייזן, אַז דער יידישער פּראָלעטאַריאַט האָט אין די געשעענישן געשפּילט נאָר אַ גרויסע, און אין אַ סך ערטער די אָנפירנדיקע ראָל. אונזערע אָרטיקע פּאַרטיי־אָרגאַניזאַציעס זענען כמעט אומעטום געשטאַנען בראש פון דער באַוועגונג, און צוזאַמען מיט אַנדערע ס"ד אָרגאַניזאַציעס האָבן זיי אָנגעפירט מיט די פאַבריק־ און זאַוואָד־, אייזנבאַן־, פּאָסט־ און טעלעגראַף־שטרייקן. אונזערע רעדנער זענען מיט קאָלאָסאַלן דערפאָלג אַרויסגעטרעטן אויף פאָלקס־מיטינגען פאַר צענדליקער טויזנטער נישט נאָר יידישע נאָר אויך קריסטלעכע אַרבעטער, און האָבן אויף אַזאַ אופן פּאָפּולאַריזירט די סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אידייען צווישן די ברייטסטע פאָלקס־מאַסן. אין פּעטערבורגער ראַט פון אַרבעטער־דעפּוטאַטן איז געווען אַ פאַרשטייער פון צ. ק. פון „בונד". דער מאַניפעסט פון 8 (21) דעצעמבער, וועלכער רופט דעם פּראָלעטאַריאַט פון גאַנץ רוסלאַנד צום אַנטשיידענעם קאַמף, האָט אויך די אונטערשריפט פון צ. ק. פון „בונד". לויטן פאָרשלאַג פון אונזער פאַרשטייער האָט מען אַריינגענומען אין „מאַניפעסט" אויך די פאָדערונג וועגן אָפּשאַפן אַלע אויסנאַם־געזעצן קעגן די אונטערדריקטע נאַציעס. די דאָזיקע פאָדערונג איז מערער אַנטוויקעלט אינם ספּעציעלן אויפרוף צום דעצעמבער־שטרייק, וואָס אונזער צ. ק. האָט אַרויסגעגעבן אין אַ צאָל פון 180 טויזנט עקז., אויף דריי שפּראַכן.

דער דעצעמבער־אויפשטאַנד איז דער פינאַל פון אַט דעם יאָר 1905, וואָס האָט נישט זיין גלייכן אין דער געשיכטע פון דער רוסלענדישער רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג. אין משך פון גאַנצן יאָר, נישט האָבנדיק קיין שום לעגאַלע ראַמען פאַר איר אַרבעט, איז די סאָציאַל־דעמאָקראַטיע דאָך געגאַנגען פון זיג צו זיג און האָט אָנגעהויבט „רויטע באָקן". זי איז געווען שיר נישט די

איינציקע אזוי אָדער אנדערש אָרגאַניזירטע פּאָליטישע קראַפט,
און איר אָרגאַניזירטקייט, איר כּוח און איינפלוס זענען נאָך שנעל
געוואַקסן אין פּראָצעס גופא פון קאַמף. מיט איר וווּקס און אַנט־
וויקלונג האָט זי געשטופּט די בירגערלעכע דעמאָקראַטיע צו אָר־
גאַניזירן זיך, און אין שטורמישע מאָמענטן איר אויפגעצווונגען
אירע לאָזונגען דאַקעגן די רעגירונג שטעלט מיט זיך פאָר אין
משך פון גאַנצן יאָר 1905 א מוסטער פון ערגסטער פאַרלוירנקייט
און אומדעצידירטקייט; צייטנווייז פאַלט ביי איר די מאַכט ממש
פון די הענט. די רעאַקציאָנערע עלעמענטן, פאַר וועלכע דאָס אַלץ
איז געקומען אומגעריכט, איבעראַשן נאָר מיט זייער טעמפּקייט,
מיט זייער אומפעיקייט צו וואָס ס'נישט איז און מיט זייער להלוטנ־
דיקער נישט־אָרגאַניזירטקייט. דער „פאַרבאַנד פון רוסישן פאָלק",
וואָס דער מאַניפעסט פון 18 פעברואַר איז געווען דער סיגנאַל פאַר
זיין אָרגאַניזירונג, איז באַשטאַנען צום גרעסטן טייל פון געדונ־
גענע מערדער און כוליגאַנעס. דער אָקטאָבער־מאַניפעסט, די ער־
שטע ערנסטע הנחות און די פרוון אַריינצופירן די באַוועגונג אין
לעגאַלע ראַמען — גיבן צו דער רעגירונג מער פעסטקייט און אַנט־
שלאָסנקייט, און זי וואַרפט איר אַרויספאָדערונג דער רעוואָלוציע.
אָבער די רעגירונגס־מאַכט, ווייזט זיך אַרויס, איז שוין צופיל צע־
טרייסלט, כּדי אָפּצוהאַלטן אַן ענדגילטיקן נצחון; און די כּוחות
פון דער רעוואָלוציע ווידער זענען נאָך נישט גענוג שטאַרק, כּדי
צו דערלאַנגען אַן ענדגילטיקן קלאַפּ דער רעאַקציע. די דעצעמבער־
שלאַכט האָט זיך געענדיקט אַזוי צו זאָגן אויף רעמיז: די צע־
טרייסלטע רעאַקציע און נאָך נישט איינגעפעסטיקטע רעוואָלו־
ציע זענען אומבאַטיק געשטאַנען איינע קעגן דער צווייטער.

4. די אַרבעט צווישן נישט יידישן פּראָלעטאַריאַט, צווישן פּויערטום און מיליטער

אין משך פון יענעם פעריאָד האָבן אונזערע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס געפירט אויך אַ לעבהאַפטע טעטיקייט צווישן די קריסטלעכע אַרבעטער, צווישן פּויערטום און צווישן מיליטער. די טעטיקייט איז באַשטאַנען דער עיקר אין פאַרשפּרייטן אַלגעמיינע און ספּעציעלע פאַר די דאָזיקע סביבות באַשטימטע בלעטלעך און בראָשורן, און אָרגאַניזירן פּראָפּאַגאַנדיסטישע קרייזן און אַגיטאַציע-פאַרזאַמלונגען. אין הסכם מיט די רעזאָלוציעס פון אינזער VI קאָנפערענץ, האָבן אונזערע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס אויסגעטיילט ספּעציעלע גרופּעס פאַר דער אַרבעט צווישן נישט יידישן פּראָלעטאַריאַט; צווישן מיליטער האָבן די אַרבעט געפירט צווישן-פאַרטייאישע אָרגאַניזאַציעס, פון פאָרשטייער פון אַלע סאָציאַל-דעמאָקראַטישע פּאַרטייען אויף די ערטער.

נישט זעלטן האָבן אונזערע קאָמיטעטן אָנגעפירט מיט עקאָנאָמישע שטרייקן פון קריסטלעכע אַרבעטער (קאָוונע, גראָדנע א. אַ.) *), אזוי אָפט האָבן פּויערים זיך געווענדעט צו אונזערע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס נאָך עצות, נאָך בלעטלעך און נאָך רעדנער, וועלכע זיי האָבן גוט אויסבאַהאַלטן פון פּאָליציי און אַרומגעפירט פון דאָרף צו דאָרף צוליב אַגיטאַציע און פּראָפּאַגאַנדע, כדי מען זאָל זיי קלאָר מאַכן פאַרשיידענע פראַגן, וואָס האָבן זיי אינטערעסירט. **)

*) „לעצטע נאַכריכטן” נום. 230, 239 און 241.

**) „לעצטע נאַכריכטן” נום. 223, 229 און 244 וויטעבסקער גוב., נאָוואָגראַד-וואָלינסק, ראָוונע).

5. דער באיקאט פון די וואלן צו דער ערשטער דומע

סעפטעמבער-קאנפערענץ פון די ס"ד ארגאניזאציעס און רעזאלוציע פון צ. ק. פון „בונד". — ארגומענטאציע פון די באיקאט-אנהענגער. — צירקולאר-בריוו פון צ. ק. פון „בונד" אין יאנואר 1906. — רעזאלוציע פון VII קאנפערענץ פון „בונד" וועגן באציונג צו דער דומע. — באציונג פון „בונד" צו דער דומע נאכדעם ווי זי איז געווארן צונויפגערופן. — דאס פאנאנדערייאגן די דומע און דער יולי-שטרייק.

אין א רייע אויפרופן, וואס דער צ. ק. האט ארויסגעגעבן — צוליבן רעסקריפט און מאניפעסט פון 18 פעברואר, צוליב דער מפלה פון רוסישן חיל ביי צוסימע, צוליבן אויפנעם פון א דעלעגאציע פון זעמסטוועס און שטעט דורכן צאר א. א. („צארישע חסדים", „ערב רעפארמען", „א פאלקס-פארטרעטונג און דעם פאלק") — האט זיך דער געדאנק וועגן באיקאטירן די מלוכה-דומע געבעטן ווי פון זיך אליין. אבער ווען ס'איז ארוים דער סטאטוט וועגן דער דומע האט מען געמוזט ענדגילטיק לייזן די פראגע וועגן דער באציונג צו איר, אזוי אדער אנדערש; און ס'איז אויך נויטיק געווען, אז די לייזונג זאל ווי ווייט מעגלעך אנגענומען ווערן פון אלע סאציאל-דעמאקראטישע ארגאניזאציעס פון רוסלאנד, אז אין אזא וויכטיקער אנגעלעגנהייט זאלן די ס"ד ארגאניזאציעס ארויסטרעטן ווי איין גאנצעס. אלע האבן שארף געפילט די נויטיקייט פון זיך-צונויפרעדן, פון דערגרייכן א טאקטישע אייניקייט, און די איניציאטיוו פון צ. ק. פון „בונד" צו רופן א נייע קאנפערענץ פון די ס"ד ארגאניזאציעס האט זיך באגעגנט מיט אן ענלעכער איניציאטיוו, מצד דעם צ. ק. פון דער רוסל ס"ד פארטיי.

די צוזייטונגען זענען אוועק מיט א שנעלן טעמפּ. און אָנהויב סעפּטעמבער האָט זיך שוין די צווישן־פּאַרטייאישע קאָנפערענץ געקאָנט צונויפקומען. באַטייליקט האָבן זיך אין איר פאָרשטייער פון ביידע פראַקציעס (מענשעוויקעס און באָלשעוויקעס), פון דער רוסל. פּאַרטיי, פון „בונד", פון דער לעטישער ס"ד, פון דער ס"ד פון פּויקן און ליטע, פון דער רעוואָל. אוקר. פּאַרטיי. די אַרמענישע ס"ד אַרבעטער־פּאַרטיי, וועלכע האָט צו שפּעט באַקומען די מעלדונג וועגן טאָג פון דער קאָנפערענץ, האָט דערנאָך אויסגעדריקט איר הסכמה צוצוגעבן איר אונטערשריפט אונטער די רעזאָלוציעס, וואָס די קאָנפערענץ האָט אָנגענומען.

אַלע אָרגאַניזאַציעס, א חוץ דער פראַקציע „מענשעוויקעס", האָבן אָנגענומען א מאָטיווירטע רעזאָלוציע וועגן אַקטיוון באָיקאָט פון דער מלוכה־דומע, אַלס גראָבן פאַלסיפיקאַט פון פאָלקס־פאָרטרעטונג, וואָס דאַרף דינען דער זעלבסטהערשונג, בשותפות מיט דער באַרויקטער בורזשואַזיע, פאַר א מיטל וואָס גיכער צו דערשטיקן די רעוואָלוציע. אין דעם זינען האָט דער צ. ק. פון „בונד" פאַנאַנדערגעשיקט די רעזאָלוציע איבער די אָרגאַניזאַציעס, מען זאָל זי דורכפירן אויף פאַרזאַמלונגען און מיטינגען.

די אָנהענגער פון באָיקאָט האָבן אַזוי מאָטיווירט זייער באַציונג צו דער מלוכה־דומע:

אין די יאַנואַר־טעג און שפּעטער האָט דער פּראָלעטאַריאַט אַנטוויקלט א קאָלאָסאַלע רעוואָלוציאָנערע ענערגיע און קראַפט. נאָר אַדאַנק דעם קאַמף פונם פּראָלעטאַריאַט איז די זעלבסטהערשונג, קעגן איר ווילן, געווען געצוווּנגען צו גיין אויף הנחות. די רעוואָלוציע ווערט נישט נאָר נישט אָפּגעשוואַכט, נאָר פאַרקערט, זי צעפלאַקערט זיך אַלץ מער מיט יעדן טאָג. די בורזשואַזיע איז מיד, אָנגעשראָקן פון דער רעוואָלוציע, און אין איר שטרעבן צו „אָרדנונג און רו" איז זי גרייט צו באַגנוגענען זיך מיט נעבעכדיקע ברעקלעך, מיט דער פּאַראָדיע אויף פּאַרלאַמענטאַריזם וועלכע די זעלבסטהערשונג וואַרפט איר צו. דערלאָזן, אַז די דומע זאָל זיך רויק צונויפקומען, סאַנקציאָנירן דעם גראָבן פאַלסיפיקאַט

פון פאָלקס־פאַרטרעטונג וואָלט געהייסן — געבן דער זעלבסטהערשונג, צוזאַמען מיט דער בורזשואַזיע, די מעגלעכקייט צו דערשטיקן וואָס גיכער די רעוואָלוציע, וואָלט געהייסן — אומדירעקט מיטהעלפן, אַז דער פּראָלעטאַריאַט און פּויערטום, די הויפּט־שעפער פון דער רעוואָלוציע, זאָלן נישט באַקומען גאָר נישט. אַזאַ טאַקטיק וואָלט געווען אין דער העכסטער מאָס שעדלעך. עס מאַכט נישט אויס, וואָס דער פּראָלעטאַריאַט האָט גאָר קיין וואַל־רעכט נישט. צי די דומע וועט זיך צונויפקומען צי נישט, סיי ווי אַנטשפּרעכט די טאַקטיק פון אַקטיוון באָיקאָט אַמבעסטן די אינטערעסן פון רעוואָלוציאָנערן פּראָלעטאַריאַט. אויב די דומע וועט נישט צונויפגערופן ווערן, וועט בלייבן די פון אַלעמען פאַרהאַסטע זעלבסטהערשונג, וועלכע איז נישט פעיק אָנצופירן מיטן לאַנד, און נישט איינצושטעלן רו און אָרדנונג. אַזוי ווי די מלחמה און די רעוואָלוציע האָבן צעטרייסלט די זעלבסטהערשונג ביז אין אירע יסודות אַריין, וועט איר ווייטערדיקע עקזיסטענץ אומפאַרמיידלעך פירן צו אַ פאָלקס־אויפשטאַנד, וועלכער וועט מיט אַמאָל אַ סוף מאַכן צום אַלטן רעזשים. אויב אָבער די דומע וועט זיך יאָ צונויפקומען, וועט זי אַדאַנק דעם באָיקאָט נישט פאַרמאָגן פאַרן באַוווסטזיין פון די ברייטע פאָלקס־מאַסן דעם אָרעאָל פון אַן אמתער פאָלקס־פאַרטרעטונג, און אָדער זי וועט זיך פאַרוואַנדלען אין אַ פּשוטן צוגאָב צו דער צערודערטער ביוראָקראַטישער מאַשין, און איר ראָל וועט זיין — נול, אָדער ביים קלענסטן פּרווו ווירקלעך צוטרעטן צו רעפאָרמען וועט די רעגירונג תיכף זי פאַנאַנדעריאָגן, ווי אַן אינסטיטוציע, וואָס האָט נישט די אונטערשטיצונג פון פאָלק. אַלץ וועט בלייבן ביים אַלטן, און די כוחות פון דער רעוואָלוציע וועלן אַדאַנק דעם באָיקאָט נישט שוואַכער ווערן, און נאָר דאָס איז וויכטיק פאַרן רעוואָלוציאָנערן פּראָלעטאַריאַט.

די דאָזיקע געדאַנקען ווערן אויספירלעך אַנטוויקלט אין די לייט־אַרטיקלען אין „דער בונד" נומ. 8 און 9 און אין נומ. 40 „אַרבעטער־שטימע", ווי אויך אין די פריער דערמאָנטע אויפרוף; פון צ. ק. פון „בונד" און אין דער רעזאָלוציע פון דער צווישן־

פאַרטייאישער קאָנפערענץ. די זעלבע געדאַנקען האָט דעמאָלט פאַרטיידיקט אויך קויטסקי, און אויף זיין אויטאָריטעט האָבן זיך די באָיקאָט־אָנהענגער אָפּט פאַרופן.

אויף וויפיל די באָיקאָט־טאַקטיק האָט אַנטשפּראָכן דער דע־מאָלטיקער לאַגע אין רוסלאַנד, ווי ווייט עס זענען גיווען רעאַל די געזעלשאַפטלעך־פּסיכאָלאָגישע יסודות, אויף וועלכע די טאַק־טיק האָט באַזירט, — דאָס קען מען זען דערפון, וואָס די ראַדי־קאַלערע שיכטן אינטעליגענץ (למשל, דער באַרימטער דעמאָלט „פאַרבאַנד פון פאַרבאַנדן") האָבן זיך אויך אַרויסגעזאָגט פאַר באָיקאָט, און אַפילו די פירערס פון די שפּעטערדיקע קאַדעטן, יעדנפאַלס אייניקע פון זיי, האָבן זיך ווי פאַרענטפערט, אַז זיי גייען אין דומע נישט כדי זיך פאַרנעמען דאָרטן מיט „אָרגאַני־שער אַרבעט", נאָר — כדי אויסנוצן זי אַלס אַגיטאַציאָנס־טריי־בונע: זיי האָבן געהאַלטן, אַז ס'איז גלייכער „אויפרייסן" די דומע פון אינעווייניק, איידער זי אָראָפּרייסן פון חוץ מיט דער הילף פון באָיקאָט.

נאָכן דעצעמבער־אויפשטאַנד האָבן די באָיקאָט־אָנהענגער, דער „בונד" בתוכם, נישט געביטן זייער באַציונג צו דער דומע. אמת, דער פּראָלעטאַריאַט האָט טאַקע געליטן אַ מפּלה אין דע־צעמבער, אָבער דער נצחון פון דער זעלבסטהערשונג, האָבן אַלע געהאַלטן, איז נישט מער ווי אַ פּירוס־נצחון.

אין אַ צירקולאַר־בריוו פון 11 (24) יאַנואַר 1906 דעקלאַ־מענדירט דער צ. ק. פאַרטצוזעצן די טאַקטיק פון באָיקאָט, נישט געקוקט דערויף וואָס דער געזעץ פון 11 (24) דעצעמבער 1905 האָט אַריינגעטראָגן אין די וואַל־תקנות ענדערונגען, וועלכע פאַר־ברווטערן די וואַל־רעכט. דער צ. ק. האַלט, אַז ענדערן די טאַק־טיק וואָלט מען באַדאַרפט נאָר אין איינעם פון פאָלגנדע פאַלן: אויב ס'וואָלט דערוויזן געוואָרן, 1) אַז מען קאָן די דומע פאַרבייטן אויף אַ גרינדונגס־פאַרזאַמלונג דורך אַן „אויפרייס" פון אינע־ווייניק. 2) אַז דער וועג פון רעוואָלוציאָנערן קאַמף האָט שוין אָפּגעלעבט זיין צייט, און אַז דער וועג צו דער פרייהייט ליגט

נאָר דורך דער דומע. 3) אויב עס וואָלט מעגלעך געווען אויסצו־נוצן די וואַל־קאַמפּאַניע פאַר ברייטער אַגיטאַציע, פאַר דער אָר־גאַניזירונג און פּאָליטישער דערציונג פונם פּראָלעטאַריאַט. דאָס ערשטע און דאָס צווייטע האָלט דער צ. ק. פאַר נישט דערוויזן, און דאָס דריטע — פאַר אוממעגלעך. צו באָיקאָטירן די צווייטע־אויפלאַגע־דומע — פון וויטע־דורנאָוואָ — רופט אונזער צ. ק. אויך אינם בלעטל „נידער מיט דער מלוכה־דומע", אין יעלכן עס ווערן אַנטוויקלט די זעלבע געדאַנקען, וואָס אין צירקולאַר־בריוו, נאָר מער אַגיטאַציאָנס־מעסיק.

די פּאַרטיי אונזערע האָט זיך אָבער נישט געקאָנט באַגנו־גענען מיט צירקולאַר־בריוו און אויפרופן ביים לייזן אַזאַ וויכטיקע פראַגע. חוץ דעם, האָט זיך סיי ווי געפילט אַ נויטיקייט אונטער־צופירן אַ געוויסן סך הכל פון שטורמישן יאָר 1905, בפרט אַז זייט דעם V צוזאַמענפאָר (יוני 1903) איז שוין אַריבער מער ווי צוויי יאָר, און דער VI צוזאַמענפאָר, אָקטאָבער 1905, האָט נישט באַוויזן צו באַטראַכטן אפילו אַ העלפט פון זיין טאָג־אָרדנונג, ווייל עס זענען אָנגעלאָפן די געשעענישן פון די אָקטאָבער־טעג. אין מערץ 1906 איז זיך צונויפגעקומען די VII קאָנפערענץ פון אונזער פּאַרטיי. איינע פון אירע הויפּט־אויפגאַבן איז געווען — לייזן די פראַגע וועגן אונזער טאַקטיק, וועגן אונזער באַציונג צו דער מלוכה־דומע.

די רעזאָלוציע, וואָס די קאָנפערענץ האָט אָנגענומען מכוח דער פראַגע, קאָנסטאַטירט, אַז דער גרונט־ווידערשפּרוך, וואָס האָט געפירט צו דער רעוואָלוציע — דער קעגנזאַץ צווישן די נייע סאָציאַלע כוחות און דעם פאַרעלטערטן רעזשים — קאָן דורך דער דומע נישט פאַרעפנטערט ווערן, און זי קומט דעריבער צום אויספיר, אַז די באָיקאָט־טאַקטיק, ווי אַ מיטל צו „דיסקרעדי־טירן די דומע אין די אויגן פון דער באַפעלקערונג און מיטהעלפן דער אַנטוויקלונג פון רעוואָלוציאָנערן גייסט ביי די ברייטע מאסן, האָט אַמבעסטן אַנטשפּראָכן און אַנטשפּרעכט איצט די אויפגאַבן

פון פאָליטישן מאָמענט און די קלאַסן־אינטערעסן פונם פּראָ־לעטאַריאַט".

אַלע איבעריקע סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציעס, אַחוץ דער פּראַקציע מענשעוויקעס, האָבן זיך אויך אַרויסגעזאָגט פאַר דער טאַקטיק פון באָיקאָט.

די דומע איז געוואָרן צונויפגערופן. אַחוץ די קאַדעטן, וועל־כע האָבן אָפּגעהאַלטן אַ גלענצנדן זיג אין די וואַלן, זענען אין דומע אַריין נישט ווייניק עקסטע עלעמענטן, אין געשטאַלט פון „טרודאָוויקעס" און אומפּאַרטייאישע סאָציאַליסטן, און די וואַלן אויף קאַווקאַז האָבן געבראַכט, לויט אַ באַשלוס פון שטאָקהאָל־מער צוזאַמענפאָר פון דער ר. ס. ד. אַ. פּ. אַפּריל 1906 *), צו דער בילדונג פון אַ סאָציאַל־דעמאָקראַטישער דומע־פּראַקציע.

פון די ערשטע טריט פון איר טעטיקייט האָט די דומע קאָנ־צענטרירט אויף זיך די אויפמערקזאַמקייט פון דער גאַנצער באַ־פעלקערונג פון רוסלאַנד. האָט מען געמוזט קלאָר מאַכן די באַציונג צו דער דומע, ווי צו אַ שוין עקזיסטירנדיקן פאַקט. און דאָ איז די טאַקטיק פון די מענשעוויקעס געקומען אין אַ קאָנפליקט מיט דער טאַקטיק פון די איבעריקע ס"ד אָרגאַניזאַציעס. די פירער פון די מענשעוויקעס, מיט ח' פּלעכאַנאָוו בראש, זענען נוטה געווען צו דעם געדאַנק, אַז מען דאַרף שטיצן די דומע, אַלס גאַנ־צע. דער „בונד" און די איבעריקע ס"ד אָרגאַניזאַציעס האָבן גע־האַלטן די אונטערשטיצונג אין אַזאַ פאָרם פאַר נישט דער־לאָזבאַר. אין אונזער פּאַרטיי־פּרעסע ווערט דורכגעפירט דער גע־דאַנק, אַז אין פּרט פון קאָנסטיטוציאָנעלער שעפערישקייט איז די דומע לגמרי אַ מאַכטלאָזע אינסטיטוציע. די קאַדעטן זענען נוטה צו קאָמפּראָמיסן, צו פּשרה־מאַכעריי מיט דער זעלבסטהערשונג און פאַרוועקן קאָנסטיטוציאָנעלע אילוזיעס ביי די ברייטע מאַסן; זיי שטערן מיט אַלע מיטלען אייַנצושטעלן אַ מער ענגערע

*) דער באַשלוס איז געווען: זיך באַטייליקן אין די וואַלן, ד. ה. נ י ש ט מער באָיקאָטירן די דומע; אָבער אומעטום אויסער קאַווקאַז, זענען די וואַלן שוין געווען פאַרענדיקט.

צוזאמענווירקונג צווישן דומע און פאָלק. מיט אַט די קאָנסטיטוציאָנעלע אילוזיעס מוז מען פירן א קאמף; מען מוז וויַזן, אַז די דומע, אלס קינד פון דער זעלבסטהערשונג, איז מאכטלאָז עפּעס צו געבן דעם פאָלק; אַז דער אייִנציקער וועג צו פרייהייט איז דער וועג פון רעוואָלוציאָנערן קאמף. און דאָס קאָנען טין נאָר די לינקע עלעמענטן פון דער דומע, מיט זייער אַנטשיידענער טאַקטיק, מיט זייער אוממיטלבאַרע רופן צום פאָלק. אונטערשטיצן דאַרף מען דעריבער נישט די דומע אלס גאַנצע, נאָר בלויז די לינקע עלעמענטן אירע. אין דעם זינען זאָגט זיך טאַקע ארויס דער צ. ק. פון „בונד" אין א צירקולאַר־בריוו צו די אָרגאַניזאַציעס און אין א באַריכט צום אינטערנאַציאָנאלן סאָציאַליסטישן ביוראָ וועגן דער דומע־פראַגע.

באַלד ווי די ערשטע דומע איז געוואָרן פאַנאַנדערגעלאָזט, איז אין פעטערבורג פאָרגעקומען א קאָנפערענץ פון פאָרשטייער פון ר. ס. ד. א. פּ., „בונד", פּאַרטיי ס. ר., פּ. פּ. ס., ס"ד־פראַקציע אין דומע און דער אַרבעטס־גרופּע („טרודאָוויקעס"). באַהאַנדלט איז געוואָרן די פראַגע וועגן די לאָזונגען, וואָס דאַרפן איצט ארויסגערוקט ווערן, און צי האָט א זינען צוצוטרעטן איצט צו אַן אוממיטלבאַרן אָפענעם קאמף, ד. ה. אָרגאַניזירן א פאָלקס־אייפשטאַנד.

ביי דער ערשטער פראַגע האָט זיך די גרעסטע מערהייט ארויסגעזאָגט פאַרן לאָזונג „גרינדונגס־פאַרזאַמלונג"; דער לאָזונג פון דער רוסל. פאַרטיי „דורך דער דומע צו דער גרינדונגס־פאַרזאַמלונג" איז נישט אָנגענומען געוואָרן. ביי דער צווייטער פראַגע האָט די זעלבע מעהרהייט תחילת זיך ארויסגעזאָגט פאַר דער טאַקטיק פון אָפּוואַרטן. בלויז די פאָרשטייער פון צ. ק. פון דער רוסל. ס"ד פאַרטיי האָבן פאָרגעלייגט צו געבן תיכף א סיגנאַל צו אַן אַלגעמיינעם שטרייק.

די מיליטער־אויפשטאַנדן, וועלכע האָבן פונקט אין יענע טעג ארויסגעבראָכן אין סוועאַבאָרג, אין רעוועל און אין קראָנשטאַט, וועלכע האָבן געטראָגן א ריין פּאָליטישן כאַראַקטער און

זענען אין אַ גרויסער מאָס געווען צוגעטרייטע, אָרגאַניזירטע, — האָבן נישט געקאָנט נישט האָבן קיין איינפלוס אויף די אָנטייל־נעמער פון דער קאָנפערענץ; די אומרוען צווישן פּויערטום האָבן דערצו אויך נאָך נישט אויפגעהערט; און דער פּעטערבורגער קאָמיטעט פון דער רוס"ל. ס"ד פּאַרטיי האָט אַפילו נישט אָפּגעוואַרט די רעזולטאַטן פון דער באַראַטונג, און גערופן דעם פּעטערבורגער פּראָלעטאַריאַט צו אַ שטרייק. די מיינונג פון צ. ק. פון דער רוס"ל. ס"ד פּאַרטיי האָט אַזוי אַרום געזיגט, און די פאָרשטייער פון די אַלע אויסגערעכנטע פּאַרטייען און פון די צוויי דומע־פראַקציעס האָבן אונטערגעשריבן די ווענדונג „צום גאַנצן פאָלק", וו זיי רופן צו אַן אַלגעמיינעם שטרייק.

דער צ. ק. פון אונזער פּאַרטיי האָט פונדעסטוועגן געהאַלטן פאַר נויטיק צו מאָטיווירן אין אַ צירקולאַר־בריוו פאַר די אָרגאַניזאַציעס, פאַרוואָס ער איז צוגעשטאַנען צום אַלגעמיינעם באַשלוס פון דער קאָנפערענץ. „נעמענדיק אין אַכט — זאָגט זיך אין אַט דעם בריוו — די שטימונג פון די פּראָלעטאַרישע מאַסן אין די שטעט און די איצטיקע לאַגע אין דאָרף, איז שווער ביי אַזעלכע באַדינגונגען צו רעכענען אויף דערפאָלגרייכע אַרויסטרעטונגען, און דעריבער מוז מען אָנערקענען, אַז די אַרויסטרעטונג איז נישט צו דער צייט; אָבער רעכענענדיק זיך דערמיט, אַז ס'איז שוין אַ געשעענער פאַקט, אַז כמעט אַלע גרויסע רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס פון רוסלאַנד האָבן שוין פּראָקלאַמירט דעם שטרייק, האַלט דער צ. ק. פאַר אומבמעלגלעך זיך אָפּצוזאָגן פון אָנטייל אין דעם שריט און דערמיט ברעכן די סאָלידאַריטעט און די טאַט־איינהייט פון גאַנצן רוסלענדישן פּראָלעטאַריאַט".

ווי באַקאַנט, האָט זיך דער דאָזיקער שטרייק, באַוווסט אונטערן נאָמען יולי־שטרייק, נישט איינגעגעבן. ווו נישט וו האָבן אַרבעטער אָנגעהויבן דעם שטרייק, — איז אַרויסגעקומען אַליין זיי רופן אומצוקערן זיך צו דער אַרבעט.

6. דער אָנטייל פון דער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע אין די וואַלן צו דער צווייטער דומע

VII צוזאַמענפאָר פון „בונד" און די אָנגענומענע אויף איר רעזאָלוציע וועגן באַציונג צו דער דומע. — אַלרוסישע נאָוועמבער־קאָנפערענץ און איר רעזאָלוציע וועגן אָפּמאַכן. — וואַל־פּלאַטפאָרם פון „בונד". — באַטייליקונג פון „בונד" אין דער וואַל־קאַמפּאַניע.

די רעאַקציע, וואָס האָט זיך אָנגעהויבן נאָכן פאַנאַנדערלאָזן פון דער ערשטער דומע, האָט געגעבן אַ שטאַרקן קלאַפּ די רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס, און האָט זיי צרויק פאַריאָגט אונטער דער ערד. דאָס לעבן פון דער פּאַרטיי איז אויף עטלעכע חדשים אינגאַנצן אָפּגעשטאָרבן. אָבער עס האָט זיך דערנענטערט דער צונויפרוף פון דער צווייטער דומע — און מען האָט באַדאַרפט לייזן די פראַגע: יאָ זיך באַטייליקן אָדער נישט אין דער נייער וואַל־קאַמפּאַניע. אונזער פּאַרטיי האָט נאָך חוץ דעם באַדאַרפט אָננעמען אַ באַשלוס וועגן דעם פּראָיעקט, וואָס ס'האָט אויסגעאַרבעט דער שטאָקהאָלמער פאַרייניקונגס־צוזאַמענפאָר פון דער ר. ס. ד. אַ. פּ. וועגן דער פאַרייניקונג מיטן „בונד".

די דאָזיקע צוויי פראַגן (אונזער טאַקטיק און פאַרייניקונג מיט דער רוסל. פּאַרטיי) זענען טאַקע געווען די הויפּט־פּונקטן פון טאָג־אָרדנונג פון VII צוזאַמענפאָר פון „בונד", וועלכער איז פאָרגעקומען סעפּטעמבער 1906 אין לעמבערג.

פון די 68 דעלעגאַטן מיט באַשטימ־רעכט (אינגאַנצן אָנטיילנעמער איז געווען אַרום 100) זענען געווען קוים אַ 2 — 3 וועלכע האָבן פאַרטיידיקט די פריערדיקע באָיקאָט־טאַקטיק. און די זעלבע ענדערונג אין דער באַציונג צו דער דומע איז פאָר־

געקומען אויך אין אַלע אַנדערע אָרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבן די ערשטע וואַלן באָיקאָטירט.

דער פּרווו אַרויסצורופן אַ נייע אַלגעמיינע אַרויסטרעטונג נאָכן פאַנאַנדעריאָגן די דומע — איז דורכגעפאַלן. דער פּראָלעטאַריאַט איז מיד פון דעם בסך־הכּלדיקן רעוואָלוציאָנערן קאַמף אין משך פון יאָר 1905 און איז נאָך נישט גרייט צו נייע רעוואָלוציאָנערע אַרויסטרעטונגען. אָראָפּרייסן די דומע מיט דער הילף פון באָיקאָט האָט זיך נישט איינגעגעבן אַפילו אין פרילינג 1906. נאָך ווייניקער קאָן מען דערויף אויסרעכענען איצט, ווען עס הערשן פעלד־געריכטן און ווייסער טעראָר.

די קורצע סעסיע פון ערשטן רוסישן פּאַרלאַמענט האָט באַוויזן, אַז אין אַזאַ איבערגאַנגס־מאָמענט, ווי רוסלאַנד לעבט איבער, קאָן די דומע אויסגענוצט ווערן, אַלס איינציק פרייע פּאָליטישע טריבונע, פון וועלכער מען קאָן זיך ווענדן צום גאַנצן פאָלק; אַז חוץ דעם, קאָן זי דינען פאַר אַן אויסגעצייכנט מיטל צו רעוואָלוציאָניזירן די ברייטע פאָלקס־מאַסן און אָרגאַניזירן זיי פאַר אַ נייעם קאַמף. מורא האָבן פאַר קאָנסטיטוציאָנעלע אילוזיעס איז איצט נישטאָ וואָס. די ערשטע דומע האָט נישט ווייניק מיטגעהאָלפן, אַז די אילוזיעס זאָלן פאַרשווינדן; און דאָס איבעריקע האָט דערמאַכט די רעגירונג גופא מיטן פאַנאַנדער־יאָגן די דומע און מיט די שווערע רעפּרעסיעס נאָכן פאַנאַנדעריאָגן.

דאָס איז געווען די אַרגומענטאַציע פון דער מערהייט מיטגלידער פון אונזער VII צוזאַמענפאָר. די דאָזיקע אַרגומענטאַציע האָט געפונען איר אויסדרוק אין דער רעזאָלוציע „וועגן טאַקטיק", וועלכע דערלאָזט דעם אָנטייל פון דער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע אין די נייע וואַלן, אַלס זעלבסטשטענדיקע פּאַרטיי פון פּראָלעטאַריאַט, וועלכע דאַרף „קעגן די ליבעראַלע רופענישן צו פרידלעכן קאַמף אַרויסרוקן דעם לאָזונג פון רעוואָלוציאָנערן קאַמף פאַר אַ גרינדונגס־פאַרזאַמלונג".

די פראַגע וועגן פאַרייניקן זיך מיט דער רוס. ס"ד פּאַרטיי האָט אונזער VII צוזאַמענפאָר געלייזט פּאָזיטיוו. די פּוילישע

און די לעטישע סאָציאַל־דעמאָקראַטיעס זענען נאָך פאַר דעם אַריינגעטראָטן אין דער רוסל. ס״ד פּאַרטיי; אַזוי איז נאָך אונזער צוזאַמענפאַר איז די רוסל. סאָצ. דעמאָקראַטיע געווע: אַ פאַרייניקטע און ערשט די פאַרייניקטע פּאַרטיי האָט געזאָלט ענדגילטיק און מער קאָנקרעט לייזן די פראַגע וועגן אָנטייל אין די וואַלן. די דאָזיקע פראַגע — דערין אויך וועגן אָפּמאַכן מיט אַנדערע פּאַרטייען — האָט טאַקע פאַרנומען דעם אויבן אָן אין טאָגאָרדנונג פון דער אַלרוסישער קאָנפערענץ, וועלכע איז צונויפגערופן געוואָרן אָנהויב נאָוועמבער 1906 אין טאַמערפאָרס (פינלאַנד).

ביי דער פראַגע, צי זענען דערלאָזבאַר אָדער נישט אָפּמאַכן מיט דער פּאַרטיי ק. ד., האָט זיך די קאָנפערענץ צעשפּאָלטן אויף צוויי טיילן. די רעזאָלוציע פון די דעלעגאַטן „באָלשעוויקעס“, פּ. ס. ד. און ל. ס. ד. (14 דעלעג.) האָט קוואַליפיצירט די קאַדעטן ווי פאַרטרעטער פון דער פאָלקס־פרייהייט און דעם עיקר זיינען פון סאָציאַל־דעמאָקראַטישן אָנטייל אין די וואַלן האָט זי געזען אין — דעמאַסקירן פאַר די פאָלקס־מאַסן די שעדלעכע און געפערלעכע ראָל, וואָס די קאַדעטן שפּילן אין דער באַפרייונגס־באַוועגונג. די רעזאָלוציע וואַרפט דעריבער אָפּ יעטווידן אָפּמאַך מיט דער פּאַרטיי ק. ד. די רעזאָלוציע פון די דעלעגאַטן „מענשעוויקעס“ און פון „בונד“ (18 דעלעג.) האָט צוגעלאָזן אָפּמאַכן מיט די ק. ד. דאָרט, ווו עס דראָט אַ שוואַרץ־מאַהדיקע געפאַר. די פּאַרטיידיקער פון דער דאָזיקער רעזאָלוציע האָבן אָנגעוויזן דערויף, אַז רעדן וועגן דער רעאַקציאָנערישקייט פונם בירגערלעכן ליבעראַליזם וואָלט מען געקאָנט ערשט נאָכדעם, ווי זיינע פאָדערונגען וואָלטן כאָטש אין וועלכער ס׳נישט איז באַדייטנדיקער מאָס געווען באַפרידיקט, ד. ה. נאָכן פאַלן פון דער זעלבסטהערשונג. געוויס, מען דאַרף פירן אַ קאַמף קעגן די קאַדעטן, אָבער מען טאָר נישט פאַרבייטן דעם קאַמף מיט דער רעאַקציע אויף קאַמף מיט די קאַדעטן. דער צוזאַמענשטעל פון דער דומע האָט אַ גרויסע באַדייטונג פאַרן ווייטערדיקן גאַנג פון דער רע־

זאָלוציע — עס זענען דעריבער דערלאָזבאַר אָפּמאַכן אַפילו מיט ק. ד., דאָרט ווו אַן אַזעלכע אָפּמאַכן וואָלטן געקאָנט אַדורך שוואַרץ־מאַהאַניקעס.

דורכגעגאַנגען איז די רעזאָלוציע פון די „מענשעוויקעס" און „בונד" — אַז אין די אויבן אָנגעוויזענע פאַלן זענען דערלאָזבאַר אָפּמאַכן מיט די ק. ד.

אין די ראַמען פון די דירעקטיוון, וואָס די קאָנפערענץ האָט אָנגעצייכנט, האָט דער צ. ק. פון „בונד" אַרויסגעגעבן זיין וואַל־פּלאַטפאָרם, געווענדעט צו די יידישע וויילער. אין קעגנזאַץ צום לאָזונג פון די יידישע קאַדעטן און ציוניסטן פון אַלע קאָלירן: „קלייבט נאָר אַ יידן", — רופט די פּלאַטפאָרם פון „בונד" די יידישע וויילער אָפּצוגעבן זייערע שטימען פאַר די קאַנדידאַטן פון דעמאָקראַטיע, — דער סאַמע אַנטשלאָסענער קאַמף־פּאַרטיי פונם פּראָלעטאַריאַט פון אַלע פעלקער. מיט באַזונדערער ענערגיע ווערט „בונד", וואָס איז אַ טייל פון דער רוסלענדישער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע, אונטערגעשטראָכן, אַז שטימען באַדאַרף מען לויט פּאָליטישע פּלאַטפאָרמעס, לויט פּאַרטייען, אָבער נישט לויט נאַציעס. די ערשטע פראַגע צו אַ קאַנדידאַט באַדאַרף זיין: ווער איז די פּאַרטיי, צו וועלכער ער געהער, וואָס אירע בליקן פאַרטיידיקט ער? נישט אומזיסט אַקצענטירט אַזוי די פּלאַטפאָרם די דאָזיקע זייט פון דער פראַגע.

די רוסישע יידן געניסן נישט פון רעכט צו באַטייליקן זיך אין דער אָרטיקער — שטאָטישער און זעמסקער — זעלבסטפאַרוואַלטונג. די איינציקע צענטרען פון יידישן געזעלשאַפטלעכן לעבן זענען פאַרשידענע פילאַנטראָפּישע אינסטיטוציעס — קאָמיטעטן צו העלפן קראַנקע און אָרימע, גאָרקיכן א. א. וו. און פריער פון אַלץ די סינאַגאָגע, ווי אַ רעליגיעזע געמיינשאַפט. רעדל־פירער אין די אַלע אַנשטאַלטן זענען פאָרשטייער פון דער העכערער יידישער בורזשואַזיע און אינטעליגענץ: סוחרים, אינדוסטריעלער, רבנים, אַדוואָקאַטן, דאָקטוירים א. אַ., וועלכע זענען אַמאָל רעאַקציאָנערן, אָדער בירגערלעכע ציוניסטן, וועלכע זענען גלייך

דורכגעדרונגען מיט האַס צום אָרגאַניזירטן פּראָלעטאַריאַט און צו זיינע פאָרשטייער.

די וואַלן צו דער ערשטער דומע זענען, מחמת דעם באָיקאָט פון די לינקע, אריבער אויף דער יידישער גאַס „שאַ, שטיל". די רעדל־פירער פון די פילאַנטראָפּישע חברות און סינאַגאָגעס האָבן זיך אַליין קאָנסטיטואירט אַלס וואַל־קאָמיטעט, האָבן אַליין אָנגעמערקט קאַנדידאַטן אויף וואַל־מענער און אויף דעפּוטאַטן, און די יידישע וויילער־מאַסע האָט ווי אַ פאָלגעוודיקע סטאַדע געשטימט פאַר די קאַנדידאַטן, וואָס מען האָט איר אָנגעוויזן, נישט פרעגנדיק אפילו וועגן זייער פּאָליטישן אני מאמין. קיין שום אַגיטאַציע, קיין שום פאָרוואַל־פאַרזאַמלונגען, קיין שום לאָזונגען, אחוץ איינעם: קלייבט אַ יידן.

דער יידישער וויילער האָט געפאָדערט, אָדער ריכטיקער דערוואַרט פון דער דומע הויפּטזעכלעך איינס: גלייכבארעכטיקונג. אָבער מיטגלידער פון די וואַל־קאָמיטעטן זענען כמעט אומעטום געווען פאָרשטייער פון „פאַרבאַנד צו דערגרייכן פולבארעכטיקונג" *) — איז נישטאָ, הייסט עס, קיין שום פּלאַץ פאַר חקירות: מילער א. אַ. וו. א. אַ. וו.

אויף וועמען די קאָמיטעטן ווייזן אָן, פאַר דעם דאַרף מען שטימען. דערביי איז די יידישע מאַסע דורך טויזנטער מאַטעריעלע און גייסטיקע פעדים פאַרבונדן ענג מיט די רעדל־פירער פון די יידישע קהלות: זיי זענען, ווען מען דאַרף, די שתדלנים פאַר דער העכערער און נידעריקערער מאַכט; פון זיי אָדער דורך זיי באַקומט דער קבצן אַ סובסידיע אָדער אַ הלואה. אין פאַל פון נויט; אַ גרויסער קאָנטינגענט מענטשן איז פון זיי דירעקט ווירטשאַפטלעך אָפּהענגיק — אַלס אָנגעשטעלטע, ארבעטער, האַנדלס־פאַר־
אויף אָט דעם באָדן איז די אינערטקייט פון די נידעריקערע

---

*), דער דאָזיקער פאַרבאַנד האָט זיך געבילדעט נאָכן ערשטן צוזאַמענפאָר פון פאָרשטייער פון די יידישע קהלות אין פּאָמיץ אַנהויב 1905.

שיכטן פון דער יידישער מאסע און אירע סטאַדע־אייגנשאַפטן געווען אַ גוואַלטיקע.

צעקלאַפּן אַט די קראַפט, וואָס האָט זיך אָנגעקליבן שיר־נישט אין משך פון יאָרהונדערטן, אַריינציען די „יידישע גאַס" אין אמתן פּאָליטישן קאַמף — דאָס איז געווען די עיקרדיקע און שווערסטע אויפגאַבע פון „בונד", וועלכער האָט צום ערשטן מאָל גענומען איצט אַן אַקטיוון אָנטייל אין אַ וואַל־קאַמף. און אין דעם פּרט — לאָמיר דאָס גלייך זאָגן — האָט דער „בונד" דערגרייכט אַ גלענצנדן, אַפילו פאַר אַ סך פון אונזערע חברים גופא אומדערוואַרטעטן דערפאָלג.

די פיינטלעכע כוחות און מניעות, מיט וועלכע אונזער פּאַר־טיי האָט זיך צונויפגעשטויסן אין דער וואַל־קאַמפּאַניע, זענען גע־ווען די סאַמע פאַרשידנסטע; און איינציקע מניעות — סענאַטישע קאָמבינאַציעס, פּאָליציייאישע רעפּרעסיעס, שוואַרץ־מאהדיקער כּליי־גאַניזם — האָבן אונז געטראָפן טאָפּלט, ווי אַ יידישע פּאַרטיי בכלל, און בפרט און גאָר באַזונדער ווי אַ פּאַרטיי פון יידישן פּראָלעטאַריאַט, דערצו נאָך אַן אומלעגאַלע. די סענאַטישע „דערקלערונגען" האָבן אָפּט אָפּגענומען די וואַל־רעכט ביי יידישע אַרבעטער דורך אַלערליי דריידלעך און זאַויסטיימטשונגען. אַלס אַר־בעטער זענען אַ סך פון אונזערע חברים נישט פאַרשריבן גע־וואָרן אין דער קאַטעגאָריע לאָקאַטאָרן, אָבער באַטייליקן זיך אין די וואַלן ווי מיטגלידער פון דער אַרבעטער־קוריע האָבן זיי אויך נישט געקאָנט, ווייל זיי זענען געווען באַשעפטיקט אין וואַר־שטאַטן מיט ווייניקער פון 50 לוין־אַרבעטער. אַזוי, למשל, זע־נען אין איין סמאָרגאָן (ווילנער גוב.) 500 יידישע אַרבעטער גע־בליבן אינגאַנצן אָן וואַל־רעכט *). אונזערע וואַל־ביוראָס, אויפ־געשטעלטע מיט אומגלויבלעכע שוועריקייטן, האָט מען נישט זעלטן אַרעסטירט אין פולן באַשטאַנד; נאָך אָפטער פלעגט מען אַרויסרייסן די בעסטע אַגיטאַטאָרן. דערצו איז נאָך צוגעקומען דער שוואַרץ־מאהדיקער טעראָר און די צעיושעטקייט פון אונ־

*) „פּאָלקסצייטונג" נומ. 261 „די ערשטע ידיעות".

זערע פּאָליטישע שונאים, וועלכע האָבן זיך נישט אָפּגעשטעלט פאַר קיין זאַך אין זייער קאַמף מיט אונזערע פּאַרטיי־קאַנדידאַטן, אַפילו נישט פאַר מסירות ביי דער מאַכט.

די ציוניסטן, וועלכע האָבן געקראָגן אַ טויט־קלאַפּ בעת דער לעצטער וואַל־קאַמפּאַניע, האָבן פאַרפולט די שפּאַלטן פון זייערע צייטונגען מיט ליגנס און בלבולים אויפן אַדרעס פון „בונד". דער „בונד" האָט כלומרשט איינגעפלאַנצט אויף דער יידישער גאַס פּויסט־רעכט, ער האָט איינגעשטעלט די הערשאַפט פון רעוואָל־ווער און שטעקן, ער האָט רואינירט דאָס יידישע קליינבירגער־טום; אַרויסגערופן די פּאָגראָמען; „בונד" איז אַ פּאַרטיי פון אַסי־מילאַטאָרן, וועלכע ווילן שיר נישט אָפּשמדן די יידן; „בונד" איז אַ פרעמדער אויף דער יידישער גאַס, וואָרום ער איז אַ טייל פון דער רוסישער פּאַרטיי, איר אַגענט און דינער, און ער קער זיך גאָר נישט אָן מיט יידן. פון די שפּאַלטן פון די צייטונגען איז די דאָזיקע אַגיטאַציע, אין אַ גראָבער צומאָל ווילדער פאָרם, אַריבער־אין די וואַל־אויפרופן פון די „יידישע קאָמיטעטן", וועלכע האָבן געשאָטן פעך און שוועבל און כמעט אומעטום זיך אָפּגעזאָגט פון אָפּמאַכן מיט אונזערע וואַל־ביוראָס, — האָט די צעבערעקלונג פון די יידישע וויילער־שטימער געמעגט דראָען אַפילו מיט דער סכנה, אַז ס'זאָלן דורכגיין רעאַקציאָנערן, ווי דאָס איז געווען, למשל, אין ווילנע. אייניקע ציוניסטן האָבן אָפן געפּריידיקט: בעסער אַ נישט־ייד אַ רעאַקציאָנער, איידער אַ ייד אַן אַסימילאַטאָר (ד. ה. אַ בונדיסט). די רעדל־פירער פון די קהלות האָבן זיך נישט אָפּ־געשטעלט אויך פאַר דירעקטע דראָאונגען: דער יידישער אָרימ־קייט האָט מען געדראָט, אַז זי וועט נישט קריגן קיין סובסידיעס און קיין הלוואות, מען וועט זיך פאַר איר נישט אָננעמען, אויב נאָר זי וועט שטימען פאַר אַ קאַנדידאַט אַ בונדיסט.

אונזערע וואַל־ביוראָס איז אויף אַזאַ אופן אויסגעקומען צו אַרבעטן אין אַן אַטמאָספער, וועלכע איז געווען אָנגעזאַפּט מיט ליגנס, בלבולים, פּראָוואָקאַציעס און דראָאונגען און אונטער דער געפאַר יעדע מינוט אַרעסטירט צו ווערן. און נישט געקוקט אויף

דעם אלעם, האט מען אונזערע אויפרופן געריסן פון די הענט, און צו די רייד פון אונזערע אגיטאטארן האט מען זיך צוגעהערט מיט געשפאנטער אויפמערקזאמקייט און אינטערעס. די מיטגליד־ דער פון אונזערע ביוראס זענען געגאנגען פון הויז צו הויז, פון דירה צו דירה, האבן געטיילט די בלעטלעך און אויפרופן, האבן רעגיסטרירט די וויילער, און אומעטום, אין די קווארטאלן פון דער יידישער ארימקייט, האט מען זיי פריינטלעך באגעגנט, גערן אויסגעהערט און פארשאטן מיט אן א שיעור פראגן. דער הייי־ זער־באזוך האט זיך נישט זעלטן פארוואנדלט אין א רייע קליי־ נע אימפראוויזירטע פארזאמלונגען. אין דער זעלבער צייט פלעגן אונזערע רעדנער ארויסטרעטן אין די סינאגאגעס, אויף די פרי־ וואטע און געזעלשאפטלעכע פארזאמלונגען, וואס די יידישע וואל־ קאמיטעטן פלעגן רופן. און דא פלעגן אפט „נסים" געשען. אויפ־ געוועקט דורך אונזער אגיטאציע, האט די יידישע וויילער־מאסע גענומען פאדערן, מען זאל ארגאניזירן פארזאמלונגען מיט אפע־ נע דיסקוסיעס צווישן די קאנדידאטן. די קאבלעפל פון די יידי־ שע קהלות האבן, מיט א שווער הארץ, געמוזט רופן פארזאמלונ־ גען, ארויסטרעטן עפנטלעך. און אויף דער אפענער טריבונע האבן זיי, געוווינטע אפצוטון אלע זייערע ענינים בחדרי חדרים, געליטן כמעט אלע מאל מפלות. אונזערע רעדנער האט מען באגעגנט מיט רוישנדע אפלאדיסמענטן. די רעזאלוציעס, וואס זיי האבן פאר־ געלייגט, פלעגן באקומען די גרעסטע מערהייט שטימען. אונזערע רעדנער האבן בולט אויסגעדריקט דעם פארבארגענעם פראטעסט, וואס האט יארן זיך געצייטיקט אין דער נשמה פונם יידישן ארי־ מאן קעגן דער אומבאגרעניצטער נישט קאנטראלירטער ממשלה פון די קהלשע קאבלעפל; די רעדעס האבן געטראפן אין פינטל און האבן געמאכט אן אמתע איבערקערעניש אין קאפ און אין הארצן פון דער יידישער דעמאקראטיע. „גענוג"! האט אן אנ־ דער קליינהענדלער צי האנטווערקער געווארפן אין פנים אריין די דאזיקע רעדל־פירער, און האט דעמאנסטראטיוו געטראגן זיין צעטל מיטן אויפגעשריבענעם נאמען פונם קאנדידאט פון אונ־

זער פּאַרטיי: „גענוג זייט איר אויף אונז געפאָרן רייטנדיק. מיר'ן פּרובירן לעבן מיט אייגענעם שכל".

מיר האָבן שוין אָנגעוויזן, אַז די רעפּרעסיעס פון דער רע־גירונג און פון דער שוואַרצער מאַה האָבן אונז געשלאָגן פון צוויי זייטן. לאָמיר נאָך צוגעבן, אַז אַ גרויסע מערהייט פון אונ־זערע אַקטיווע פּאַרטיי־מיטגלידער האָט נישט געהאַט קיין וואַל־רעכט, ווייל זיי זענען נאָך נישט אַלט געווען קיין 25 יאָר. און אויב דעם „בונד" האָ זיך פונדעסטוועגן איינגעגעבן דורכצופירן פון 30 ביז 40 וואַלמענער, איז עס נאָר אַדאַנק דעם, וואָס ער האָט אַריבערגעצויגן אויף זיין זייט ברייטע שיכטן פון דער יידישער דעמאָקראַטיע — פון דער זעלבער קליינבירגערלעכער מאַסע, וועלכע האָט בעת די פאַבריקע וואַלן אָן שום וואַקלעניש געשטימט פאַר די קאַנדידאַטן פון די יידישע קאָמיטעטן.

די יידן האָט זיך בכלל נישט איינגעגעבן דורכצופירן אין דער צווייטער דומע זייערע דעפּוטאַטן (ווי באַקאַנט, זענען זיי געווען אין דומע ס"ה 3 מאַן). די סיבות זענען באַוו.סט. ס'איז גענוג צו דערמאָנען, אַז אַחוץ דער פּוילישער קאָלאָ, וועלכע האָט געפירט די וואַל־קאַמפּאַניע אונטערן לאָזונג „נאָר נישט קיין יידן", האָט אין יידישן תחום נאָך באַזונדער אינטענסיוו געאַר־בעט דער „פאַרבאַנד פון עכט־רוסישע לייט". קרושעוואַן, פּורישקעוויטש, קרופּענסקי, ביסקופּ פּלאַטאָן און אַנד. — דאָס זענען אַלץ דעפּוטאַטן פון יידישן תחום. און ווען ערב די סאַמע וואַלן האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז אין די גובערניעס: קאָוונע, גראָדנע, סוואַלק, וויטעבסק און קורלאַנד האָבן די בונדישע קאַנדידאַטן גרויסע שאַנסן אַדורכצוגיין אַלס דעפּוטאַטן, — האָט מען זיי אָן שום צערעמאָניעס אויסגעשטראָכן פון די וואַל־ליסטעס, און אייניקע פון זיי האָט מען אפילו אַרעסטירט.

עס וואָלט אָבער געווען אַ טעות צו מעסטן די באַדייטונג און די דערפאָלגן פון אונזער פּאַרטיי מיט דער צאָל דעפּוטאַטישע ערטער אין דומע. די עיקרדיקע אויפגאַבע פון „בונד" איז געווען — געבן דער וואַל־קאַמפּאַניע אַ געהעריקע ריכטונג, אַ ריכטונג,

פון אפענעם פאליטישן קאמף, צעקלאפן די פאליטישע אינערט־
קייט פון די ברייטע יידישע מאסן, קלאר מאכן פאר זיי די אמתע
פאליטישע פיזיאנאמיע פון די רעדל־פירער פון די יידישע קהלות,
אראפרייסן פון זיי די מאסקע. און אין דער הינזיכט איז די אר־
בעט פון „בונד" געווען א קאלאסאלע, און איר דערפאלג האט
איבערגעשטיגן אלע דערווארטונגען. דער „בונד" האט ווירקלעך
ארייננעצויגן די יידישע גאס אין געווירבל פון פאליטישן לעבן;
ער האט צעקלאפט די לעגענדע וועגן אינטערעסן־איינהייט פון
גאנצן יידנטום; ער האט דערלאנגט א טויט־קלאפ דער ממשלה
פון דער סינאגאגע, פארשטייענדיק אונטער „סינאגאגע" דעם
גאנצן פארוויקלטן קאמפלעקס פונם אינערלעכן טראדיציאנעלן
לעבן פון דער יידישער קהלה. דער ציוניזם פון אלע מינים איז
ארויס פון וואל־קאמף נאך מער צעבראכן, ווי ער איז אין אים
ארייננעטראטן; די יידישע בירגערלעכע דעמאקראטיע האט נע־
קראגן א שטארקן אימפולס וואס גיכער צו ארגאניזירן זיך פא־
ליטיש. אט צו דעם אלעם האט נישט ווייניק מיטגעהאלפן דער
אנטייל פון אונזער פארטיי אינם וואל־קאמף.

7. פּאָגראָמען און זעלבשוץ

אחוץ די געוויינלעכע מיטלען פון קאַמף מיט דער רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג, ווערט פון אָנהויב 900-טער יאָרן באַנייט פון דער רוסישער רעגירונג, מיט אַ באַזונדערער אכזריות איר אַלטע פּאָליטיק פון יידישע פּאָגראָמען, ווי אַ מיטל ספּעציעל קעגן דער וואָס ווייטער אַלץ שטאַרקערער באַוועגונג פון יידישן פּראָלעטאַריאַט. מיט דער פּאָגראָם־טאַקטיק האָט די רעגירונג געוואָלט דערגרייכן צוויי צילן. פון איין זייט האָבן די פּאָגראָמען געזאָלט דינען אַלס אָפּפיר־קאַנאַל פאַר דער אַלץ וואַקסנדיקער רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג צווישן פויערטום און צווישן די שטאָטישע קליינבירגער, וואָס זענען נאָענט צום פויערטום לויט זייער סאָציאַלן און פּאָליטישן ניוואָ. אין דער הינזיכט זענען פּאָגראָמען געווען אַן אָרגאַנישער טייל פון דער שטענדיקער פּאָליטיק פון דער רוסישער זעלבסטהערשונג, — אַ פּאָליטיק פון אָנרייצן איין פאָלק אויפן צווייטן. פון דער אַנדערער זייט האָבן די פּאָגראָמען געדאַרפט טעראָריזירן די יידישע באַפעלקערונג פון תחום, זי צווינגען אונטער דער דראָאונג פון מאָרד און רויב, אָפּצוגעבן דער מאַכט אירע „דעמאָקראַטן"; און זיי האָבן, ענדלעך, געהאַט נאָך אַ דירעקטן ציל — פשוט פיזיש אויסראָטן די דעמאָקראַטן. אין דעם זינען האָט טאַקע געגעבן אַ לאָזונג דער אינספּיראַטאָר און אָרגאַניזאַטאָר פון די פּאָגראָמען פּלעווע, וועלכער האָט אין אַ רעדע פאַר אַ דעפּוטאַציע פון קישינעווער יידן אָפן געמאָלדן: „אויב איר וועט נישט איינשטילן אייערע דעמאָקראַטן, וועל איך אומדערטרעגלעך מאַכן אייער לעבן".

נאָך די רעוואָלוציעס פון געוועזענעם ווינצע־מיניסטער פון אינערן פירשט א ו ר ו ס אָ ו ו, אין דער ערשטער דומע, נאָך קורסק

און טאָמסק, נאָך ביאַליסטאָק און שערלעץ*), איז דער קאָנטער־רעוואָלוציאָנערער כאַראַקטער פון די פּאָגראָמען קלאָר געוואָרן פאַר אַלעמען. אָבער ווייט נישט אַזוי קלאָר איז דאָס געווען נאָכן קישינעווער פּאָגראָם פון אַפּריל 1903 און אפילו נאָכן האָמלער פּאָגראָם, אין הארבסט דאָס זעלבע יאָר, ווען די רעגירונג האָט פאָרט געקאָנט זיך באַהאַלטן אונטער דער שירמע פון פּאָלקס־צאָרן קעגן די מעשים פון די רעוואָלוציאָנערן־יידן. אין קישינעווער און טיילווייז אין האָמלער פּאָגראָם האָבן פּאָליציי און מיליטער געשפּילט בלויז אַ פּאַסיווע ראָל: זיי האָבן נישט געשטערט די פּאָגראָמשטשיקעס. — די הויפּט־אַקטיווע פיגור איז געווען דער אונטערגעקויפטער דורך רעגירונגס־אַגענטן המון, וועלכער איז צעווילדעוועט געוואָרן אין פּראָצעס גופא פון פּאָגראָם, צו וועלכן די מאכט האָט געהעצט.

אונזער פּאַרטיי, אין פּערזאָן פון אירע צענטראַלע אינסטאַנצן און פון דער פּאַרטיי־פּרעסע, האָט פון אָנהייב אָן, באַלד נאָך קישינעוו, אָפּגעשאַצט די באַדייטונג פון די פּאָגראָמען, ווי קאָנטער־רעוואָלוציאָנערע פּאָליטיק מצד דער רעגירונג, און פון דעם שטאַנדפּונקט האָט זי איינגעשטעלט איר באַציונג צו זיי.

די רעזאָלוציע פון V צוזאַמענפאָר פון „בונד", וועלכע רופט די אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס „אָננעמען אַלע מיטלען, אימשטאַנד צו זיין ביי די ערשטע סימנים פון אַ פּאָגראָם צו אָרגאַניזירן אַ „באַוואָפנטן ווידערשטאַנד", ווייזט גלייכצייטיק אָן אויף דער נויטיקייט „צו קעמפן ענערגיש קעגן די פּרוּוון פון די נאַציאָנאַליסטישע עלעמענטן פון דער יידישער געזעלשאַפט אויסצונוצן דעם קישינעווער פּאָגראָם אויף צו דערוועקן האַס צווישן יידישע און קריסטלעכע אַרבעטער", און זי שטרייכט אונטער דעם געדאַנק, אַז „נאָר דער געמיינזאַמער קאַמף פון די פּראָלעטאַריער פון אַלע

*) זע דעם ראַפּאָרט פון געוועז. דירעקטאָר פון פּאָליציי־דעפּאַרטאַמענט לאָפּוכין און פון זשאַנדאַרן־ראַטמיסטער פּיעטוכאָוו.

באַציעם וועט מיטן וואָרצל פאַרניכטן די באַדינגונגען, וועלכע רופן אַרויס אַזעלכע געשעענישן, ווי די קישינעווער *).

דער צוזאַמענפאָר, אויף וועלכן ס'איז אָנגענומען געוואָרן אַט די רעזאָלוציע, איז פאָרגעקומען אין יוני 1903. און אָנהויב האַרבסט דאָס זעלבע יאָר, בסך הכל אין 3 חדשים אַרום, איז אויסגעבראָכן דער פאָגראָם אין האָמעל, וועלכער האָט זיך אָנ־געשטויסן אויפן ענערגישסטן באַוואָפנטן ווידערשטאַנד מצד ד'ער זעלבסטשוץ, וואָס אונזער האָמלער קאָמיטעט האָט דאַן צום ערשטן מאָל געהאַט אָרגאַניזירט.

אחוץ, וואָס די זעלבסטשוץ האָט געראַטעוועט דאָס לעבן און דאָס פאַרמעגן נישט פון איין מאה אָרימע ייִדן, האָט דער פאַקט פון אַ באַוואָפנטן אַרויסטריט קעגן די רויבער געהאַט אַ קאָלאָסאַלע באַדייטונג נאָך אין אַ סך אַנדערע, נישט ווייניקער וויכטיקע הינזיכטן. די ערשטע שאָסן מצד דער זעלבסטשוץ האָבן אַרויסגערופן אַ מהומה צווישן די רויבער, און זיי זענען זיך צעלאָפן. עס איז געוואָרן קלאָר, אַז אויף די גאַסן פון האָמעל ווילדעוועט נישט דאָס „רוסישע פאָלק", וואָס איז כלומרשט אויפ־געבראַכט קעגן די מעשים פון די ייִדן־רעוואָלוציאָנערן, — נאָר אַ קליינער המון פינסטערע אונטערגעקויפטע רויבער, וואָס ז'מיץ האָט זיי פאַרזיכערט, אַז „דאָס געשעפט לוינט זיך", ווייל ס'איז לחלוטין אומגעפערלעך. דער אַרויסטריט פון דער זעלבסטשוץ האָט, ווייטער, געצוווּנגען די פאָליציי און מיליטער צו פאַרלאָזן די ראָל פון פשוטע צושויער און זיך נעמען באַשיצן די רייבער, אַרויסגעבנדיק דערמיט דעם אמתן אינספּיראַטאָר און אָ־גאַני־זאַטאָר פון די ייִדישע פאָגראָמען. דער פאַקט פון אָפענעם אַרויס־טריט פון דער זעלבסטשוץ האָט לסוף אויך באַוויזן, מ י ט מ ע־ ש י ם, אַז דער געדאַנק וועגן באַוואָפנטן קאַמף מיט פאָגראָמען איז נישט קיין אויסטראַכטעניש, נאָר אַ רעאַלע זאַך, דורכאויס אַ מעגלעכע ביי די דאַמאָלטיקע באַדינגונגען. און דאָס האָט גע־

*) V צוזאַמענפאָר פון „בונד", לאָנדאָן, 1903.

מאכט אן אמתע איבערקערעניש אין די מוחות פון דער גאנצער
יידישער באפעלקערונג.

נאך האמעל ווערט די אידייע פון זעלבסטשוץ שטארק פאָ־
פולער. עס כאפּן זיך פאר איר די בירגערלעך־נאציאָנאליסטישע
עלעמענטן פון יידנטום און קודם כל די ציוניסטן פון אלע שאַ־
טירונגען. אָבער ביי זיי אין מויל באקומט די אידייע פון זעלבסט־
שוץ א ספּעציפיש־נאציאָנאליסטישן קאָלאָריט; זי ווערט אינ־
גאנצן פארקריפּלט און באקומט א פאלשע, און דערביי זייער א
שעדלעכע און געפערלעכע ווענדונג. לאָזנדיק אין א זייט דעם
הויפּט־שולדיקן אין די פּאָגראָמען. די רוסישע זעלבסטהערשונג,
ווארפן זיי זיך מיטן גאנצן געוויכט פון זייער ארגומענטאציע
אויף די רוסישע פאָלקסמאסן, וועלכע זענען „אנטיסעמיטיש לויט
זייער עצם״, שיר נישט פון דער נאטור אויס. עס לאָזן זיך הערן
קולות וועגן אָרגאניזירן א „נאציאָנאלע זעלבסטשוץ״, וואָס אין
איר באשטאנד זאָלן אריינגיין אלע, אָן אונטערשיד, יידישע פּאר־
טייען.

דער „בונד״ טרעט שארף ארויס קעגן אָט דער נאציאָנאַ־
ליסטישער פּראָפּאַגאנדע. אין איר מינדלעכער און שריפטלעכער
אגיטאציע שטרייכט אונזער פארטיי אונטער דעם געדאנק, אז
מיט די פּאָגראָמען, ווי מיט קאָנטר־רעוואָלוציע, דארף און קאָן
פירן א דערפאָלגרייכן קאמף נאָר דער רעוואָלוציאָנערער יידישער
פּראָלעטאריאט, צוזאמען מיט די פּראָלעטאריער פון אנדערע פעל־
קער. צו דעם דאָזיקן קאמף פון יידישן פּראָלעטאריאט קאָנען,
נאטירלעך, צושטיין אויך אנדערע יידישע אָרגאניזאציעס, אָבער
זיי קאָנען מיט דערפאָלג ארבעטן נאָר אונטער זיין קאָנטראָל און
אָנפירונג *). אויפן פינסטערן המון, וואָס ווערט פארפירט דורך
די אגענטן פון דער זעלבסטהערשונג, דארף מען קודם כל זיך
פּרוּוון ווירקן מיטן רעוואָלוציאָנערן וואָרט. און נאָר ווען דאָס
דאָזיקע וואָרט ווירקט נישט, נאָר אין אָט דעם עקסטן פאל דארף

*) „זעלבסטשוץ און רעוואָלוציאָנערער קאמף״, „דער בונד״
נומ. 7.

מען זיך באַנוצן מיט באַוואָפנטן ווידערשטאַנד *). די יידישע באַפעלקערונג דאַרף פאַרשטיין, אַז דער איינציקער ווירקלעכער מיטל קעגן פּאָגראָמען איז — רעוואָלוציאָנערער קאַמף פון די ברייטע פאָלקס־מאַסן, אַז נאָר אַזאַ קאַמף קאָן מיטן וואָרצל פאַרניכטן די סיבה גופא פון די פּאָגראָמען **).

אין משך פון אונזער באַריכט־פּעריאָד האָט די כוואַליע פון פּאָגראָמען און פּאָגראָם־אַגיטאַציע מיט באַזונדערער קראַפט זיך געהויבן פיר מאָל: הארבסט 1904, פעברואר 1905, דערנאָך פרילינג און הארבסט פון זעלבן יאָר. און מיר וועלן זען אַ מערקווירדיקע געזעצמעסיקייט — ווי די פּאָגראָם־כוואַליע הויבט זיך אַלע מאָל גלייכצייטיק מיט אַ כוואַליע פון דער רעוואָלוציע, סיי אין גאַנצן לאַנד, סיי ספּעציעל אין ראַיאָן פון „בונד”. די שייכות צווישן דער רעוואָלוציע און די פּאָגראָמען דרייסט ממש די אויגן, און מען קאָן אָן שום גוזמא זאָגן, אַז אין משך פון באַריכט־פּעריאָד זענען די פּאָגראָמען געווען ווי אַן אמתער באַראָמעטער פון דער רעוואָלוציע, וואָס האָט ריכטיק נאָטירט סיי די מאָמענטן פון אויפשוווּנג, סיי — פון ירידה. נאָר איידער מיר וועלן איבערגיין באַשרייבן די פּאָגראָם־באַוועגונג און דעם קאַמף פונם יידישן פּראָלעטאַריאַט מיט די פּאָגראָמען, דאַרפן מיר פאַרצייכענען נאָך אַ כאַראַקטעריסטישן שטריך פון דער יידישער אַרבעטער־באַוועגונג, — וואָס איז פאַרבונדן מיט דער סאָציאַלער לאַגע פון די רוסישע יידן בכלל און פון רוסיש־יידישן פּראָלעטאַריאַט בפרט. אחוץ עטלעכע גרויסע שטעט, ווי וואַרשע, לאָדז, ביאַליסטאָק און אַנד., וו יידישע אַרבעטער איז פאַראַן אין די טויזנטער, איז דער יידישער פּראָלעטאַריאַט הויפּטזעכלעך אַ האַנטווערקער־שער — צעשפּרייט איבער אַלע שטעט און שטעטלעך

*) „פּאָגראָמען און מאָביליזאַציע” (אויפרוף פון צ. ק.) נאָוועמבער 1904.

**) „פּאָגראָם אָדער קאָנטר־רעוואָלוציע” אויפרוף פון צ. ק. וועגן זשיטאָמירער פּאָגראָם) מאַי, 1905.

פונם מערב-קאנט. נישטא די שטאט אדער שטעטל אין „תחום", וווּ איר זאלט נישט קאנען אנציילן עטלעכע הונדערט אדער כאטש עטלעכע צענדליק יידישע האנטווערק־ארבעטער. און ווו נאר עט־לעכע צענדליק יידישע ארבעטער, דארט איז כמעט אויף זיכער פאראן א בונדישע ארגאניזאציע. אין מאמענטן פון רעוואלוציא־נערן אויפשוווּנג האט דעריבער די באוועגונג פון יידישן פראלע־טאריאט — וועלכער איז לערך מער ארגאניזירט און קאנסאלי־דירט — גאר א גרויסן פארנעם, זי כאפט גלייך ארום אלע שטא־טישע ישובים פון ליטע, פוילן און דרום-מערב־רוסלאנד און ציט אריין אין אלגעמיינעם שטראם די סאמע פארווארפנסטע, סאמע אפגעשטאנענסטע ווינקעלעך פון יידישן תחום. אין דעם איז די קראפט פון דער יידישער ארבעטער־באוועגונג, אבער אין דעם באשטייט אויך — און איז באשטאנען באזונדער ביז די אקטא־בער־טעג פון 1905 — אין א געוויסן זינען די טראגישע זייט אירע. צווישן די מיליאניקע מאסן אומבאוווסטזיניקע פויערים און מער אפגעשטאנענע שיכטן קריסטלעכע ארבעטער האט די באַ־וועגונג פון יידישן פראלעטאריאט באלד באקומען — און בא־קומט צום טייל נאך ביז היינט — א ספעציפישע נאציאנאלע באפארבונג. די געשרייען פון די רעגירונג־אגענטן און פון די שווארץ־מאהוניקעס: „די רעוואלוציע מאכן יידן" באקומען אויף אזא אופן א געוויסע שיין פון אמת.

אזא מאמענט פון רעוואלוציאנערן אויפשוווּנג, וואס האט מיט אמאל פארכאפט דעם גאנצן ראיאן פון „בונד", זעען מיר אנהויב הארבסט 1904, אין צוזאמענהאנג מיט דער הריגה אין ביאליסטאק *).

איינע פון די ערשטע דעמאנסטראציעס, נאך דער ביאליס־טאקער הריגה, איז פארגעקומען אין מאהילעוו. אויף דער נאכט, דעם זעלבן טאג, ביים ארעסטירן עטלעכע פערזאן, פארדעכטיקע אין דער דעמאנסטראציע, האט דער פאליצמייסטער דערקלערט, אז אויב עס וועט פארקומען א פאגראם, וועט ער

*) זע פריער: „הארבסט 1904".

אפילו מיט א פינגער נישט אַ ריר טון אויף אים אפצושטעלן:
זאָלן, הייסט עס, די דעמאָקראטן וויסן, ווי צו מאַכן דעמאָנ־
סטראַציעס.

דער מאָהילעווער פּאָליצמייסטער האָט געהאַלטן וואָרט. דעם
22 אָקטאָבער האָט ער א רעדע פאַר צונויפגעפאָרענע רעזערוויס־
טען און באַוויזט זיי די נויטיקייט פון אָנבּרעכן די ביינער די
„דעמאָקראַטן", ד. ה. די יונגע יידן. דעם זעלבן אָוונט הויבט מען
אָן ברעכן שויבן אין יידישע הייזער, און אויפן צווייטן טאָג איז
שוין אַן אמתער פּאָגראָם — מיט מאָרדן, מיט ראַבירן און פאַר־
ניכטן יידיש פאַרמעגן, דער עיקר, נאַטירלעך, פון דער אָרעמער
קייט. צווישן די רויבער זענען די מערהייט נישט רעזערוויסטן
און נישט זיי פירן אָן, — זיי זענען געווען בלויז א שירמע, —
נאָר די מערהייט זענען אָרטיקע כוליגאַנעס, שפּיאָנען און אי־
בערגעטוענע פּאָליציאַנטן. דער פּאָגראָם קומט פאָר אויף די
אויגן פון מאַכט־פאַרשטייער, וועלכע פאָרן אַרום איבער דער
שטאָט און זענען פאַרנומען דערמיט, וואָס זיי שטעלן אָפּ יידן,
מאַכן ביי זיי רעוויזיעס און אַרעסטירן און שלאָגן די, ביי וועמען
זיי געפינען רעוואָלווערן. צווישן די זעלטענע אויסרופן „שלאָג די
זשידעס" הערן זיך אַליין אָפּטער און העכער די אויסגעשרייען
„שלאָג די דעמאָקראַטן", און פּאָליציאַנטן ווייזן דערביי גלייך אָן
אויף זייערע דירות.

כדי דורכצופירן אַן אויספאָרשונג אויפן אָרט, קומען צופאָרן
פון פעטערבורג דער דאַמאָלטיקער וויצע־מיניסטער פון אינערן ריי־
דזעווסקי און דער וויצע־דירעקטאָר באַגאָסלאָווסקי, פאַרשטייער
פון דער מאָהילעווער יידישער קהלה דערלאַנגען זיי א מעמאָריאַל,
אין וועלכן א גאַנצע רייע עדות־זאָגער באַשטעטיקן, אז פּאָליציי
האָט צוגעגרייט און אָרגאַניזירט דעם פּאָגראָם. אָבער באַגאָסלאָוו־
סקי האָלט פאַר נייטיק בלויז צו וואָרענען, אז אויב די רעוואָלי־
ציאָנערע באַוועגונג וועט ווייטער אָנהאַלטן זענען „פאַרשאַרפונ־
גען" אומפאַרמיידלעך. און אויף מאָרגן, נאָכן אָפּפאָר פון באָגאָ־
סלאָווסקין, גיט דער מאָהילעווער גובערנאַטאָר אַרויס א באַפעל
צו פּאָליציי, אין וועלכן ער רעדט וועגן סתם „גאַסן אומרוען, וואָס

רעזערוויסטן און זייערע קרובים האָבן געמאַכט, לויבט די פּאָלי־ציי פאַר איר איינגעגעבענער, שכלדיקער און ענערגישער האַנדלונג, און צום צייכן פון דאַנקבאַרשאַפט שענקט ער דעם נידעריקערן פּאָליציי פּערסאָנאַל 150 רובל*).

פּאָגראָמען פון קלענערן מאַסשטאַב זענען דאַן געווען נאָך אין אַ רייע קלענערע שטעט.

אַ נייער אויפשטייג פון דער פּאָגראָמכוואַליע געשעט באַלד נאָך די יאַנואַר־טעג פון 1905. איבערן גאַנצן תחום ווערט געפירט אַ פאַרשטאַרקטע פּאָגראָם־אַגיטאַציע. די „עכט־רוסישע" לייט, פּאָליציי, זשאַנדאַרמעריע, שפּיצלען רופן זיך אָפּ אויפן אַפּעל פון מאַניפעסט פון 18 פעברואַר צו זאַמלען זיך אַרום טראָן. אין אָדעס אַנטשטייט די „געזעלשאַפט פון נאַציאָנאַליסטן", אין קיעוו — דער פאַריין „רוסישע פּאַן", אין קישינעוו — די „ליגע פון פּאַטריאָטן" און די „פּאַרטיי קרופּאָוועצעם", וואָס האָט אין איר שפּיץ דעם פּאָליציי־פריסטאַוו סאָלאָווקין און אַ נאָטאָרישן פּראָוואָקאַטאָר, איינעם פּאַסאַד; אין כאַרקאָוו ווערט געבילדעט די „געהיימע אַלרוסלענדישע אָרגאַניזאַציע פון רוסישע אַרבעטער" אַ. אַ. וו. אַ. אַ. וו. די אַלע געזעלשאַפטן, פאַריינען, ליגעס און אָרגאַניזאַציעס פאַרפּליצן די שטעט און דערפער מיט זייערע בלעטלעך — און דערביי וואַרפט זיך אין די אויגן אַ קלאָרע כונה נאָכצומאַכן די בלעטלעך פון די רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס. די בלעטלעך זענען אָבער געשריבן זייער אַמעראַציש, אין סטיל פון פּאָליצייאישע און אַנדערע באַאַמטע, וועלכע האָבן שלעכט אויבערגעקאָכט דעם רעוואָלוציאָנערן זשאַרגאָן, און אויף טויזנט ערליי אופנים ווערט אין די בלעטלעך געחזרט איין און דער זעלבער מאָטיוו: „שלאָג זשידעס, סטודענטן און שונאים פון צאַר, פאַרעטער פון פאָטערלאַנד, וואָס שרייען „נידער מיט דער זעלבסטהערשונג" און פאַרלאַנגען אַ קאָנסטיטוציע"*).

אין יאַנואַר קומט פאָר אין האָמעל, אייגנטלעך, גישט קיין

---

*) „ל. ג.", נומ. 223 און 233.

*) „ל. ג.", נומ. 20.

פּאָגראָם, נאָר אַ מיליטערישער איבערפֿאַל, עטלעכע גאַסן ווערן באַשאָסן — אַ פֿאָרבילד פֿון די פּאָגראָמען, וואָס זענען 2 מאָל פֿאָרגעקומען אין ביאַליסטאָק (יולי 1905 און יוני 1906) און איינמאָל אין שעדלעץ. אין אָט די פּאָגראָמען ווערט דאָס „פֿאָלק" רעפּרעזענטירט" דורך הייפֿלעך איבערגעטוענע פּאָליציאַנטן, זשאַנדאַרן און שפּיאָנען, און הויבן זיי זיך אָן פֿון פּראָוואָקאַטאָרישע שאָסן און געוואָרפֿענע אומשעדלעכע באָמבעס.

די פּאָגראָם־אַגיטאַציע אין יאַנואַר־פֿעברואַר האָט געהאַט אַ צווייענדיקן ציל: זי איז געווען אַן ענטפֿער אויף דער יאַנואַר־באַוועגונג און אַ התראה קעגן נייע דעמאָנסטראַציעס און שטרייקן, וועלכע מען האָט אומעטום דערוואַרט צום טראַדיציאָנעלן 19 פֿעברואַר (4 מערץ) — דעם טאָג פֿון דער פּויערים־באַפֿרייאונג. אין מערץ איז די פּאָגראָם־אַגיטאַציע אַ ביסל שוואַכער, אָבער אין אַפּריל צעפֿלאַקערט זי זיך מיט נייער קראַפֿט, — צוליבן, נאָענטן ערשטן מאַי, — און לאָזט זיך אויס מיט פּאָגראָמען אין מעליטאָפּאָל און זשיטאָמיר, וועלכע מיר וועלן דאָ נישט אָנהויבן באַשרייבן: אַז זיי זענען אָרגאַניזירט דורך דער רעגירונג, און אָרגאַניזירט אָפֿן, מיטן בפֿירושן ציל אויסצוראָטן די „רעמאָקראַטן" — איז גלייך קלאָר געווען פֿאַר אַלעמען*).

פֿרילינג און זומער 1905 זענען געווען אַ צייט פֿון אָנגעשטרענגטער און אָפֿענער רעוואָלוציאָנערער אַגיטאַציע און קאַמף אין גאַנצן בונדישן ראַיאָן. עס איז געווען, ווי מיר האָבן שוין געזען, די צייט פֿון לאָדז און אָדעס, די צייט פֿון אומאויפֿהערלעכע שטרייקן און דעמאָנסטראַציעס און פֿון טויזנט־קעפּיקע פֿאָלקס־מיטינגען אונטערן פֿרייען הימל. אונזערע אָרגאַניזאַציעס האָבן פֿאַרשפּרייט צענדליקער און הונדערטער טויזנטער אויפֿרופֿן און בראָשורן, נישט נאָר צווישן די יידישע און קריסטלעכע אַרבעטער, נאָר אויך צווישן פּויערטום און צווישן מיליטער. אינטענסיווע פּאָגראָם־אַגיטאַציע באַגלייט, ווי אַ שאָטן, די דאָזיקע אָנגעשטרענגטע אַרבעט. „געיעלשאַפֿטן פֿון מאָנאַרכיסטן", „געזעלשאַפֿטן צו

*) „ל. נ.", נומ. 231—236.

שיצן די זעלבסטהערשונג", „קאַמיטעטן אויף צוריקשטעלן די גע־רעכטיקייט" א. א. וו. א. א. וו. וואקסן ווי שוואָמען; אין די צייטונגען „מאָסקאָווסקיע וויעדאָמאָסטי", „סוויעט", „פּראַוויטעלסטווענני וויעסטניק" פירט זיך א סיסטעמאַטישע העצע קעגן יידן; „נאָוואָיע ווערעמיא" פאַרפילט אירע שפּאַלטן מיט ידיעות וועגן דער ארבעט פון „בונד", אלס אָרגאַניזאַטאָר און אינספּיראַטאָר פון דער גאנצער רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג. א שטאַרקע פּאָגראָם־אגיטאַציע פירט זי אויך צווישן מיליטער.

די עקסצעסן פון די קאָזאקן און זעלנער, די שיסערייען־עקזעקוציע אין ביאַליסטאָק און דער פּאָגראָם אין קערטש פאַרווישן אַלץ מער דעם אונטערשיד צווישן יידישע פּאָגראָמען און קאָנטר־רעוואָלוציאָנערע מיליטערישע עקזעקוציעס. עס ווערט שווער אונטערצושיידן, וווּ ענדיקן זיך די ערשטע און וווּ הויבן זיך אָן די צווייטע, און ענדלעך גיסן זיי זיך ביידע גאָר צונויף אין די באַרימטע אָקטאָבער־טעג, באַלד נאָכדעם ווי ס'איז פּראָקלאַמירט געוואָרן די „קאָנסטיטוציע".

ווי אזוי האָט דער יידישער פּראָלעטאַריאַט רעאַגירט אויף די פּאָגראָמען און אויף דער פּאָגראָם־אגיטאַציע?

זייט דעם קישינעווער און באַזונדער זייט דעם האָמלער פּאָגראָם האָבן די בונדישע אָרגאַניזאַציעס אָן צו פאַרגרייטן געווער און צו פאָרמירן פון זייערע דרייסטערע און פיזיש־געזונטערע מיטגלידער „קאַמף־דרוזשינעס", אויפן פאַל פון פּאָגראָמען. אין דער שטילער נישט־פּאָגראָם־צייט האָבן די דאָזיקע „קאַמף־דרוזשינעס" געהאַלטן וואך ארום די געהיימע פאַרזאַמלונגען, וואָס פלעגן געוויינטלעך פאָרקומען ווייט הינטערן שטאָט אין די וועלדער. זיי פאַרפירן א קאַמף מיט פּאָליציי, אויב זי דערנענטערט זיך, און געבן אזוי ארום די פאַרזאַמלטע א מעגלעכקייט זיך פאַנאַנדער־צוגיין. די קאַמף־דרוזשינעס באַשיצן די גרויסע פאַרזאַמלונגען אין די בתי־מדרשים און גיבן גוט אכטונג, קיינער זאָל זיך נישט דער־וועגן אוועקגיין פון שוהל־לאָקאַל צי פון שוהל־הויף, איידער די פאַרזאַמלונג וועט נישט זיין געענדיקט. בעת דעמאָנסטראַציעס

רינגלען זיי ארום דעם פאָן-טרעגער, שליסן מיט זיך דעם צוג פון די דעמאָנסטראַנטן אָדער זיי נעמען ארום מיט אן ענגער קייט די גאנצע דעמאָנסטרירנדיקע מאסע, מיט הויך אויפגעהויבענע אָנגעלאָדענע רעוואָלווערן איבער די קעפּ, מיט אנטבלויזטע מעסערס און אנדער געווער. און אז א פארזאמלונג אָדער א דעמאָנסטראַציע זיינען אריבער בשלום — קומט דאן צו צו די פרידיקע געשרייען פונם המון נאָך דער סאלוט פון דער דרוזשינע, — לויפט-שאָסן פון די רעוואָלווערן. אונזערע נאציאָנאַליסטן און ציוניסטן זענען אין פּלוץ געריכט, ווען זיי זאָגן, אז דער „בונד" האָט דער ערשטער באַקאַנט געמאַכט די יידישע גאס מיטן רעוואָלווער און מיטן מעסער.

ביי די ערשטע סימנים, אז עס רוקט זיך אָן א פּאָגראָם, פלעגן די קאמף־דרוזשינעס אלס גרייטע קעמערלעך זיך שנעל אויסברייטערן, צוציענדיק צו דער זעלבסטשוץ־אָרגאַניזאציע נייע מיטגלידער. די זעלבסטשוץ ווערט דאן פארטיילט אויף עטלעכע „אָטריאַדן" אָדער אויף „צענדליגעס", אונטער אָנפירונג פון וואָס א געניטערן חבר — „נאטשאַלניק" פון אָטריאַד. די אָטריאַדן אָדער „צענדליגעס" ווערן צעשטעלט איבער ספּעציעלע דירות און פארשידענע טיילן שטאָט; זייערע ארויסטרעטונגען ווערן פאראייניטלעכט דורכן הויפּט-פירער פון דער זעלבסטשוץ, דורכן „הויפּט־נאטשעלניק". אין זיין רשות געפינט זיך די „צענטראַל־דירה", אהין פליסן אריין אלע ידיעות און דאָרטן קומען פאָר די אָרחנטלעכע און אויסערָארחנטלעכע באַראַטונגען. ער האָט אונטער זיך אויך אן אָטריאַד פון דיזשורן, וואָס זייער זאַך איז זיך גוט צוקוקן צו אלץ, וואָס געשעט אין ראיאָן (אָדער ראיאָנען), וו מען ריכט זיך אויף א פּאָגראָם אָדער ווו א פּאָגראָם האָט זיך שוין אָנגעהויבן.

דאָס איז, אין אלגעמיינע שטריכן, דער געוויינלעכער טיפּ פון א זעלבסטשוץ-אָרגאַניזאציע.

דער ערשטער, פאָרן געגעבענעם באריכט-פּעריאָד, פּאָגראָם איז פארגעקומען, ווי מיר האָבן געזען, אין מאָהילעוו, אכט טעג

נאָך דער שוין דערמאָנטער דעמאָנסטראַציע. די מאָהילעווער אָר־גאַניזאַציע איז געווען שטאַרק אָפּגעשוואַכט, מחמת צאָלרייכע אַרעסטן, פּאָליציייאישע הריגות און פאַרשטאַרקטן שפּיאָנאַזש; און דאָך האָט די זעלבסטשוץ באַוויזן שוין אויפן צווייטן טאָג נאָכן פּאָגראָם־אויסברוך אַרויסצוטרעטן אין קאַמף. אויף עטלעכע דירות האָט מען צונויפגענומען אַריבער 100 מאַן, באַוואָפנטע מיט רע־וואָלווערן, מיט ספּרענגשינעדיקע נאָהייקעס און מיט אַנדער קאַלט געווער. פון די נאָענטסטע שטעט (מינסק, שקלאָוו, אָרשע) זענען אָנגעקומען צו הילף באַוואָפנטע חרוזשינעס, וואָס האָבן גע־האָט אין זייער באַשטאַנד אויך קריסטלעכע אַרבעטער.

דער זעלבסטשוץ איז געווען זייער שווער עפּעס צו טון; פּאָ־ליציי האָט געהאַלטן אין איין יאָגן זיך נאָך די זעלבסטשוץ־מיט־גלידער; די דירות האָט מען אין משך פון איין טאָג געמוזט בייטן אַמאָל צוואַנציק. אָבער דער פאַקט גופא, וואָס עס טרעט אַרויס אַ זעלבסטשוץ, האָט געוואָרפן אַ מורא אויף די רויבער און האָט ניט ווייניק מיטגעווירקט, דער פּאָגראָם זאָל אויפהערן.

צוטרעטנדיק צו אָרגאַניזירן אַ זעלבסטשוץ, האָבן אונזערע אָרטיקע קאָמיטעטן געווייינלעך געפירט די ברייטסטע מינדלעכע און שריפטלעכע אַגיטאַציע פאַר באַוואָפענען זיך און פאַר זעלבסטשוץ. אין אַפּריל 1905 האָט די פּאָגראָם־אַגיטאַציע דער־גרייכט איר העכסטן פּונקט, אַזוי, אַז אַ באַדייטנדיקער טייל קרעפטן פון אונזערע אָרגאַניזאַציעס איז דעריבער געוואָרפן גע־וואָרן אויף אַגיטאַציע און זעלבסטשוץ. לויט די באַקומענע אין צ. ק. ידיעות, האָט זיך די אַגיטאַציע געפירט צווישן דער גאַנצער באַפעלקערונג, צוליב וואָס עס זענען אויך אויסגענוצט געוואָרן די טעג פון פּסח. „אונזערע רעדנער זענען אַרויסגעטראָטן אין די בתי מדרשים פאַר טויזנטער מתפּללים, און אומעטום, אַ חוץ געציילטע אויסנאָמען, האָט מען זיי פריינטלעך אויפגענומען. די שטימונג ביי די יידן אין ס׳רוב שטעט איז אַ קעמפערישע. אין אייניקע שטעט האָט די באַוואָפנונג באַקומען די ברייטסטע פאַרשפּריי־טונג".

אין רוגע האָט אונזער קאָמיטעט, צוזאַמען מיטן קאָמיטעט פון דער לעטישער ס"ד, אָרגאַניזירט אַ זעלבסטשוץ פון 200 אַר־בעטער און 100 סטודענטן, פאַרטיילטע אויף „צענדליגגען". אפריער האָט מען געפירט אַ ברייטע אַגיטאַציע אין די בתי מדר־שים, מען האָט אַרויסגעלאָזט אַ ספּעציעלן אויפרוף. די „צענדלינ־גען" האָבן אין משך פון די דריי טעג קריסטלעכע פּאַסכע געהאַל־טען וואַך אויף קאָנספּיראַטיווע דירות. קיין פּאָגראָם איז נישט געווען, נאָר איינמאָל האָט מען געמאָלדן, אַז אויף דער און דער גאַס איז נישט „בשלום׳דיק". אין דריי מינוט אַרום איז שוין גע־ווען אויפן פּלאַץ צוויי „צענדלינגען". אַ חוץ די דיזשורן, וועלכע זענען געקומען צעפליען תיכף ומיד. „איידער פּאָליציי האָט באַ־וויזן אָנצוקומען, איז די גאַס געווען אָפּגערייניקט", און די זעלבסטשוצלער זענען זיך תיכף פאַנאַנדערגעגאַנגען, לויטן סיגנאַל פונם אָנפירער*).

אין ביאַליסטאָק האָבן אונזערע רעדנער גערעדט פּסח אין 13 בתי מדרשים וועגן פּאָגראָמען און זעלבסטשוץ — אין דער לעצ־טער זענען געוועזן אַריינגעטראָטן פאַרשטייער פון פאַרשידענע שיכ־טען פון דער יידישער באַפעלקערונג. אין מאָהילעוו האָבן צו פּסח צו פונקציאָנירט 4 אָרגאַניזאַציעס פון זעלבסטשוץ. אין קישינעוו איז, לויט דער איניציאַטיוו פון אונזער אָרגאַניזאַציע, נאָך אין פעברואַר 1905 אָרגאַניזירט געוואָרן אַ „ביוראָ פון זעלבסטשוץ", צו וועלכער עס זענען צוגעשטאַנען מיטגלידער פון אונזער אָרגאַ־ניזאַציע. געלט איז געפלאָסן פון אַלע זייטן, און מען האָט אָנגע־גרייט אַ גענוגנדיקע צאָל סיי הייס, סיי קאַלט געווער. אין אַ ספּע־ציעל בלעטל האָט מען גערופן די באַפעלקערונג — זיך נישט באַ־האַלטן, נאָר באַוואָפנען זיך מיט וואָס ס׳לאָזט זיך און צושטיין צו אונזערע דרוזשינעס. צו פּסח צו האָבן די דרוזשינעס ביי אונ־זער קישינעווער אָרגאַניזאַציע געציילט 350 באַוואָפנטע, צווישן זיי נישט ווייניק קריסטן. „כמעט די גאַנצע באַפעלקערונג האָט

*) „ל. ב." נומ. 232.

זיך פארגרייט געווער*). גוט באוואפנט איז אויך געווען די יידישע באפעלקערונג פון אדעס און פון אנדערע שטעט.

די פאגראם־קאמפאניע פרילינג 1905 האט געליטן כמעט א פולשטענדיקן דורכפאל, נישט געקוקט דערויף, וואס די רעגירונג און אירע עכט־רוסישע אנהענגער האבן אויף איר געפטר׳ט אומגעהייערע כוחות. אין פוילן און אין ליטע איז נישט געווען וואס צו רעדן וועגן פאגראמען, א דאנק דער רעוואלוציאנערער שטימונג און דעם לערך הויכן קולטור־ניוואָ פון די קריסטלעכע ארבעטער; און אויפן דרום האט די באוואפנטקייט פון דער יידישער באפעלקערונג געהאט די גוטע ווירקונג, וואס די פאגראם־עלעמענטן האבן מורא געקריגן. א פאגראם, און דאס נישט גאר קיין געוויינלעכער, ווי מיר וועלן באלד זען, איז אויסגעבראכן נאר אין זשיטאמיר. צו דעם פאגראם האט מען זיך לאנג געגרייט, און כדי אים ארגאניזירן האט די רעגירונג אפילו געמוזט אויסשרייבן פון מאסקווע „ספעציאליסטן" באוואפנטע מיט ביקסן. די רויבער האבן געמאכט אלע מעגלעכע באמיונגען, צו פראוואצירן די „רעמאקראטן" אויף אן ארויסטריט, כדי מיט אמאל זיי דערלאנגען א טויט־קלאפ. געראבירט האט מען זייער ווייניק, דערפאר האט מען געשלאגן אן שום רחמנות און געמארדעט. אין זשיטאמיר האבן מיר דעריבער צו טון נישט אזוי מיט א פאגראם אין געוויינלעכן זינען פון דעם ווארט, ווי מיט א שלאכט, וואס פאליציי און ארגאניזירטע דורך איר רויבער האבן, אונטערן שוץ פון מיליטער געפירט קעגן אונזער זעלבסטשוץ.

צו דער שלאכט האט זיך ענערגיש געגרייט אויך אונזער זשיטאמירער ארגאניזאציע. רעדנער זענען ארויסגעטראטן אין אלע בתי מדרשים, און מען האט זיי אויפגענומען זייער גוט. איינוואוינער פון אייניקע פארשטעט האבן זיך געווענדעט צו אונזער זשיטאמירער קאמיטעט מיט דער בקשה צו פארשאפן זיי געווער, זיי ארגאניזירן, — און ווי ווייט מעגלעך האט מען אט די בקשות

---

*) „ל. ב.", נומ. 223 און 233.

באפרידיקט. די מיטגלידער פון דער זעלבסטשוץ האט מען פארטיילט אויף „קאמף־דרוזשינעס" (געווען איז 4 צו 25 מאן) און אויף זעלבסטשוץ־דרוזשינעס סתם — א מין רעזערוו (ארום 400 מאן). אין די „קאמף־דרוזשינעס" האט מען ווערבירט נאר דורכאויס זיכערע מענטשן, מייסטנס מיטגלידער פון דער ארגאניזאציע און ארבעטער. געווען מיידלעך־ארבעטערינס, וואס האבן נישט אנדערש פארלאנגט מען זאל זיי אריינגעמען אין די דרוזשינעס, און די וואס האבן דאס געפועלט, האבן זיך געשעצט גליקלעך. די „קאמף־דרוזשינעס" האבן באריכטיקט די האפנונגען וואס מען האט אויף זיי געלייגט. איינע נאך דער אנדערער זענען זיי אוועק אויף באדאל (א פארשטאט אין זשיטאמיר), ווו ס'איז געגאנגען א פארמעלע שלאכט, מחנותווייז זיך געווארפן אויפן המון רויבער, און נישט איינמאל זיי געצוואונגען אפצוטרעטן.

גאנצע פיר שעה האבן זיי מלחמה געהאלטן מיט די כוליגאנעס און האבן באדאל אפגעראטעוועט. די מיידלעך זענען נישט אפגעשטאנען פון די מענער. אין סאמע ברען פון פאגראם, ביינאכט, זענען זיי געלאפן דורך דער גאנצער שטאט נאך נייע קוילן, האבן אפגעזוכט דאקטוירים, זענען אומגעגאנגען ביי די פארוואונדעטע א. א. וו.*) נישט וויניק זענען געפאלן טויטע און שטערבלעך פארוואונדעטע.

א חוץ אט די געפאלענע פון קאמף מיט די רויבער, זענען אין שטעטל טראיאנאווא, נישט ווייט פון זשיטאמיר, אויף א חיה'שן אופן דערמארדעט געווארן 10 מאן, מיטגלידער פון אונזערע ארגאניזאציעס, וואס האבן פון די נאענטע שטעט געאיילט אויף הילף די זשיטאמירער חברים.

אין זשיטאמיר איז די פאגראם־פאליטיק פון דער זעלבסטהערשונג ענדגילטיק דורכגעפאלן. דער אמתער שולדיקער אין די פאגראמען איז געווארן אינגאנצן דעמאסקירט, און די שפעטער־

---

*) „ל. ג.", נומ. 245 („זשיטאמירער פאגראם און בונדישע זעלבסטשוץ").

דיקע פאָגראָמען פאַרוואַנדלען זיך שוין אין אָפענע מיליטערישע איבערפאַלן און קאָזאַקישע אינוואַזיעס, אָדער זיי גיסן זיך איינ־ גאַנצן צונויף מיט דעם קאָנטר־רעוואָלוציאָנערן טעראָר, וואָס איז שוין געווענדעט קעגן דער גאַנצער ווידערשפּעניקער באַפעלקע - רונג אָן אונטערשייד פון נאַציע. פאַרשטייט זיך, אז איז קאַמף מיט פּאָגראָמען פון אזא פאָרם זענען די זעלבסטשוץ־אָרגאַניזאַציעס כמעט מאַכטלאָז. פון דעם מין זענען טאַקע געווען די אָקטאָבער־ פּאָגראָמען פון 1905, וועלכע האָבן ארומגעכאַפּט דעם גאַנצן דרום, צענטראַל־ און מזרח־רוסלאַנד, און פאַרכאַפּט אביסל אפילו סיביר *). ביי אַלעמען איז נאָך פריש אין זכרון די פּעברואַר־עקזע־ קוציע אין טאָמסק. און דאָך האָט אונזער אָדעסער זעלבסטשוץ, וועלכע האָט געהאַט אין איר רייען נישט ווייניק נישט־יידן — פון די העכערע און מיטעלע לערן-אַנשטאַלטן — אפילו אין אָק־ טאָבער אויך נישט איין גאַנץ אָפּגעראַטעוועט מיט איר קאַמף.

די פּאָגראָם־אַגיטאַציע האָט איצט אויך נאָך נישט אויפגע־ הערט; די געפאַר פון פּאָגראָמען איז נאָך ווייט נישט אריבער. אָבער צווישן קישינעוו און שעדלעץ איז א קאָלאָסאַלער אונטער־ שיד, פאַר די לעצטע צוויי יאָר האָט אַלץ זיך פאַרענדערט. עס האָבן זיך פאַרענדערט די מעטאָדן פון רעוואָלוציאָנערן קאַמף, עס האָבן זיך אויך פאַרענדערט די מעטאָדן פון קאָנטר־רעוואָלוציאָ־ נערן קאַמף. אָבער סיי די ריכטיקע שטעלונג, וואָס אונזער פּאַרטיי האָט פאַרנומען צו די פּאָגראָמען פון ערשטן מאָ־ מענט פון זייער אַנטשטייאונג און סיי דער פאַרצווייפלטער קאַמף וואָס דער יידישער פּראָלעטאַריאַט האָט די לעצטע צוויי יאָר גע־ פירט מיט די פּאָגראָמען — מיר האָבן דאָ געמוזט נאָר אין אלגע־

---

*) לויט די דאַטן פון פּעטערבורגער קאָמיטעט צו העלפן פּאָגראָם־ געליטענע האָבן די פּאָגראָמען פון 1905 ארומגעכאַפּט 638 פּונקט. די צאָל געליטענע דערגרייכט ביז 159 טויזנט, — פון זיי 937 דערהרגעטע און 1190 פאַרוואונדעטע; יתומים זענען פאַרבליבן 1278 קינדער (נומ. 168 „פאָלקסצייטונג”).

מיינע שטריכן דערמאָנען וועגן אָט דעם קאַמף — האָבן נישט ווייניק מיטגעהאָלפן צו דער געשווינדקייט (טעמפּ) פון דער ראַדיקער עוואָלוציע. די פראַגע שטייט קלאָר און שאַרף: א סוף מאַכן צו דער פּאָגראָם־אַגיטאַציע און צו די פּאָגראָמען גופא קאָן נאָר דער ענדגילטיקער זיג פון דער רעוואָלוציע איבער די כוחות פון דער קאָנטר־רעוואָלוציע. אזא פאָרמולירונג, ווי מיר האָבן געזען, איז געגעבן אין דער ערשטער רעזאָלוציע וועגן פּאָגראָמען, וואָס ס'האָט אָנגענומען דער V צוזאמענפאָר פון אונזער פארטיי. די דאָזיקע שטעלונג גאיז אינגיכן געוואָרן אַן אַלגעמיין־אָנגענומענער אמת.

8. דער ערשטער מאַי.

אין די יאָרן 1905 און 1906 איז אויך די ערשטע-מאַי־באַוועגונג געגאַנגען אַ נטערן צייכן פון פּאָגראָם־אַגיטאַציע און פּאָגראָם־פּחד.

די רוסישע פּאַסכע, וועלכע פאַלט אָפט אויס סוף אַפּריל, אָדער אַנהויב מאַי לויט נייעם סטיל, האָט זיך פון תמיד אָן גערעכנט אין רוסלאַנד פאַר דער טראַדיציאָנעלער צייט פון יידישע פּאָגראָמען;... די VII קאָנפערענץ פון אונזער פּאַרטיי, וואָס איז פאָרגעקומען קורץ פאַרן 18 אַפּריל (1 מאַי) 1906, האָלט פאַר נויטיק אָנצונעמען אַ ספּעציעלע רעזאָלוציע וועגן פּאָגראָמען, וו מען רעקאָמענדירט די אָרגאַניזאַציעס אויף די ערטער צו „ווענדן אַ ספּעציעלע אויפמערקזאַמקייט אויף דער אָרגאַניזירונג פון זעלבסטשוץ־דרוזשינעס און זען פאַרשטאַרקן זייער קאַמף־גרייטקייט": צו יענער צייט האָט זיך ווידער געלאָזט באַמערקן אַ פאַרשטאַרקטע טעטיקייט מצד די רעגירונגס־אָרגאַנען אין פּרט פון צוגרייטן יידישע פּאָגראָמען.

אָבער גאָר אויסערגעוויינלעך אינטענסיוו איז די פּאָגראָם־אַגיטאַציע געווען ערב דעם 1 מאַי 1905. מיר האָבן שוין געזען („פּאָגראָמען און זעלבסטשוץ"), אַז אַ פאַרשטאַרקונג פון די פּאָליצייאיש־פּאַטריאָטישע אָרגאַניזאַציעס קומט פאָר באַזונדער אין אַפּריל חודש. צום ערשטן מאַי איז דער גאַנצער יידישער תחום באַדעקט מיט אַ נעץ פון אַזעלכע אָרגאַניזאַציעס; בלעטלעך וואָס רופן שלאָגן יידן און אינטעליגענץ ווערן פאַרשפּרייט אין די הונדערטער טויזנטער עקזעמפּלאַרן. גאָר דאָס איז נאָך ווינציק. די יידן־העצע אין די אָרגאַנען פון דער רעגירונגס־פּרעסע ווערט צו יענער צייט פאַרשטאַרקט; וו נישט וו פּרוווט מען זיך צוגעבן אַ שיין פון רעאַליטעט דער טראַדיציאָנעלער באַשולדיקונג, אַז יידן נוצן קריסטלעך בלוט. אַן אונטערגעקויפטער דורך עמיצן מאַלדאַ־

זואַנער קלויבט זיך צוליב דעם צוועק — ווי ער האָט זיך שפּעטער אַליין מודה געווען — צו דערהרגענען, אין מעליטאָפּאָל, אַ קריסטלעך קינד. אין אַלע שטעט און שטעטלעך פון תחום פאַרשפּרייט פּאָליציי סיסטעמאַטיש דעם זעלבן קלאַנג, אַז אין דער פּאַסכענאַכט קלייבן זיך כלומרשט די ייִדן אויפצורייסן אַלע רוסישע קירכעס און קלויסטערס, און כדי נאָך מער אויפהעצן די קריסטלעכע באַפעלקערונג, רינגלט מען אין פיל ערטער אַרום די קלויסטערס מיט פּאָליציייִשע און מיליטערישע פּאַטרולן. דער צופאַל האָט געראָד געוואָלט, אַז אין 1905 זאָל דער 18 אַפּריל (1 מאַי) אויסקומען דעם צווייטן טאָג פון דער רוסישער פּאַסכע.

אָבער נישט געקוקט אויף די אַלע אויסעראָרדנטלעכע מיטלען און אופנים פון פּאָגראָם־אַגיטאַציע, האָט די ערשט־מאַי־באַוועגונג פון 1905 אין בונדישן ראַיאָן איבערגעשטיגן מיט איר קראַפט או ןאימפּאָזאַנטקייט אַלע דערוואַרטונגען.

רעכענענדיק זיך מיט די פּאָגראָם־שטימונגען, האָט דער צ. ק. פאָרגעלייגט די אָרגאַניזאַציעס צו באַגרענעצן זיך דעם 1 מאַי נאָר מיט אַ שטרייק, און די דעמאָנסטראַציעס אָדער מאַניפעסטאַציעס איבערטראָגן אויפן נאָענטסטן שבת אָדער זונטאָג.

אין זיין אויפרוף צום 1 מאַי, אַרויסגעגעבן אין אַ צאָל פון אַרום 200 טויז. עקז., אויף ייִדיש, רוסיש און פּויליש, רופט דער צ. ק. צו אַן אַלגעמיינעם איינטאָגיקן שטרייק און פאָרמולירט די פאָדערונגען וועגן פאַרענדיקן די מלחמה און צונויפרופן די גרינדונגס־פאַרזאַמלונג.

די ערשט־מאַיישע אַגיטאַציע האָט אומעטום זיך אָנגעהויבן נאָך אין מערץ. די בתי־מדרשים זענען פאַרוואַנדלט געוואָרן אין ערטער שיר נישט פון פּערמאַנענטע מיטינגען, ווו רעדנער האָבן העפּעדירט וועגן דער נייטיקייט צו באַוואָפענען זיך, וועגן דער פּאָליטיק פון דער רעגירונג, וועגן דער באַדייטונג פון 1 מאַי. מיטינגען און פאַרזאַמלונגען זענען אויך פאָרגעקומען אויף די פאַבריקן, זאַוואָדן, אין די ווערקשטאַטן, אויף די גאַסן; אין יעדער שטאָט, אין יעדן שטעטל איז אויף זיי איבערגעוועזן כמעט די גאַנ־

צע יידישע באַפעלקערונג. דער אַנזען פון אונזערע אָרגאַניזאַציעס איז פאַר דער צייט שטאַרק אויסגעוואַקסן; אין פיל ערטער האָט די יידישע באַפעלקערונג געקוקט אויף די מיטגלידער פון אונזער אָרגאַניזאַציע, ווי אויף די איינציקע באַשיצער פון פּאָליציי און פון פּאָגראָמשטשיקעס.

אחוץ די אויפרופן פון צ. ק., האָבן די אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס אין די טויזנטער פאַרשפּרייט זייערע אייגענע בלעטלעך, וועגן פּאָגראָמען, וועגן זעלבסטשוץ, וועגן 1 מאַי; די בלעטלעך האָט מען געטיילט און פאַנאַנדערגעוואָרפן נישט נאָר צווישן דער יידישער און קריסטלעכער באַפעלקערונג פון די שטעט און שטעטלעך, נאָר אויך צווישן סאָלדאַטן און צווישן פויערטום. די באַשרייבונגען פון דער ערשט־מאַי־קאַמפּאַניע ווערן כמעט כסדר באַגלייט מיט אַזעלכע מינים מיטטיילונגען: „פּאָליציי אַגיטירט שטאַרק פאַר אַ פּאָגראָם צווישן דער באַפעלקערונג פון שטאָט און פון דער אומגעגנט; מיר גרייטן זיך ענערגיש צום ערשטן מאַי, דרוזשינעס פון זעלבסטשוץ זענען אָרגאַניזירט".

ידיעות וועגן דער פייערונג פון 1 מאַי האָבן מיר פון 80 — 90 שטעט און שטעטלעך פון יידישן תחום *). צווישן זיי וועט איר געפינען אַ מיטטיילונג פון אַזאַ פאַרוואָרפן קיינעם נישט באַקאַנטן ווינקל, ווי דאָס שטעטעלע דריבען (מאָהילעווער גוב.), ווו 16 יידישע און 2 רוסישע אַרבעטער האָבן אויפמערקזאַם אויסגעהערט דעם רעדנער און מיט התמהה געשריען „נידער מיט דער זעלבסטהערשונג", און אויך אַ באַשרייבונג פון בלוטיקע צוזאַמענשטויסן צווישן אַרבעטער און מיליטער אין לאָדז, ווו ס'זענען געפאַלן טויטע און פאַרוואונדעטע פון איינער און פון דער צווייטער זייט און ווו אַ גאַנצן טאָג האָבן טויזנטיקע המונים יידישע אַרבעטער, מיט רויטע פענער און בענדער, כסדר דעמאָנסטרירט אויף די גאַסן, אונטער פרייידיקע געשרייען פון דער גאַנצער באַפעלקערונג **).

*) לעצטע נאכר. נומ. 230 — 239.

**) לעצטע נאכר. נומ. 232 און 236.

„ביי אונז איז דער שטרייק אַן אַלגעמיינער; ביי אונז אַר־בעט אבסאָלוט קיינער נישט; ביי אונז האָבן געשטרייקט נישט נאָר די אָרגאַניזירטע, נאָר אויך דער רוב נישט אָרגאַניזירטע אַר־בעטער" — מיט אַזעלכע אויסדריקן איז פול דער גרעסטער טייל מיטטיילונגען, וואָס מיר האָבן. אין פיל ערטער זענען צו די שטרייקנדיקע אַרבעטער צוגעשטאַנען נישט נאָר אַנגעשטעלטע בכלל, האַנדלס־אַנגעשטעלטע, פאַרמאַצעווטן, נאָר אויך טרעגער, וואַסער־פירער און אַפילו הויז־דינערשאַפט. די יום־טובדיק פאַר־פוצטע אַרבעטער און אַרבעטערינס, מיט רויטע בענדער און בלו־מען אין די שלייפלעך, האָבן זיך אין קאָמפּאַקטע מאַסן באַוועגט איבער די גאַסן און בולוואַרן, וועלכע זענען געווען פאַרפלייצט פון פּאָליציי, סאָלדאַטן, קאָזאַקן און דראַגונער. פּראָקלאַמאַציעס און בלעטלעך האָט מען נישט נאָר געטיילט צווישן עולם, נאָר אין אַ סך ערטער האָט מען זיי פונאַנדערגעקלעפּט אויף די פּלויטן און אויף די ווענט פון די הייזער. ווו נישט ווו, אין פּאַרוואָרפּע־נע שטעטלעך, האָבן זיך באַקומען בילדלעך עכט עפּישע.

נאַטירלעך, אַז נישט אומעטום איז דער טאָג פון 1. מאי אַרי־בער רויק. צו אָוונט צו ווערט די שטימונג פון די שטרייקנדיקע אַרבעטער, מיט וועלכע ס׳זענען פול אַלע גאַסן, אַן אויפגערעגטע, און קענען באַשלוסן פון די קאָמיטעטן גיסט זי זיך אויס אין פיל שטעט אין אימפּראָוויזירטע דעמאָנסטראַציעס און מאַניפעסטאַ־ציעס. די דעפּילירנדיקע פּאָליציאַנטן און סאָלדאַטן פאַרגרע־סערן נאָך מער די אויפרעגונג. פון פאַרשידענע עקן, אָפט צו איין און דער זעלבער צייט, ווערן די גאַסן באַלויכטן מיט בענגאַלישע פייערן פון פאַרשידענע קאָלירן, מיט פייערווערקן, און עס הילכן אויסרופן „נידער מיט דער זעלבסטהערשונג", „נידער מיט דער מלחמה" א. אַ. וו. דער אויפגערעגטער המון כאַפּט אונטער די אויסרופן און באַדעקט זיי מיט הילכיקע „הורא", און די קאָמף־דרוזשינעס סאַלוטירן מיט לופט־שאָסן פון די רעוואָלווערן. די סאָלדאַטן און פּאָליציאַנטן וואַרפן זיך אויף אַלע זייטן, פאַרלירן די געדולד און לאָזן אין גאַנג שווערדן און רעוואָלווערן. און נישט

אין איין שטאָט האָט זיך דער 1 מאַי 1905 פאַרענדיקט מיט גאַנץ ערנסטע צוזאַמענשטויסן, צומאָל בלוטיקע, מיט הריגות און מיט צאָלרייכע אַרעסטן.

לויט אַן איינגעשטעלטן מנהג, פייערן די בונדישע אָרגאַניזאַציעס דעם 1 מאַי לויטן נייעם סטיל. נאָר אַזוי ווי די רוסישע אַרבעטער פייערן אָט דעם טאָג געוויינלעך לויטן אַלטן סטיל, מאַכט זיך נישט זעלטן, אַז אונזערע אַרבעטער פייערן דעם 1 מאַי צוויי מאָל. דאָס זעלבע איז געווען אין יאָר 1905.

אין יאָר 1906 איז דער ערשט־מאַיאיקער שטרייק אַדורך אין ראַיאָן פון אונזער פּאַרטיי מיטן זעלבן דערפאָלג, וואָס אין 1905.

II. דער עקאנאמישער קאמף

(שטרייקן, פראפעסיאנעלע פאריינען, לאקאוטן)

די ערשטע צייט פון אונזער באריכט־פעריאד איז געווען זיי־ער נישט קיין גינסטיקע פאר עקאנאמישן קאמף. די רוסיש־יא־פאנישע מלחמה האט ארויסגערופן אין גאנצן לאנד אן אומגעוויינ־לעכן קריזיס, און דער ארבעטס־מארק איז געווען פול מיט הונ־געריקע און ארבעטלאזע. וועגן א נארמאלן קאמף פאר נייע אויס־בעסערונגען אין דער ארבעט־לאגע איז נישט געווען וואס צו טראכטן אפילו. מען האט באדארפט אנשטרענגען אלע כוחות איינ־צוהאלטן די אויסגעקעמפטע פאזיציעס און נישט פארלירן דאס, וואס מען האט דערגרייכט דורך לאנגען קאמף. און טאקע, פון די רעגיסטרירטע 56 שטרייקן (די רעגיסטראציע איז ווייט נישט קיין פולע), אין די „לעצטע נאכריכטן" פארן צווייטן האלבן יאר 1904, זענען 41 דעפענסיוו־שטרייקן און נאר 15 זענען אנגריף־שטרייקן; דערביי האבן זיך פון דער ערשטער קאטעגאריע, נאר 25 — 30 פראצענט שטרייקן געענדיקט מיט א פולער אדער טייל־ווייזער מפלה פון די ארבעטער, און פון דער צווייטער קאטעגאריע האבן זיך 80 פראצענט שטרייקן געענדיקט מיט א פולן נצחון, און 20 פראצענט מיט א טיילווייזן. אין אלגעמיין האט דער יידי־שער פראלעטאריאט אין אט די שווערע צייטן מיט דערפאלג אפ־געשלאגן אלע אטאקעס פון די אונטערנעמער, און אויף וויפיל די יידישע ארבעטער זענען נאר נישט געווארן ארויסגעווארפן אויפן גאס דורכן קריזיס, האבן זיי איינגעהאלטן אלע זייערע דערא־בערונגען. די ארגאניזירטקייט און קאנסאלידירטקייט פון יידישן פראלעטאריאט האט זיך דעמאלט אויסגעדריקט אויך דערין, וואס אין א סך שטעט האבן די ארבעטער, וואס האבן יא געהאט אר־

בעט, אָפּגעגעבן אַ טייל פאַרדינסט לטובת די אַרבעטלאָזע, אָדער זיי האָבן פאַר זיי אָפּגעטראָטן אַ 2 — 3 טעג אַרבעט אין וואָך.

דאָס בילד בייט זיך זייער שאַרף פון אָנהויב יאָר 1905 — די צייט פון ערשטן רעוואָלוציאָנערן אויפשטייג איבערן גאַנצן לאַנד. נישט געקוקט דערויף, וואָס דער עקאָנאָמישער קריזיס דויערט נאָך אַלץ, כאַפּט פונדעסטוועגן די שטרייק־באַוועגונג אַרום מיט אומגעוויינלעכער געשווינדקייט און קראַפּט אַלע מינים אַר־בעט, און וויקלט זיך פאַנאַנדער נישט נאָר אין די מער אָדער ווייניקער גרויסע צענטרען פון אינדוסטריעלן לעבן, נאָר אַפילו אין די סאַמע אָפּגעשטאַנענסטע פאַרוואָרפענע שטעטלעך.

און פון דעם מאָמענט אָן און ביז אויף היינטיקן טאָג ווערט דער עקאָנאָמישער קאַמף אַזוי ענג פאַרקניפּט מיטן פּאָליטישן, אַז ס'איז צומאָל שווער צו באַשטימען, וווּ ענדיקט זיך די פּאָליטישע דעמאָנסטראַציע און ס'הויבט זיך אָן דער עקאָנאָמישער שטרייק. עס קומט פאָר אַ קאָלאָסאַלער איבערברוך אין פאָלקס־לעבן, דאָס אַלטע קראַכט און פאַלט, און דער פּראָלעטאַריאַט, זיך אַרויסגע־רוקט אויפן אויבן אָן, רעאַליזירט אָפּט אויף אַ „פאַרכאַפּונגס־אופן” זיין רעכט אויף אַ בעסער לעבן און פירט זיגרייך איין די פאַרבעסערונגען, וועלכע ער האַלט פאַר נויטיק. דערביי געשעט אַזוי, אַז די פּאָליטישע זייט פון דער באַוועגונג פאַרטושט די ריין עקאָנאָמישע דעראָבערונגען, און קיין שום ספּעציעלע רעגיסטראַ־ציע פון אָט די דעראָבערונגען פירט מען נישט דעריבער, בפרט אַז די שטרייקן ווערן אַ סטיכישע באַוועגונג, און די אָרגאַניזאַציעס באַוויזן כמעט נישט צו קאָנטראָלירן און אָנפירן מיט איר. אין די קאָרעספּאָנדענצן, וואָס פאַרשידענע אָרגאַניזאַציעס האָבן צו־געשיקט אין בונדישן אָרגאַן „לעצטע נאַכריכטן”, טרעפן מיר אָפט קורצע ידיעות, אַז אין דער און דער שטאָט האָבן געשטרייקט „אַלע מלאכות”, אָדער „ביי אונז איז אַן עפּידעמיע פון שטרייקן”, אָבער קיין גענויע אָנווייזונגען וועגן כאַראַקטער פון די דאָזיקע שטרייקן געפינען מיר נישט, אין ס'רוב פאַלן ווערט בלויז צוגעגעבן, אַז די שטרייקן האָבן זיך געענדיקט מיטן נצחון פון די אַרבעטער.

פון די 119 מיטטיילונגען וועגן שטרייקן, וואָס מיר האָבן פאַר דעם ערשטן האַלבן יאָר 1905, האָבן זיך 81 פאַלן (68%) געענדיקט מיט אַ פולן אָדער כמעט פולן נצחון, 23 פאַלן אָדער ארום 20% — מיט אַ טיילווייזן נצחון, 5 פאַלן אָדער ארום 5% — מיט אַ מפלה. אין 10 פאַלן איז גאָר נישט אָנגעוויזן דער רעזולטאַט פון די שטרייקן. פון אַלע געווונענע שטרייקן האָבן זיך 50% געענדיקט מיט איינפירן אַן אַרבעטס־טאָג פון 10 אָדער 10½ שעה, 30% — מיט איינפירן אַ 9־שעהדיקן אַרבעטס־טאָג, 10% — מיט אַן 8־שעהדיקן אַרב.־טאָג, און ענדלעך 10% — מיט אַן 11 און מער שעהדיקן אַרב.־טאָג (אין קליינע שטעטלעך). אַן 8־שעהדיקער אַרב.־טאָג איז איינגעפירט ביי דער מערהייט בערשטער און לעדער־אַרבעטער און אין איינצלנע אונטערנעמונגען אין וואַרשע, הווינסק, באָריסאָוו, פרילוקי און אַנד. פון די סאַמע גרויסע שטרייקן פאַר דעם פעריאָד וועלן מיר דאָ דערמאָנען דעם שטרייק אויף שרעשעוווסקיס טאַבאַק־פאַבריק אין גראָדנע, ביי אַ צאָל שטרייקנדיקע ביז 400. געדויערט האָט דער שטרייק 5 וואָכן, און האָט זיך געענדיקט מיט אַן אומבאַדייטנדיקער העכערונג פון לוין.

די העכערונגען פונם אַרבעטס־לוין האָבן זיך געוואַקלט צווישן 10 און 80 פראָצענט; מער אָפטער באַגעגנט זיך די פאָדערונג צו העכערן דעם לוין אויף 20 — 25 פראָצ. דער דויער פון די שטרייקן וואַקלט זיך צווישן 1 טאָג און 3 חדשים.

אין זעלבן פעריאָד מאַכן זיך זייער אָפט פאַלן פון באָיקאָטירן אונטערנעמער. באָיקאָט ווערט געוויינלעך פראָקלאַמירט פאַר אָפזאָגן אַרבעטער אומגעזעצלעך, דערפאַר וואָס דער באַלעבאָס האָט איבערגעגעבן אַרבעטער אין די הענט פון פאָליציי א. ד. גל. עס זענען געווען אויך פאַלן (די טערקישע בעקעריי אין לאָדז), ווען אַן אונטערנעמונג איז באָיקאָטירט געוואָרן פאַר נישט וועלן צושטיין צו אַן אַלגעמיינעם שטרייק. אין דער אַטמאָספער פון מיטגעפיל צום קאַמף פונם פראָלעטאַריאַט, וואָס האָט דעמאָלט געהערשט, פלעגט דער באָיקאָט געוויינלעך זיך ענדיקן מיט אַ נצחון

פון די אַרבעטער, און נישט זעלטן האָבן די אונטערנעמער געמוזט שרייבן מעלדונגען צו דער אָרטיקער אָרגאַניזאַציע פון „בונד" און אָנערקענען זייער שולד לגבי די אַרבעטער *). פון דער צייט אָן גייט זעלטן אַ טאָג אַריבער, אַז אויף די שפּאַלטן פון די בונדישע אָרגאַנען זאָלן זיך נישט באַווייזן קיין מעלדונגען וועגן חרטה אָדער אַנטשולדיקונג פאַר די אַרבעטער מצד די באַלעבאַטים.

די פאַרבונדנקייט פון די בונדישע אָרגאַניזאַציעס מיט די ברייטע מאַסן אַרבעטער אין אַט דעם פעריאָד פון עקאָנאָמישן קאַמף האָט זיך באַזונדער בולט אויסגעדריקט אין דעם, וואָס אויב די אָרגאַניזאַציעס האָבן נישט אַלע מאָל באַוויזן, צי נישט גע־האַט די מעגלעכקייט האַלטן אויפן אויג די אַנטשטייענדיקע שטרייקן

*) אָט איז אַ טעקסט פון זייער אַ כאַראַקטעריסטישער דערקלערונג פון פאַבריקאַנט גאַסטמאַן (וואַרשע):

ד ע ר ק ל ע ר ו נ ג :

אָנערקענענדיק, אַז דעם באָיקאָט, וואָס דער „בונד" האָט אויף מיר אַרויפגעלייגט פאַר מיין שענדלעכן באַגיין זיך מיט די אַרבעטער (שלאָגן און אַפילו איבערגעבן עטלעכע מאָן אין די הענט פון פּאָליציי), האָב איך פולשטענדיק פאַרדינט; אָנערקענענדיק, אַז איך בין ווירקלעך שול־דיק אין די אָנגעגעבענע אויף מיר באַשולדיקונגען, און ווענדיק אַראָפּ־וואַשן פון זיך אָט דעם שענדלעכן פלעק — ווענד איך זיך צום וואַר־שעווער קאָמיטעט פון „בונד" מיט דער בקשה אַראָפּצונעמען פון מיר דעם באָיקאָט, און איך גיב פון פאָרויס מיין הסכּמה אויף די אַלע פאָ־דערונגען, וואָס דער „בונד" וועט מיר אַרויסשטעלן. די פאָדערונגען זענען פאָלגנדיקע: 1) אָפּזאָגן אייניקע שענדלעכע אַרבעטער, 2) באַצאָלן די אַרבעטער פאַר דער גאַנצער צייט, וואָס זיי זענען צוליב מיין שולד געווען אָן אַרבעט, 3) נישט אַרויסגעבן קיין אַרבעט אַהיים, 4) די אַרבעטער, וואָס מען וועט מיר אָנווייזן, 5) וועגן דעם אַלעמען אָפּ־דרוקן אַ מעלדונג, אין וועלכער ס'נישט איז ציטונג. — וואַרשע 23 יוני. דוד גאַסטמאַן.

און אָנפירן מיט זיי, האָבן אָבער די שטרייקנדיקע אַליין זיך באַמיט וועגן צוציען די אויפמערקזאַמקייט פון די בונדישע אָרגאַניזאַציעס און פירן דעם קאַמף אונטער זייער אויטאָריטעטער פאָן. אַזוי, כמעט אין אַלע פאַלן פון סטיכיש אויסגעבראָכענע שטרייקן צווישן נישט אָרגאַניזירטע אַרבעטער, האָבן די לעצטע זיך געווענדעט צו די אָרגאַניזאַציעס פון „בונד" מיט דער בקשה איבערצונעמען די אָנפירונג מיט די שטרייקן און פאָרמולירן די פאָדערונגען. און נאָך כאַראַקטעריסטישער איז אָט וואָס: עס זענען רעגיסטרירט אַ סך פאַלן, ווען די אונטערנעמער האָבן זיך געווענדעט צו די בונדישע אָרגאַניזאַציעס מיט אָנפראַגעס, צי אָנערקענען זיי דעם שטרייק, וואָס איז ביי זיי אויסגעבראָכן, און אויב דער ענטפער איז געווען אַ פּאָזיטיווער, האָבן זיי תיכף נאָכגעגעבן.

וואָס ברייטערע מאַסן אַרבעטער דער עקאָנאָמישער קאַמף האָט פאַרכאַפּט, אַלץ מער איז אָט דער קאַמף געוואָרן אומאָפּהענגיק בנוגע די פּאָליטישע פּאַרטייען, און אַלץ מער האָט זיך געפילט די נויטיקייט צו שאַפן ספּעציעלע אָרגאַניזאַציעס, וואָס זאָלן אָנפירן מיט דער אַרבעטער־באַוועגונג אויפן געביט פון עקאָנאָמישן קאַמף און וואָס זאָלן באַשטיין נישט בלויז פון פּאַרטיימענטשן, נאָר זיי זאָלן אַריינעמען אַפילו די סאַמע אָפּגעשטאַנענע עלעמענטן פונם פּראָלעטאַריאַט. די פראַגע וועגן פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען האָט זיך אַרויסגערוקט אויפן אויבן אָן.

דער מאַניפעסט פון 17 (30) אָקטאָבער 1905 האָט צווישן אַלע אַנדערע פרייהייטן „געשענקט" אויך די פרייהייט פון פאַריינען, און פאַר דער צווישנצייט — פון 17 אָקט. ביז דער ווידערגעבורט פון דער רעאַקציע אין דעצעמבער — איז איבערן גאַנצן לאַנד געגאַנגען אַ גראַנדיעזע רעוואָלוציאָנערע אַרבעט פון אָרגאַניזירן דעם פּראָלעטאַריאַט אין פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען. כדי צו געבן אַ באַגריף וועגן דער אַרבעט, וואָס איז דעמאָלט אָפּגעטון געוואָרן אויף צו בילדן פּראָפ. פאַריינען, איז גענוג אָנצווייזן, אַז אין פּעטערבורג זענען פאַר די חדשים אָקטאָבער און נאָוועמבער געגרינדעט געוואָרן 40 פּראָפ. פאַריינען, אין מאָסקווע איז צו

דעצעמבער צו געווען אריבער 50 פראפ. פאריינען א. א. וו.

אין ראיאן פון בונדס טעטיקייט איז די פראפ. באוועגונג אויך געוואקסן אזוי אינטענסיוו, נאר דא האט זי ארויסגעוויזן אנדערע טענדענצן אביסל און האט אנגענומען אן אנדער כאראקטער, איידער אין איבעריקן רוסלאנד.

אומעטום איז געווען אזוי, אז די ברייטע מאסן־באוועגונג, וואס האט זיך אויסגעדריקט אין דער ארגאניזירונג פון פראפ. פאריינען, איז גליי דגעווארן אומאפהענגיק פון די פארטיי־ארגאניזאציעס; דער פרינציפ פון נייטראליזם באקומט די איבערהאנט איבערן פארטייאישן פרינציפ. אין ראיאן פון „בונד" אבער קומט פאר אנדערש: די פראפעסיאנעלע באוועגונג פון די יידישע ארבעטער ווארפט זיך פרייוויליק אונטער דער אנפירונג פון „בונד". די זאך דערקלערט זיך קודם כל דערמיט, וואס דער „בינד" האט שוין פון לאנג אן אוממיטלבאר אנגעפירט מיטן עקאנאמישן קאמף פון דער יידישער מאסע. אין דער געשיכטע פון דער באוועגונג פון יידישן פראלעטאריאט איז נישטא קיין איין פעריאד, ווען דער „בונד" זאל נישט ווי ווייט מעגלעך באפרידיקן די באדערפענישן פון דעם עקאנאמישן קאמף פון די יידישע ארבעטער, און דעריבער איז צווישן די יידישע ארבעטער נישט אזוי גרוים דער תהום, וואס טיילט אפ דעם אוואנגארד פון פראלעטאריאט — פון זיינע גרויע מאסן. און אויך אין געגעבענעם פאל האט די ספעציפישע ארגאניזיר־שטרעמונג פון דער יידישער ארבעטער־מאסע נישט איבערגעיאגט דעם „בונד" — ער האט באצייטנס גענומען די איניציאטיוו צו ארגאניזירן פראפעסיאנעלע פאריינען; און פון דער אנדער זייט האט זיך די ארבעטער־מאסע אויך שוין אזוי איינגעלעבט מיט דער אנפירונג פון „בונד", אז זי האט אין דעם פאל אויך אנגענומען די דאזיקע אנפירונג, ווי עפעס נאטירלעכעס און נויטווענדיקעס.

אומאפהענגיק פון אט די היסטארישע סיבות רוקט דערביי דער „בונד" ארויס דעם פרינציפיעלן מאטיוו, אז אין איצטיקן מאמענט באדארף מען ארגאניזירן דווקא פארטייאישע סאציאל־

דעמאָקראַטישע און נישט קיין נייטראַלע פּראָפעסיאָנעלע פאַריי־נען *) אין צירקולאַר־בריוו פון צ. ק. פון „בונד" וועגן פּראָפּ. פאַריינען (נאָוועמבער 1905 **) ווערט אָט די מיינונג מאָטיווירט דערמיט, וואָס ביי דער „אָפּוועזנהייט פון וועלכע ס'נישט איז זיכערע פּאָליטישע גאַראַנטיעס... און דער עיקר ביי דער אומ־מעגלעכקייט פאַר דער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע צו פירן אָפן און ברייט איר פּאָליטישן קאַמף און אַגיטאַציע", קאָן אמאָל די לי־בעראַלע און אפילו די נישט ליבעראַלע בורזשואַזיע אויסנוצן די פּראָפעסיאָנעלע באַוועגונג, כדי צו באַקומען אַ השפּעה אויף די אומבאַוווסטזיניקע אַרבעטער־מאַסן און אָפּציען זיי פון די סאָ־ציאַליסטישע פּאַרטייען, אָפּטעמפּן זייער רעוואָלוציאָנערישקייט. אָט פאַרוואָס דער „בונד" האָט געהאַלטן, אַז מען מוז אָנווענדן אַלע כוחות, אַז די סאָציאַל־דעמאָקראַטיע זאָל אָנפירן מיט די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען. גלייכצייטיק האָט דער צ. ק. אין זעלבן בריוו זיך אַרויסגעזאָגט פאַר אָרגאַניזירן דווקא בונדישע פּראָפע־סיאָנעלע פאַריינען, — ווייל די נאַציאָנאַלע סאָציאַל־דעמאָקראַטי־שע פּאַרטייען זענען נאָך דעמאָלט נישט געווען פאַראייניקט; צווישן די דאָזיקע פּאַרטייען זענען געווען שטאַרקע רייבונגען, און דער „בונד" האָט מורא געהאַט, די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען זאָלן נישט ווערן קיין נייע אַרענע פאַר רייסערייען.

אויף צו קאָאָרדינירן די אַרבעט, רעקאָמענדירט דער צ. ק. צו בילדן אין יעדן אָרט צווישן־פּאַרטייאישע קאָמיסיעס, ד. ה. קאָמיסיעס פון פאָרטרעטער פון די פּאַרטייאישע פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען. ווייטער ווייזט דער צ. ק. אָן אויף דער נויטיקייט „צו צוטרעטן תיכף און אומגעזאַמט צו דער אָרגאַניזירונג פון פאַריי־נען" און לייגט פאַר אַלס גרינד־קעמערלעך פון די פּראָפּ. פאַריי־נען איינאָרדענען פאַרזאַמלונגען „פון די אָרגאַניזירטע, אין ברייטן זינען פון דעם וואָרט, אַרבעטער פון יעדן פאַך", און אויף אָט די

*) „דער בונד" נומ. 11.

**) „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 255.

פארזאמלונגען זאָל אויסגעארבעט ווערן דער סטאַטוט פון פאריי, און געוויילט ווערן אַ ביוראָ.

אין אַ צירקולאַר־בריוו, פאַנאַנדערגעשיקט אין פעברואַר 1906, זאָגט זיך דער צ. ק. ארויס מכוח דער טאַקטיק, ביי וועל־כער ס'דאַרפן זיך האַלטן די בונדיסטן אין די פאריינען פון ליבע־ראַלע פּראָפעסיעס, און ספּעציעל אין פאריין פון לערער אין יידי־שע שולן, צוליבן צוזאַמענפאַל וואָס דער פאריין האָט געזאָלט אין גיכן אָפּהאַלטן. „ביים באַהאַנדלען די פראַגע וועגן כאַראַקטער פון פאריין, זאָגט זיך דאָרטן, דאַרף אונזערע דעלעגאַטן פאַר־טיידיקן דעם געדאַנק צו בילדן אַ פּראָפ. פאריין פון יידישע לע־רער אונטער דער אידעאַישער אָנפירונג פון „בונד“. ווייטער ווייזט דער צירקולאַר אָן, אויף וועלכע באַדינגונגען בונדיסטן קאָנען אריינטרעטן אין פאריין, אויב דער דאָזיקער פאָרשלאַג זאָל ווערן אָפּגעוואָרפן.

אויפן יסוד פון די דאָזיקע דירעקטיוון האָט זיך צום סוף יאָר 1905 אויסגעבילדעט אַ באַזונדערער טיפּ בונדישע פּראָפּע־סיאָנעלע פאריינען. לויטן פאָרשלאַג פון צ. ק.*) זענען אין די סטאַטוטן פון די אַלע פאריינען פאַראַן פונקטן וועגן דעם, אַז די פאריינען שטייען אויפן באָדן פון קלאַסן־קאַמף און אנערקענען די אָנפירונג פון „בונד“; אַ געוויסן פּראָצענט פון זייערע הכנסות געבן זיי אָפּ לטובת דעם „בונד“; אין ביוראָ פון יעדן פאריין גייט אריין אַ פאָרשטייער פון דער אָרטיקער בונדישער אָרגאַניזאַציע; אין אייניקע שטעט האָט דער דאָזיקער פאָרשטייער וועטאָ־רעכט ביי אַלגעמיינע פראַגן פון פּראָגראַם און טאַקטיק (ווילנע, וואַר־שע). אייניקע פאריינען (ווילנע) פאָדערן נאָך פון זייערע מיט־גלידער צו אנערקענען דעם פּאַרלאַמענטאַריזם — כדי זיך צו באַ־וואָרענען פאַר אַ צושטראָם פון אַנאַרכיסטן. אַנדערע פאריינען האָבן אריינגעפירט אין זייערע סטאַטוטן אַ פונקט וועגן דער אָב־ליגאַטאָרישקייט צו פייערן דעם 1 מאַי (לאָדז).

---

*) „ל. ב.“ נומ. 255.

די טעטיקייט פון די פאַראייניגן האָט גלייך, פון ערשטן מאָמענט פון זייער עקזיסטענץ, באַקומען אַ גרויסן פאַרנעם און האָט זיך אויסגעדריקט אין פאַרשיידנערליי פאָרמען. אויפן ערשטן פּלאַן איז נאַטירלעך, געווען דאָס אָנפירן מיטן עקאָנאָמישן קאַמף, אָבער אַ סך פאַראייניגן האָבן זיך געפּרוּווט קעמפן אויך מיט דער אַרבעטסלאָזיקייט, אָרגאַניזירנדיק הילף מיט געלט, מיט שפּייזפּראָדוקטן, אָדער זאָרגנדיק פאַר אַ גלייכמעסיקער פאַרטיילונג פון דער אַרבעט. די פאַראייניגן האָבן זיך באַלד דערשלאָגן אַ פעסטע אויטאָריטעטע שטעלונג, און די אונטערנעמער האָבן געמוזט זיך רעכענען מיט זיי. זיי האָבן איינגעשטעלט דעם אינערלעכן רעגולאַמין אין די וואַרשטאַטן און פאַבריקן, און אין פיל שטעט האָבן זיי זיך דערשלאָגן, אַז די אונטערנעמער האָבן נישט געהאַט קיין רעכט אָפּצוזאָגן אָדער צונעמען אַרבעטער אָן זייער וויסן. אַ סך פאַראייניגן (ווילנע) האָבן אָרגאַניזירט קלובן, פאָרלעזונגען, ביבליאָטעקן. מען דאַרף אָבער זאָגן, אַז מחמת מאַנגל אין מענטשן און אין מיטלען איז די קולטור־טעטיקייט פון די פאַראייניגן נישט געווען פון אַזאַ פאַרנעם, אַז זי זאָל מער ווייניקער באַפרידיקן די באַדערפענישן פון די מיטגלידערשאַפט. ווען דער „בונד" האָט אָרגאַניזירט אַלגעמיינע פּאָליטישע שטרייקן, געפירט אַ וואַל־קאַמפּאַניע א. א. וו., האָבן די פאַראייניגן מיט דערפאָלג אויסגעפירט די דירעקטיוון פון דער פּאַרטיי. דעם פּרינציפּ פון נייטראַליזם אין דער פּראָפעס. באַוועגונג האָבן אין בונדישן ראַיאָן פּאַרטייִדיקט די אָרגאַניזאַציעס, וועלכע זענען האַרטן געווען שוואַך פאַרבונדן מיט דער מאַסע און האָבן געהאָפט, אַז דורך די פּראָפ. פאַראייניגן וועלן זיי זיך מיט איר פאַרבינדן. דאָס איז געווען די טאַקטיק פון די גרופּעס פון דער רוסל. סאָצ. דעמ. אַרב. פּאַרטיי און פון די ס. ס.

צום באַדויערן האָבן מיר נישט קיין גענויע ידיעות וועגן דעם, וויפיל איז פאַר דער צייט אָרגאַניזירט געוואָרן ביי אונז בונדישע פּראָפעסיאָנעלע פאַראייניגן. די קאָרעספּאָנדענצן פון פאַרשידענע שטעט, אין דער טאָג־צייטונג פון „בונד", זענען פול מיט

מיטיילונגען, אַז „אַלע פּאַכן“ זענען אָרגאַניזירט געוואָרן אין פּראָפ. פאריינען, אָבער נאָר זעלטן ווערן געבראַכט גענויערע פּרטים. אין די באַריכטן פון די דעלעגאַטן פון די בונדישע פּראָפ. פאריינען אויף דער צווייטער אַלרוסלענדישער קאָנפערענץ פון פּראָפ. פאריינען, אין פעברואר 1906, געפינען מיר אָנווייזונגען, אַז אין ווארשע איז צו יענער צייט געווען 10 בונדישע פּראָפ. פאריינען, אין ווילנע — 19 פאריינען, מיט אַ צאָל אַרבעטער ביז 5000, אין לאָדז, צום סוף נאָוועמבער 1905 — 8 פאַריינען. אַ חוץ דער האָבן מיר פאַר דעם פעריאָד ידיעות פון מאָהילעוו, ווו אין מאַי 1906 האָט זיך גערעכנט 11 בונדישע פּראָפ. פאריינען, מיט 808 מיטגלידער*) זעלבסטפאַרשטענדלעך, אַז די דאָזיקע צופעליקע ידיעות גיבן אפילו נישט קיין לערכדיקן באַגריף וועגן אמתן פאַרנעם פון דער פּראָפעסיאָנעלער באַוועגונג אין „בונד“.

נאָכדעם ווי דער מאָסקווער אויפשטאַנד, אין דעצעמבער 1905, איז געוואָרן דערשטיקט, הויבט זיך אָן אַ נייער פעריאָד פון שוואַרצער רעאַקציע. ווי מען האָט געקאָנט דערוואַרטן, וואַרפט זיך די רעגירונג קודם כל אויף דער אַרבעטער־באַוועגונג, און עס הויבט זיך אָן אַ צייט פון רדיפות אויף די פּראָפעסיאָנעלע פאריי־נען. אין צענטראַל־רוסלאַנד איז די פּראָפעסיאָנעלע באַוועגונג כמעט ווי פאַרניכטעט; אין ראַיאָן פון „בונד“ איז זי אויך שטאַרק אָפּגעשוואַכט, אָבער די פאריינען עקזיסטירן ווייטער, הגם זייער טעטיקייט איז אַן אומבאַדייטנדיקע. דער עקאָנאָמישער קאַמף הערט צייטווייליק אויף; און ביי דער אַלגעמיינער מידקייט, וואָס הערשט נאָך אַזאַ לאַנגער און אומגעהויערער אָנשטרענגונג פון די קאַמפס־כוחות, מוז דער פּראָלעטאַריאַט ערשט ווידער אָנ־שטרענגען זיין גאַנצע ווידערשטאַנד־קראַפט, כדי איינצוהאַלטן כאָטש אַ טייל פון דעם, וואָס מען האָט דערגאָבערט אין קאַמף.

דאָס יאָר 1906, האָט זיך, אַזוי אַרום, אָנגעהויבן אונטערן צייכן פון שטילשטאַנד אויפן געביט פון עקאָנאָמישן קאַמף. אָבער

---

*) „פאָלקסצייטונג“, 1906, נומ. 66.

אין אַט די רעוואָלוציאָנערע יאָרן זענען אַפילו די צייטן פון שטיל־שטאַנד אויך רייך מיט פּראָלעטאַרישע אַרויסטרעטונגען, און דער־ביי גייט אינעווייניק אין די אַרבעטער־אָרגאַניזאַציעס אַן אומ־אויפהערלעכע אַרבעט פון זעלבסטבאַשטימען זיך.

אין ראיאָן פון „בונד" פירט זיך ווייטער דער עקאָנאָמישער קאַמף, הגם ער וועררט אַן זיין דעמאָנסטראַטיוו־רעוואָלוציאָנערן קאַמף־כאַראַקטער; אין די בונדישע אָרגאַנען קומען אַן טאָג נאָך טאָג ידיעות וועגן שטרייקן, וועלכע כאַפּן ס'רוב אַרום גאַנצע פאַכן אין דער געגעבענער שטאָט. די הויפּט־פאָדערונגען זענען ווידער — קירצן דעם אַרבעטס־טאָג און העכערן דעם אַרבעט־לוין. לויט די מיטטיילונגען פון די קאָרעספּאָנדענטן, פאַרענדיקן זיך די שטרייקן מייסטנס מיטן נצחון פון די אַרבעטער.

פון די מער באַדייטנדיקע שטרייקן לאָמיר דערמאָנען די צאָלרייכע שטרייקן פון די לעדער־אַרבעטער (קרינקי — 1000 מאַן, סאָקאָלקי — 500 מאַן א. א. וו.), פון די בערשטער (קאַל־וואַריע, ווילקאָווישקי, מעזריטש א. א.), אויף די שוועבעלעך־פאַב־ריקן (באָריסאָוו — 1000 מאַן, מאָזיר — 500 מאַן), אויף די טאַבאַק־פאַבריקן (פּרילוקי, ווילנע), אין די דרוקערייען (ווילנע—110 מאַן).

די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען לעבן איבער אַן אינערלעכן אָר־גאַניזאַציאָנס־קריזיס. פריער האָט די אָפענע, נישט קאָנספּיראַטי־ווע עקזיסטענץ פון די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען צוגעצויגן צו זיי די ברייטע מאַסן; די פאַרבינדונג מיט דער מאַסע איז געוואָרן אונטערגעהאַלטן דורך סיסטעמאַטישע פאַרזאַמלונגען, וועלכע פלעגן דורכגיין אין גרויסער באַטייליקונג, און דורך דעם זיג־רייכן עקאָנאָמישן קאַמף. די רדיפות, וואָס די רעגירונג האָט אָנ־געהויבן קעגן די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען, האָבן באַלד אָפּגעריסן פון זיי די מער שרעקעוודיקע עלעמענטן, און די זעלטנקייט פון פאַרזאַמלונגען, מחמת די אומגינסטיקע פּאָליציייאישע באַדינגונ־גען, און דער שטילשטאַנד פון דער שטרייק־באַוועגונג האָבן מיט־געהאָלפן דערצו, אַז די מאַסע איז ווידער געוואָרן צעשטויבט, איר

פארבינדונג מיט די פראפ. פאריינען איז געוואָרן שוואַך, און אין
פיל פאריינען האָט איצט פונקציאָנירט בלויז די אייגנע ביורא.
מען הויבט זיך אָן קלאָגן (ווילנע) הערויף, אַז די פאריינען ווערן
אַלץ מער דורכגעדרונגען מיטן גייסט פון פראקטיציזם, פון פראָ-
פעסיאָנאַליזם, אַז דער אינטערעס צו אַלגעמיינע פּאָליטישע פראגן
ווערט אָפּגעשטומפּט, און די פּאַרטיי-טוער פון „בונד" אין די פּאַ־
ריינען פילן אַלץ אָפטער זייער מאַכטלאָזיקייט אויפן געביט פון
אידעאישער אָנפירונג, — אָבער די אָרגאַניזאַציאָנעלע פּאַרבינ־
דונג מיטן „בונד" האָט אין ערגעץ קיינמאָל נישט אויפגעהערט.
און נישט געקוקט דערויף וואָס יעדער פאריין באַזונדער האָט פונק־
ציאָנירט נישט גאָר נאָרמאַל, איז פונדעסטוועגן די אַלגעמיינע
צאָל בונדישע פראָפ. פאריינען נאָך ווייטער געוואַקסן. אין א גאַנ־
צער רייע שטעט און שטעטלעך בילדן זיך אַלץ נייע און נייע פּאַ-
ריינען, און טאָמער קומען אום פאריינען אין איין שטאָט, ווערט
דאָס קאָמפּענסירט נאָך מיט אַן עודף דורך ניי-אַנטשטאַנענע פּאַ־
ריינען אין אַן אַנדער שטאָט. ווי א גרויסע געשעעניש אין דער
געשיכטע פון די בונדישע פּראָפעסיאָנעלע פאריינען פאַר די לעצ־
טע 1½ יאָר פון באַריכט-פּעריאָד דאַרף פאַרעכנט ווערן דער באַ-
שלוס פון גרינדונגס-צוזאַמענפאָר פון בערשטער-פאַרבאַנד*) (סעפּ־
טעמבער 1906), וווּ ס'זענען געווען פאַרטראָטן 15 פאריינען מיט
1530 מיטגלידער — אַז דער ניי-געגרינדעטער אַלגעמיינער בערש־
טער-פאַרבאַנד שטעלט זיך אונטער דער אָנפירונג פון „בונד".
דער גרינדונגס-צוזאַמענפאָר פון לעדער-אַרבעטער („דער גאַרבער־
בונד"; מערץ 1907), וווּ ס'זענען געווען פאַרטראָטן 16 פאריי-
נען (פון צפון-מערב-קאַנט), פון א טייל פוילן און פון דרום קאַנט)
מיט א 4—4½ טויזנט מיטגלידער, האָט אויך אָנגענומען דעם
בונדס פּרינציפּ, אַז ס'איז געווונטשן, דער אַלגעמיינער פּראָפע־
סיאָנעלער פאַרבאַנד פון לעדער-אַרבעטער זאָל זיין א פּאַרטיי־

*) אַן אומלעגאַלער פאַרבאַנד פון יידישע בערשטער-אַרבעטער, האָט
עקזיסטירט נאָך פון אָנהויב 90-קער יאָרן.

אישער, אַ סאָציאַל־דעמאָקראַטישער, און אַז ס'איז צוועקמעסיק
צו אָרגאַניזירן אינעווייניק אין די פּאַרטייען אויף די ערטער נאַ־
ציאָנאַלע סעקציעס, „ווייל, ווי די רעזאָלוציע זאָגט, אַ חוץ דעם
דירעקטן קאַמף פאַר פאַרבעסערן די לאַגע פון די אַרבעטער גייט
נאָך אריין אין די אויפגאַבן פון די פּאַרטייען אויך קולטור־אַרבעט,
און אין דעם צווייג פון אַרבעט מוז מען זיך רעכענען מיט די נאַ־
ציאָנאַלע אייגנשאַפטן פון באַזונדערע טיילן פּראָלעטאַריאַט".

די סאַמע אַקטועלסטע פראַגע פאַר די פּראָפעסיאָנעלע פאַ־
ריינען איז אָנהויב 1906 איז געווען די פראַגע וועגן לעגאַליזאַציע.
די זאַך איז די, וואָס ביז דעמאָלט האָבן אַלערליי פאַריינען און
חברות עקזיסטירט אין רוסלאַנד אויפן יסוד פון פאַרכאַפּטע
רעכט, אויפן סמך פון די צוזאָגן אינם מאַניפעסט פון 17 אָקטאָ־
בער, און זיי האָבן דעריבער נישט געוואָלט וויסן פון קיינע שום
באַגרענעצונגען און האָבן זיך נישט אונטערגעוואָרפן אונטער קיין
שום רעגירונגס־קאָנטראָל. נאָכן אָפּגעהאַלטענעם זיג איבער דער
רעוואָלוציע, האָט די רוסישע רעגירונג נישט געקאָנט מער טאָ־
לערירן אַזאַ לאַגע, און זי גיט אַרויס אַ געזעץ, וואָס דאַרף אומ־
שעדלעך מאַכן די פאַריינען, פאַרשמעלערן די ראַמען פון זייער
טעטיקייט און זיי שטעלן אונטער דער אויפזיכט פון פּאָליציי.

די צייטווייליקע תקנות פון 4 מערץ 1906 „וועגן געזעל־
שאַפטן און פאַריינען" האָבן געזאָלט צו נישט מאַכן די פריערדי־
קע ברייטע טעטיקייט פון די פאַריינען, און די פאַריינען האָבן
באַדאַרפט קלייזן די פראַגע — צי זיך לעגאַליזירן און פירן די אַר־
בעט אין די ענגע ראַמען פון נייעם געזעץ, אָדער איגנאָרירן דעם
געזעץ און עקזיסטירן ווייטער אומלעגאַל, אַבי זיך נישט זעלבסט־
באַגרענעצן.

די אַלרוסלענדישע צווייטע קאָנפערענץ פון פּראָפ. פאַריינען,
וועלכע איז פאָרגעקומען ערב דעם דערשיינען פון געזעץ, געפינט
איין, אַז די „לעגאַליזאַציע פון די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען ביי
די איצטיקע פּאָליטישע באַדינגונגען איז לחלוטין אוממעגלעך",
נאָר, לייענען מיר ווייטער אין דער אַנטשפּרעכנדיקער רעזאָלוציע,

„אויב דער פּראָיעקטירטער געזעץ וועט אַריין אין קראַפט, האַלט די קאָנפערענץ פאַר ודערלאָזבאַר, אַלס אויסנאַם, ווען די עקזיס־טענץ פון א פאַריין אויף אַנדערע יסודות איז בשום אופן נישט מעגלעך, אויסנוצן דעם דאָזיקן געזעץ, פאַרוואַנדלענדיק אים פון א געצייג אויף פאַרקנעכטן דעם אַרבעטער־קלאַס אין אַן אויס־גאַנג־פּונקט פאַר א נייעם נאָך מער עקשנותדיקן קאַמף צו דער־שלאָגן זיך דאָס רעכט פון שטרייקן און קאָאַליציע".

דער צ. ק. פון „בונד" האָט אין אַלגעמיין זיך אויך געהאַלטן ביים זעלבן שטאַנדפּונקט. אין זיין צירקולאַר־בריוו*) פון יוני ווייזט דער צ. ק. אָן, אַז די אומלעגאַלע אָרגאַניזאַציע קאָן נישט ווערן די אָרגאַניזאַציע פון ברייטע מאַסן, און ווי ענג ס'זאָלן נישט זיין די ראַמען פון נייעם געזעץ, גיבן זיי דאָך א מעגלעכ־קייט צו פאַרטיפן דעם פּראָפעסיאָנעלן קאַמף פון די ברייטע אַרבעטער־מאַסן. מען דאַרף בלויז, אַז אין דער פּ ראַ ק ט י ש ע ר אַרבעט זאָלן די פּראָפ. פאַריינען וואָס ווייניקער זיך רעכענען מיט די „געזעצלעכע" ראַמען. א חוץ דעם איז נויטיק אויסצונוצן אַלע מעגלעכקייטן אויף זיך פאַרבינדן מיט יענע פּראָלעטאַרישע עלע־מענטן, וועלכע וועלן אין אומלעגאַלע אָרגאַניזאַציעס קיינמאָל נישט אַריינטרעטן, און אויף צו קאָנצענטרירן די כוחות פונם פּראָלעטאַריאַט. ביי דעם רעוואָלוציאָנערן אויפשטייג אין לאַנד און ביי דער פעסטער פאַרבינדונג, וואָס איז פאַראַן צווישן די פּאָליטישע אָרגאַניזאַציעס פון „בונד" און דער יידישער אַרבע־טער־סביבה, האָט דער צ. ק. קיין מורא נישט, די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען זאָלן ביי לעגאַליזאַציע אַראָפּ פון די רעוואָלוציאָנערע רעלסן, און ער לייגט דעריבער פאַר אַלע פאַריינען צו לעגאַליזירן זיך.

כמעט אַלע גרעסערע בונדישע פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען האָבן טאַקע אַזוי געטון, געפאָלגט די עצה פון צ. ק.; אין אויסנאַם

*) „פאָלקסצייטונג" נומ. 83, 1906.

איז נאָר דער אַלגעמיינער בערשטער־בונד, וועלכער האָט אויף זיין צוזאמענפאָר באַשלאָסן זיך נישט לעגאַליזירן.

פון דעם מאָמענט הויבט זיך אָן אַ קאַמף פון די פּראָפ. פאַריינען פאַר זייערע רעכט, און די פאַריינס־מיטגלידער באַקומען אַפּט פּראַקטישע לעקציעס פון פּאָליטישער דערציונג. זעלטן ווען עס גייט אַדורך אַ מיטגלידער־פאַרזאַמלונג אָן אַ צוזאַמענשטויס מיטן אָנוועזנדיקן פּאָליציי־מאַן, וועלכער גיט אַכטונג, אַז אויף דער פאַרזאַמלונג זאָלן זיך נישט דורכשמוגלען קיין זייטיקע מענטשען און אַז די רעדנער זאָלן נישט באַרירן קיין אַלגעמיינע פּאָליטישע פּראַגן. באַזונדער אָפט זענען געווען צוזאַמענשטויסן צוליב דעם, וואָס מען האָט פאַרווערט צו רעדן יידיש אויף די פאַרזאַמלונגען. דער רוב יידישע אַרבעטער פאַרשטייען נישט קיין רוסיש און נאָך ווייניקער קאָנען זיי זיך אויפריידן אויף רוסיש; די אָנוועזנדיקע פּאָליציי־לייט פאָדערן אָבער, מען זאָל דורכאויס נוצן נאָר די רוסישע שפּראַך. צוליב דעם איז אָפט גאָר אוממעגלעך געווען צו פירן די פאַרזאַמלונגען, און מען האָט זיי דעמאָנסטראַטיוו פאַנאַנדערגעלאָזט. די דאָזיקע צוזאַמענשטויסן האָבן אויסגעלערנט די אַרבעטער צו קוקן אויף דער לעגאַליזאַציע ווי אויף אַ פאַרדריסלעכע נאָר אוממײַדלעכע פאָרמאַליטעט, וואָס מען מוז זען, ווי ווייט מעגלעך זי אומשעדלעך מאַכן דורך אָפּנאַרן דעם געזעץ.

כדי צו פאַרענדיקן מיט דער פּראַגע וועגן דער באַציונג פון „בונד“ צו די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען, וועלן מיר נאָך אָנווייזן אויף דער רעזאָלוציע פון דער 7 קאָנפערענץ פון „בונד“ (מערץ 1906) וועגן פּראָפ. פאַריינען. די רעזאָלוציע קאָנסטאַטירט, אַז פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען קאָנען נישט אין דער פולער מאָס אויספילן זייער אויפגאַבע, אַלס אינסטרומענט פון פּראָלעטאַרישן קלאַסן־קאַמף, אויב זיי זענען אָפּגעריסן פון דער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער פּאַרטיי; זיי פאַרקריכן לייכט אין דער זייט פון שמאָלן פּראָפעסיאָנאַליזם אָדער פון רעוואָלוציאָנערן סינדיקאַליזם און

ווערן אָפּט אַן אָרענע פון קאַמף צווישן די פאַרשידנאַרטאַקע עלע־מענטן, וועלכע גייען אַריין אין באַשטאַנד פון נייטראַלע פאַריי־נען. אַנערקענענדיק ווייטער די ענגע שייכות, וואָס איז פאַראַן צווישן דער פּאָליטישער פאַרטיי פון פּראָלעטאַריאַט און זיין עקאָ־נאָמישן קאַמף, געפינט די קאָנפערענץ, אַז נאָר די ענגע פאַרבינ־דונג צווישן די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען און דער סאָציאַל־דע־מאָקראַטיע קאָן באַוואָרענען די אַלזייטיקע אַנטוויקלונג פונם קלאַסן־קאַמף. רעכענענדיק זיך דערמיט, אַז לעת עתה איז נישטאָ קיין איינהייטלעכע רוסלענדישע סאָצ. דעמאָקראַטישע פּאַרטיי, לייגט פונדעסטוועגן די קאָנפערענץ פאָר, אַז אין די ערטער וו די סאָצ. דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציעס האַלטן זיך, ווי דער „בונד“, ביי פאַרטייאישע סאָצ. דעמאָקראַטישע פּראָפ. פאַריינען, זאָל מען בילדן אַלגעמיינע פּראָפ. פאַריינען, מיט פאַרטרעטער־שאַפט פון די אַלע אָרגאַניזאַציעס. ווייטער האַלט די קאָנפערענץ, אַז פּראָפ. פאַריינען קאָנען נאָר דעמאָלט מיט דערפאָלג פירן דעם עקאָנאָמישן קאַמף, ווען זיי נעמען אַרום אַלע אַרבעטער פון גע־געבענעם פאַך, אָן אונטערשייד פון נאַציע. אַרויסגייענדיק דערי־בער פון פּרינציפּ וועגן אַלגעמיינע פאַריינען, רעקאָמענדירט די קאָנפערענץ צו אָרגאַניזירן אין די דאָזיקע אַלגעמיינע פאַריינען נאַציאָנאַלע סעקציעס, אויף אָנצופירן מיט דער קולטור־אַרבעט פון יעדער נאַציע, וואָס גייט אַריין אין באַשטאַנד פון געגעבע־נעם פאַריין.

האַלטענדיק זיך ביי די דאָזיקע גרונט־הנחות, האָט דער „בונד“ באַוויזן פאַר לערך אַ קורצע צייט דורכצומאַכן אַ קאָלאָ־סאַלע אַרבעט פון אַריינפירן אין דער אַרבעטער־באַוועגונג צענט־ליקער טויזנטער יידישע אַרבעטער.

סוף 1906 און אָנהויב 1907 איז אַ צייט פון שווערע נסיו־נות פאַר דער יינגער אָבער שוין פיל געפּרוווטער רוסלענדישער פּראָפעסיאָנעלער באַוועגונג און פאַרן עקאָנאָמישן קאַמף פונם רוסלענדישן פּראָלעטאַריאַט. עס איז אַ צייט פון אויסערגעוויינ־לעכער אַרבעטסלאָזיקייט, ווען עס מאַכן זיך אפילו פאַלן פון

הונגער־טויט (לאָדז, פּעטערבורג) און ווען דער קאַפּיטאַל פירט
אָן ענערגישן אָנגריף קעגן די אָרגאַניזירטע קרעפטן פונם פּראָלע-
טאַריאַט. פאַרן די יאָרן רעוואָלוציע האָט זיך ביי די רוסלענדישע
אונטערנעמער אָנגעקליבן פיל האַס און פאַרביטערונג קעגן פּראָ
לעטאַריאַט, וועלכער האָט זיי טאָג ביי טאָג געגעבן צו פילן זיין
מעכטיקייט. ווען עס האָבן זיך באַוויזן די פּראָפעסיאָנעלע פאַריי-
נען און זיי האָבן נישט נאָר אָנגעפירט מיט שטרייקן, נאָר זיי
האָבן זיך אויך געמישט אין דעם אינערלעכן גאַנג פון דער אַר-
בעט אין די פאַבריקן און ווארשטאַטן, קאָנטראָלירט דעם צונעם
און אָפּזאָג פון ארבעטער א. א. וו., האָט דאָס אַריינגעטראָגן א
שטענדיקע געריצטקייט אין דער סביבה פון די אונטערנעמער.
די קאַפּיטאַליסטן האָבן דערפילט, אַז זיי האָבן אויפגעהערט צו
זיין פולמעכטיקע באַלעבאַטים, אַז זיי זענען געפּענטעט דורך אַ
כוח, וואָס לויט דער קאַפּיטאַליסטישער לאָגיק דאַרף ער זיך גאָר
זיי בלינד אונטערוואַרפן, און זיי האָבן אַרויסגעקוקט אויפן מאָ-
מענט, ווען זיי זאָלן קאָנען אָט דעם כוח דערשטיקן, לאַנגע חד-
שים רעגירונגס-רעאַקציע, די אַפּאַטיע, וואָס האָט ווידער אָנגע-
הויבן פאַרסמען דאָס געזעלשאַפטלעכע לעבן פון רוסלאַנד, די מיד-
קייט פונם פּראָלעטאַריאַט, דאָס פאַלן פון דער רעוואָלוציאָנערער
ענערגיע און דער עקאָנאָמישער קריזיס — האָבן געשאַפן דעם
גינסטיקן דערויף מאָמענט. דער קאַפּיטאַל האָט זיך אָרגאַניזירט,
בדי צו צעברעכן די אָרגאַניזאַציע פונם פּראָלעטאַריאַט.

עס האָט זיך אָנגעהויבן אַ פּעריאָד פון לאָקאוטן. בנוגע צו
די יידישע אַרבעטער, וועלכע אַרבעטן ס'רוב אין קליינע וואַר-
שטאַטן, זענען די לאָקאוטן נישט געווען אַזעלכע ריזיקע און שאַר-
פע, ווי די לאָקאַאוטן אין לאָדז, ביי פּאָזנאַנסקין, ביי שייבלערן
א. א., אָבער לויט זייער תוך נאָך און לויט דער בשותּפותדיקער
פאַר זיי אַלע טענדענץ, מעג מען די קליינע לאָקאוטן, פון וועלכע
ס'האָבן געליטן די יידישע אַרבעטער, שטעלן אין איין רייע מיט
די גרויסע לאָדזער לאָקאַאוטן. אַלע זענען זיי געווענדעט קודם כל
קעגן די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען און קעגן דער פּאַרטייאישער

אָרגאַניזירטקייט, קעגן קאָלעקטיוון ווילן פון די אַרבעטער. אויב פּאָזנאַנסקי באַשטייט אויף זיין רעכט אַרויסצוואַרפן פון אייניקע פאַבריק־אָפּטיילונגען יעדן פינפטן און פאַרלאַנגט אַן אונטערשריפט פון די אַרבעטער, אַז זיי וועלן אַרבעטן אויף די באַדינגונגען, וואָס די פאַבריקאַנטן וועלן פאָרמולירן א. א. וו. — פאָדערן די באַלעבאַטים פון די בערשטל־פאַבריקן אין פּוילישן ראַיאָן פון זייערע יידישע אַרבעטער נאָטאַריעלע אונטערשריפטן, אַז זיי וועלן נישט מאַכן קיין שטרייקן, אַז זיי וועלן לאָזן פאַר די באַלעבאַטים דאָס רעכט אָנצונעמען און אָפּצוזאָגן וועמען זיי ווילן, און ווען זיי ווילן. דער באַלעבאַטים־צוזאַמענפאָר פון אַט דער פּראָדוקציע, וואָס איז פאָרגעקומען אין ווילקאָווישקי, באַשליסט צווישן אַנדערן: 1) נישט האָבן קיין באַציונגען מיט דער ביוראָ פון פּראָפעסיאָנעלן פאַריין, און 2) מיט דער הילף פון פּאָליציי אַרויסשיקן די סאַמע געפערלעכסטע פאַר זיי אַרבעטער. די באַלעבאַטים פון די לעדער־זאַוואָדן אין מאָהילעווער גובערניע דערקלערן אַ לאָקאַוט און פאָרמולירן דערביי אויף אַ כאַראַקטעריסטישן אופן זייער הויפּט־פאָדערונג צו די אַרבעטער — אַז „באַלעבאַטים" אויף זייערע פאַבריקן דאַרפן זיין זיי, און נישט די אַרבעטער. די עפּידעמיע פון לאָקאַוטן האָט אַרומגעכאַפּט נישט נאָר די גרויסע פּראָדוקציע־צווייגן אין ראַיאָן פון „בונד", נאָר זי האָט זיך פאַרשפּרייט אויך איבער אַלע צווייגן פון האַנטווערק. עס האָבן דערקלערט לאָקאַוטן שניידער (מינסק, וואַרשע א. א.), שוסטער (וואַרשע), בעקער א. א. וו., און אומעטום האָט זיך געוויזן די זעלבע טענדענץ, די זעלבע שטרעבונג אומצוקערן דעם פּראָלעטאַריאַט צום פריערדיקן מצב פון אונטערטעניקייט לגבי דעם קאַפּיטאַל.

אָבער די אויסרעכנונגען פון די קאַפּיטאַליסטן, אָנצוטרעפן אויף אַ מאַסע אַ מידע פון קאַמף און אַ נאָכגיביקע, האָבן זיך אַרויסגעוויזן פאַר פאַלש. דער געזונטער קלאַסן־אינסטינקט האָט אונטערגעזאָגט דעם פּראָלעטאַריאַט, אַז מען דאַרף אויפהייבן די געוואָרפענע הענטשקע און אַז אונטערגעבן זיך אָן קאַמף

הייסט אָפּשניידן זיך אויף לאַנג יעטווידן וועג פון קאַמף. די אָרגאַניזירטע אין „בונד" אַרבעטער האָבן באַוויזן אַפילו פון די לאָקאַוטן מאַכן אַן אויסגאַנג־פּונקט פאַר אַ קאַמף פאַר ווייטערדיקע עקאָנאָמישע אויסבעסערונגען און אין פיל פאַלן זענען זיי פאַרלאָפן די לאָקאַוטן דעם וועג מיט שטרייקן (וואַרשע — בעטן־פאַבריק פון ה' אַראָנאָוויטש), אָדער ווען דער לאָקאַוט איז שוין דערקלערט געוואָרן, האָבן זיי קעגן די פאָדערונגען פון די באַלעבאַטים אַרויסגערוקט זייערע קאָנטר פאָדערונגען.

אַ פאַרזאַמלונג אין מעזריטש פון 500 בערשטער־אַרבעטער, וועלכע מען האָט אַרויסגעוואָרפן אויפן גאַס בעת אַ לאָקאַוט, באַשליסט צו פאָדערן אַן 8 שעהדיקן אַרבעטס־טאָג, און אַז די באַלעבאַטים זאָלן אָנערקענען די ביוראָ פון פּראָפעסיאָנעלן פאַריין פאַרן אָפיציעלן פאָרשטייער פון די אַרבעטער. אַ קאָנפערענץ פון בערשטער־אַרבעטער, צונויפגערופן אין צוזאַמענהאַנג מיט די לאָקאַוטן, באַשליסט צווישן אַנדערן מעלדן די פאַבריקאַנטן, אַז אויב זיי וועלן שליסן די פאַבריקן, וועט מען דערנאָך נישט אָנהויבן אַרבעטן, ביז זיי וועלן נישט באַצאָלן פאַר דער צייט פון שטרייק. אין סוואַלקער גובערניע פאָדערן לעדער־אַרבעטער, געליטענע פון אַ לאָקאַוט, מען זאָל אומקערן די אַרבעטער וואָס זענען אַרעסטירט און אַרויסגעשיקט געוואָרן צוליב דער שולד פון די באַלעבאַטים און מען זאָל דער ביוראָ פון פּראָפעסיאָנעלן פאַריין געבן דאָס רעכט צו פאַרטיילן די אַרבעט אויף די זאַוואָדן. מיר וואָלטן געקאָנט אָנווייזן נאָך אויף אַ גאַנצע רייע ענלעכע פאַלן אין די פאַרשידענע האַנטווערק־פאַכן. אַרבעטער האָבן געהונגערט, די אָרימקייט איז דערגאַנגען ביז צו דער לעצטער מדרגה, אָבער די אַטאַקע פון די קאַפּיטאַליסטן אויף זייערע פּראָפעסיאָנעלע אָרגאַניזאַציע האָבן זיי אָפּגעשלאָגן. און די מחשבה פון די אונטערנעמער — אַנטוואָפענען די אַרבעטער, דעזאָרגאַניזירן זייערע רייען, צוריק אויפשטעלן זייער אומבאַגרעניצטע מאַכט איבער דער אַרבעט — איז נישט מקוים געוואָרן.

III. די צווישנפארטייאישע באציונגען און די פארייניקונג מיט דער ר.ס.ד.א.פ.

דער שטרייט צווישן דער ר. ס. ד. א. פ. און „בונד“, דעם בונדס ארויסטריט פון דער פארטיי אין 1903 און זיין נייער אנשלוס, הארבסט 1906, האט הינטער זיך א לאנגע געשיכטע, און נישט דא איז דאס ארט צו דערציילן זי באריכות. מיר וועלן פארצייכענען בלויז די הויפט־מאמענטן פון דער דאזיקער געשיכטע.

דער ערשטער צוזאמענפאר פון דער רוסלענדישער סאציאל־דעמאקראטיע, אין מערץ 1898 (אין מינסק), האט אנערקענט דעם „בונד“ פאר אן אויטאנאמען טייל פון דער פארטיי, וועלכער איז זעלבשטענדיק אין די פראגן, וואס זענען ספעציעל נוגע דעם יידישן פראלעטאריאט. פאקטיש אבער האט די סאציאל־דעמאקראטיע פאר די פינף יאר, צווישן ערשטן און צווייטן צוזאמענפאר, נישט עקזיסטירט אין רוסלאנד, ווי א פאראייניקטע פארטיי. עס האבן עקזיסטירט באזונדערע קאמיטעטן, גרופעס און אפילו גאנצע פראקציעס, נישט פאראייניקטע צווישן זיך נישט דורך אן איינהייטלעכן פלאן פון ארבעט און נישט דורך אן איינהייטלעכער טאקטיק, שוין נישט רעדענדיק וועגן אן איינהייטלעכער ארגאניזאציע; דער „בונד“ האט זיין ארבעט פון פראפאגאנדירן און פארשפרייטן סאציאליסטישע אידעען צווישן יידישן פראלעטאריאט געפירט אינגאנצן זעלבשטענדיק.

וואס מער די יידישע ארבעטער־באוועגונג איז געוואקסן,

וואָס מער דער „בונד“ האָט זיך פאַרוואַנדלט פון אן ענגן קרייז פּראָפּאַגאַנדיסטן און אַגיטאַטאָרן אין אַ פּראָלעטאַרישע פּאַרטיי — פון אַ נאַציע, וועלכע לעבט אין אייגנאַרטיקע סאָציאַלע און שטייגערישע באַדינגונגען — אַלץ מער קאָמפּליצירט זענען געוואָרן זיינע אויפגאַבן. אַ חוץ די ספּעציעלע רעפּרעסיעס מצד דער רעגירונג קעגן דער יידישער אַרבעטער-באַוועגונג — און גלייכצייטיק מיט די דאָזיקע רעפּרעסיעס — האָבן קעגן „בונד“ אָנגעהויבן אַ קאַמפּאַניע פאַרשידענע עלעמענטן פון יידנטום גופא. די רבנים און אָרטאָדאָקסן האָבן געלייגט דעם „בונד“ אין חרם, ווייל ער צעשטערט די געבאָטן און טראַדיציעס פון יידישקייט און טראָגט אַריין אַ שפּאַלטונג אין דעם כלומרשט איינהייטלעכן „פאָלק ישראל“. שטרייקער און דעמאָקראַטן זענען געוואָרן זידל-ווערטער אויף דער יידישער גאַס. פון דער אַנדער זייט, האָבן קעגן „בונד“ אונטערגענומען אַ פאַרצווייפלטן קאַמף אַלערליי נאַציאָנאַליסטן און ציוניסטן, און האָבן דערקלערט דעם „בונד“ פאַר דעם איינציק שולדיקן אין אַלע צרות, וואָס האָט זיך געשאָטן אויפן קאָפּ פון יידן. די ציוניסטן, וועלכע זענען להתחילה שאַרף אַרויסגעטרעטן קעגן יעטוועדן עקאָנאָמישן און נאָמער פּאָליטישן קאַמף, האָבן מיט דער צייט אָנגעהויבן אויסטיילן פון זיך באַזונדערע גרופּעס און פראַקציעס, וואָס האָבן בימלעבווייז אונטערגעכאַפּט די עקאָנאָמישע און פּאָליטישע לאָזונגען פון יידישן פּראָלעטאַריאַט, כדי אין געפילדער פון דעמאַגאָגישע פראַזעס וואָס בעסער אויסבאַהאַלטן זייער רעאַקציאָנערן תוך און וואָס דערפאָלגרייכער באַקעמפן דעם „בונד“ — מיט זיין אייגן געווער. אין דער זעלבער צייט זענען געוואָקסן און האָבן זיך אויסגעברייטערט די נויטן און באַדערפענישן פון דער באַוועגונג גופא פון יידישן פּראָלעטאַריאַט, און עס האָבן זיך פאַרמערט זיינע פאָדערונגען און פאַרלאַנגען. דער „בונד“ האָט געמוזט גלייכצייטיק פירן אַ פילזייטיקן קאַמף אויף עטלעכע פראָנטן. און באַשיצן און פאַרפעסטיקן זיין פּאָזיציע פון אן אוואַנגאַרד-קעמפער פאַר דעמאָקראַטיע און סאָציאַליזם צווישן די יידישע אַר-

בעטנדיקע מאסן, ארײַנציענדיק זײ אין אַלגעמײַנעם שטראָם פון דער רעװאָלוציאָנערער און סאָציאַליסטישער באַװעגונג פון גאַנצן לאַנד, צום מאָמענט פון 2־טן צוזאַמענפאָר פון ר. ס. ד. א. פּ. האָט זיך דער כאַראַקטער פון אונזער פּאַרטײ, אַלס נאַציאָנאַלע סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציע פון יידישן פּראָלעטאַריאַט, שױן געהאַט אױסגעקריסטאַליזירט געװנג בולט. און חוץ דעם, האָבן פאַקטן פון לעבן געדערט דערפאַר, אַז אין רוסלאַנד מיט איר בונטער באַפעלקערונג מוזן צװישן אַנדערע נאַציעס אױך אומפאַרמײַדלעך אַנטשטײן אַזעלכע סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציעס. און דער „בונד“ האָט געהאַלטן, אַז כדי צו געבן די דאָזיקע אָרגאַניזאַציעס געװנג פרײַע הענט פאַר זײער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער טעטיקײט און אין דער זעלבער צײַט באַװאָרענען זײ דעם געהעריקן אײַנפלוס אױפן גאַנג פון די אַלגעמײַנע ענינים פון דער גאַנצער פּאַרטײַיִקער פּאַרטײ, טאָר מען נישט מעכאַניש פאַרײניקן דעם פּראָלעטאַריאַט פון גאַנץ רוסלאַנד אין אײן אײנציקער אײנהײטלעכער אָרגאַניזאַציע, װו אַלע אונטערשײדן און ניואַנסן זאָלן דערטרונקען װערן, מיט דעם אײנציקן צענטער, װעלכער שװעבט אַרום ערגעץ װו װײט און הויך. אונזער פּאַרטײ האָט זיך דעריבער אַרױסגעזאָגט דערפאַר, אַז מען מוז די רוסלענדער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע אָרגאַניזירן אױף פעדעראַטיװע יסודות, לױטן מוסטער, למשל, פון דער עסטרײַכישער ס״ד פּאַרטײ. דער „בונד“ האָט געהאַלטן פאַר אינגאַנצן אוטאָפּיש די מײנונג, אַז אין אַזאַ לאַנד װי רוסלאַנד קאָן מען בױען אַ אײנהײטלעכע פּאַרטײ אױף שטרענג־צענטראַליסטישע יסודות, װעלכע זאָלן פאַרװישן אַלע נאַציאָנאַלע און שטײגערישע באַזונדערקײטן. אָבער דוקא די דאָזיקע מײנונג איז געװאָרן פּאַרטײדיקט אין דער ליטעראַטור פון דער רוסישער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע, און באַזונדערס אױף די שפּאַלטן פון „איסקרא“.

דער V צוזאַמענפאָר פון אונזער פּאַרטײ איז פאָרגעקומען קורץ פאַרן II אַלגעמײן־פּאַרטײיִשן צוזאַמענפאָר (1903). רע־

בענענדיק זיך מיט דער שטימונג, וואָס האָט געהערשט אין די רייען פון אונזערע רוסישע חברים, האָט אונזער צוזאַמענפאָר אויסגעאַרבעט אַ רייע אולטימאַטיווע פונקטן, אַלס מינימום גאַראַנטיעס, וועלכע האָבן געזאָלט באַוואָרענען פאַרן „בונד" אַ געוויסן גראַד זעלבשטענדיקייט.

דער ערשטער פון די דאָזיקע פונקטן זאָגט אַזוי:

דער „בונד" איז די סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציע פון יידישן פּראָלעטאַריאַט; ער איז נישט באַגרענעצט אין זיין אַרבעט מיט קיינע ראַיאָניקע ראַמען און גייט אַריין אין דער פּאַרטיי אַלס איינציקער פאָרשטייער פון יידישן פּראָלעטאַריאַט"*).

מיר האָבן געהאַלטן פאַר נויטיק אויסצורעדן די נישט־באַגרענעצטקייט מיט ראַיאָניקע ראַמען, ווייל ווי באַקאַנט, פאַרנעמען נישט די יידן אין רוסלאַנד וועלכע ס'נישט איז באַשטימטע דורכאויסיקע טעריטאָריע, נאָר זיי זענען פאַרשפּרייט איבער'ן גאַנצן מערב און דרום. ביי אונזערע רוסישע חברים איז אָבער געווען אַ טענדענץ צו באַגרענעצן די טעטיקייט פון אונזער פּאַרטיי נאָר אויף ליטע און פּוילן, וו ס'זענען געווען אויפגעקומען די ערשטע אָרגאַניזאַציעס פון „בונד". מיט דער באַוואָרעניש וועגן „איינציקער פאָרשטייערשאַפט" האָבן מיר געוואָלט אונטערשטרייכן, אַז אין דער פאַרייניקטער פּאַרטיי איז דער יידישער פּראָלעטאַריאַט פאַרטראָטן נאָר דורך איין נאַציאָנאַלער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער אָרגאַניזאַציע, דורכן „בונד", און ער פירט צווישן אים אַ מאַסן־אַרבעט, אָבער דאָס באַטייט נישט נאַטירלעך, אַז איינציקע יידישע אַרבעטער קאָנען נישט געהערן, אויב זיי ווילן, אויך צו אַנדערע אָרגאַניזאַציעס פון דער פאַרייניקטער פּאַרטיי

אויף דעם 2־טן אַלגעמיין־פּאַרטייאישן צוזאַמענפאָר האָבן זיך באַלד געלאָזט הערן טענות, אַז דער „בונד" איז אַ היסטאָרישע אַנאָמאַליע, אַז דער „בונד" ווייזט אַרויס טענדענצן צו סע־

*) V צוזאַמענפאָר פון „בונד", לאָנדאָן 1903.

פאראטיזם, צו נאציאנאליזם און צו אנד. אפיקורסרייען. אין דער אלגעמיינער רעזאלוציע פון 2 צוזאמענפאר וועגן דער לאגע פון „בונד“ אין דער פארטיי האט זיך שוין גערעדט נישט וועגן זעלבשטענדיקייט פון דער ארגאניזאציע פון יידישן פראלעטאריאט, נאר וועגן זעלבשטענדיקייט פון דער יידישער ארבעטער־באוועגונג אין אלץ, וואס איז נוגע די ספעציעלע אויפגאבן פון אגיטאציע צווישן דער יידישער באפעלקערונג. די דאזיקע רעזאלוציע איז געווארן אנגענומען כמעט מיט אלע שטימען, קעגן די 5 שטימען פון „בונד“, און די אויסבעסערונג פון דער בונדישער דעלעגאציע, אז פארן „בונד“ ווערט איינגעהאלטן די אויטאנאמיע פון יאר 1898, איז מיט זייער א גרויסער מערהייט געווארן אפגעווארפן. כמעט איינשטימיק איז אויך אפגעווארפן געווארן דער פריער געבראכטער ערשטער פונקט פון פאראייניקונג־סטאטוט, וואס אונזער V צוזאמענפאר האט אויסגעארבעט.

דער „בונד“ איז געשטעלט געווארן פאר אן אלטערנאטיוו: אדער באגייען איבער זיך זעלבסטמארד, ווי איבער אן ארגאניזאציע פון יידישן פראלעטאריאט, אדער ארויסטרעטן פון דער פארטיי, און ער האט — מיט א שווער הארץ — אויסגעקליבן דאס צווייטע.

ארום 30 טויזנט*) יידישע ארבעטער, וואס זענען דעמאלט ארגאניזירט געווען אין „בונד“, האבן אין א רייע רעזאלוציעס מכוח דעם V צוזאמענפאר פון אונזער פארטיי און מכוח דעם II אלגעמיין־פארטיישן צוזאמענפאר אויסגעדריקט צוטרוי צום „בונד“ און זענען געבליבן אין זיינע רייען. כמעט אין אלע רעזאלוציעס ווערט אויסגעדריקט די האפענונג, אז אונזערע רוסישע חברים וועלן מיט דער צייט איינזען די גערעכטיקייט פון די פאדערונגען פון יידישן פראלעטאריאט, און דאן וועט געשען די

*) די צאל איז בארעכנט געווארן לערך, לויט די באריכטן, וואס זענען צוגעשטעלט געווארן צום V צוזאמענפאר.

ווירקלעכע פאראייניקונג פון די פראָלעטאַריער פון גאַנץ רוסלאַנד, אויף די פאַרגעלייגטע דורכן „בונד" יסודות. דערווייל אָבער זע־נען די יידישע אַרבעטער גרופן געוואָרן צו נאָך אינטענסיווע־רער אַרבעט, צו נאָך גרעסערער באַהעפטקייט — צו פאַרשטאַרקן זייערע רייען אונטער דער פאָן פון „בונד". און די דריי יאָר, פון דעם II אַלפּאַרטייאישן צוזאַמענפאָר, ווען דער „בונד" איז אַרויס פון דער פּאַרטיי ביז דעם 7 צוזאַמענפאָר פון אונזער פּאַרטיי (סעפּטעמבער 1906 אין לעמבערג) ווען מ'האָט באַשלאָסן ווידער אַריינצוטרעטן אין דער רוסל. פּאַרטיי, זענען ווירקלעך גע־ווען יאָרן פון גרעסטן וווּקס און אַנטוויקלונג אין דער אַרבעט פון אונזער פּאַרטיי און אין דער באַוועגונג פון יידישן פּראָלעטאַריאַט.

נאָך דעם II אַלפּאַרטייאישן צוזאַמענפאָר נעמט אָן די ליט־טעראַרישע פּאָלעמיק צווישן „בונד" און דער רוסל. פּאַרטיי זייער אַ שאַרפן און ליידנשאַפטלעכן כאַראַקטער. צווישן די אָרגאַניזאַ־ציעס פון „בונד" און פון דער רוסלענדער פּאַרטיי אויף די ערטער הויבט זיך אויך אָן אַ פאַרשאַרפטער קאַמף. זומער 1904 ווערט געבילדעט דער צפון־מערב־קאָמיטעט פון דער רוסלענדער פּאַר־טיי און דער ציל פון זיין אַרבעט איז — קאַמף מיטן „בונד". אין גיכן אָבער טרעט דער קאַמף מיטן „בונד" אָפּ אויפן צווייטן פּלאַן. דער זעלבער צענטראַליזם, וועלכער האָט אין 1903 אָפּגע־האַלטן דעם זיג אויפן II אַלפּאַרטייאישן צוזאַמענפאָר, איז אין גיכן געוואָרן דער אויסגאַנג־פּונקט פאַר אַ שפּאַלטונג אין די ריי־ען פון דער רוסלענדער אָרגאַניזאַציע גופא, — שפּעטער שוין איז די שפּאַלטונג נאָך קאָמפּליצירט געוואָרן דורך פּרינציפּיעלע און טאַקטישע חילוקי־דעות. עס האָבן זיך געבילדעט 2 פראַק־ציעס: „באָלשעוויקעס" און „מענשעוויקעס" (מערהייט און מינ־דערהייט). זיי האָבן אָנגעהויבן צווישן זיך אַן אמתע מלחמה, וועלכע איז נישט אויסגעלעבט נאָך ביז היינט צו טאָג.

די געשעענישן אין רוסלאַנד האָבן לעת עתה גענומען שטעלן פאַר דער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע נייע און אַלץ מער פאַרוויקלטע

אויפגאבן די מלחמה מיט יאפאן, און די קלעפ וואס די מלחמה האט דערלאנגט דער זעלבסטהערשונג, האבן דורכאויס געפאדערט אויב שוין נישט קיין פאראייניקונג פון אלע סאציאל־דעמאקראטישע קרעפטן, איז לפחות א קאארדינירטע טאקטיק. אלע אנדערע רעוואלוציאנערע און אפאזיציאנעלע פארטייען פון רוסלאנד האבן אויך שארף געפילט די אדזיקע נויטיקייט, און א באדייטנדיקער טייל פון זיי האבן זיך טאקע פאראייניקט אין א בלאק*). און צוליב דעם האט מען אין די רייען פון די סאציאל־דעמאקראטישע ארבעטער־ארגאניזאציעס נאך דרינגענדיקער גענומען פילן א באדערפעניש אין פאראייניקונג. אונזער צ. ק. האט אונטערגענומען שריט אין דער ריכטונג נאך אנהויב זומער 1904.

ער האט גוט געוואוסט, אז וועגן פולער פאראייניקונג קאן קוים א רייד זיין, אי צוליב פארשידנקייט פון ארגאניזאציאנעל'ן

*) אין הארבסט 1904 איז אין פאריז צושטאנד געקומען א קאנפערענץ פון די דאזיקע פארטייען. אין איר האבן זיך באטייליקט: די פארטיי סאציאליסטן־רעוואלוציאנערן, דער פארבאנד „אסוואבאזשדעניע", די פוילישע סאציאליסטישע פארטיי (פ. פ. ס.), די פוילישע פאלקס־ליגע, די פינלענדישע פארטיי פון אקטיוון ווידערשטאנד, די ארמענישע רעוואלוציאנערע פעדעראציע („דראשאק"), די גרוזינישע פארטיי סאציאליסטן־פעדעראליסטן־רעוואלוציאנערן. אלע סאציאל־דעמאקראטישע ארגאניזאציעס, דער „בונד" בתוכם, האבן אויך באקומען איינלאדונגען צו באטייליקן זיך אין דער קאנפערענץ. אבער צוליב דעם בונטן צוזאמענשטעל פון די פארטייען, וואס זענען געגאנגען זיך בלאקירן, ביי דער פארשיידנארטיקייט פון זייערע פאליטישע אנשויאונגען; צוליב דעם ווייטער, וואס אייניקע פון די דאזיקע פארטייען זענען אזוי געווען ווייט פון שטאנדפונקט פון קלאסן־קאמף, אז זיי האבן אפילו שפעקולירט אויפן נצחון פון דער יאפאנישער רעגירונג, — האבן די ס"ד ארגאניזאציעס זיך אפגעזאגט פון אנטייל אין דער קאנפערענץ, און זיי האבן געמיינזאם אויסגעארבעט א טעקסט פון אן ענטפער („לעצטע נאכריכטן" נומ. 204).

אָנשויאונגען, אי נאָך מער צוליב דער שפּאַלטונג אין די רייען פון דער רוסלענדער אָרגאַניזאַציע גופא. האָט דעריבער אונזער צ. ק. אַפּעלירט צו אַלע סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציעס — צו טון אַלץ וואָס מעגלעך, כדי צושטאַנד צו ברענגען באַלד א צייטווייליקע פאַראייניקונג, כדי צו אָרגאַניזירן געמיינזאַמע קאָאָרדינירטע אַרויסטרעטונגען*).

אויפן וועג צו אָט דעם ציל האָט זיך דער צ. ק. פון „בונד" אָנגעשטויסן אויף אַ גאַנצע רייע מניעות, וואָס נישט דאָ איז דאָס אָרט צו רעדן וועגן זיי. אַזוי אַז די ערשטע קאָנפערענץ פון סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציעס, וועגן וועלכער מיר האָבן שוין גערעדט פריער, האָט זיך געקאָנט צונויפקומען ערשט אין יאַנואַר 1905.

אויף דער דאָזיקער קאָנפערענץ האָט מען, צווישן אַנדערן, אויסגעאַרבעט א פּראָיעקט פון אַ שטענדיקן בלאָק צווישן די ס"ד אָרגאַניזאַציעס. דאָס ענדגילטיקע באַטראַכטן און אָננעמען פון דעם פּראָיעקט האָט געזאָלט פאָרקומען אויף דער צווייטער קאָנפערענץ, אין צוויי חדשים אַרום, אָבער די פאָרשטייער פון דער רוסל. פּאַרטיי זענען נישט געקומען צו דער צווייטער קאָנפערענץ — ווי שפּעטער האָט זיך אַרויסגעוויזן, צוליב אומאָפּהענגיקע פון זיי סיבות. די פאַרזאַמלטע דעלעגאַטן פון אַלע איבעריקע סאָצ. דעמ. אָרגאַניזאַציעס האָבן זיך באַגרענעצט מיט אַן אויסטויש פון מיינונגען איבער אייניקע פראַגן, און האָבן באַפולמעכטיקט די צענטראַל־קאָמיטעטן פון „בונד" און פון דער לעטישער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע צונויפצורופן די נאָענטסטע קאָנפערענץ, ביים תנאי אויב ס'זאָלן זיך אין איר באַטייליקן פאָרשטייער פון דער רוסל. פּאַרטיי.

אַרויסגעוויזן האָט זיך, אַז די פראַקציע פון דער מינדערהייט איז פאַרבליבן אומצופרידן מיט דער אַרבעט פון דער ער-

---

*) „אַרבעטער־שטימע", נומ. 37.

שטער (יאנואר) קאנפערענץ; די פארשטייער פון דער דאזיקער פראקציע האבן געפאדערט, אז די ווייטערדיקע קאנפערענצן זאלן זיך באגרענעצן בלויז מיט אויסטויש פון מיינונגען, און אז איינציקע ארגאניזאציעס זאלן זיך אין זיי גאר נישט באטייליקן. אויף אזא אופן האט מען זיך געמוזט צעשיידן מיטן געדאנק וועגן רופן פעריאדישע קאנפערענצן, וועגן שאפן א פעסטן בלאק פון די ס"ד ארגאניזאציעס — א בלאק, וואס זאל ביסלעכווייז צוגרייטן דעם באדן פאר א פולער פאראייניקונג.

אז עס זענען פארעפנטלעכט געווארן די תקנות וועגן דער מלוכה־דומע, האט אונזער צ. ק. ווידעראמאל אויפגעהויבן די פראגע וועגן רופן א קאנפערענץ פון די ס"ד ארגאניזאציעס, און זי איז צושטאנד געקומען אין סעפטעמבער 1905, ווי מיר האבן שוין פריער דערמאנט („בויקאט פון די וואלן צו דער ערשטער דומע"). אויף איר איז, אגב, באשלאסן געווארן, אז נאך פאר די וואלן צו דער דומע זאל מען רופן א נייע קאנפערענץ, וועלכע זאל א חוץ אנדערע פונקטן פון טאג־ארדענונג זיך אויך פארנעמען מיט דער פראגע וועגן א פולער פאראייניקונג פון די ס"ד ארגאניזאציעס. די דאזיקע קאנפערענץ האט געפרואווט זיך צוזאמענגעקומען אנהויב דעצעמבער, נאר צוליב די רעוואלוציאנערע געשעענישן וואס האבן זיך אינגיכן אנגעהויבן, האבן פארטרעטער פון פיל ארגאניזאציעס נישט געקאנט קומען צו דער קאנפערענץ.

אבער א קורצע צייט ערב אונזער VII קאנפערענץ, פרילינג 1906, האט דער צ. ק. באקומען א פארשלאג פון צ. ק. פון דער רוס. פארטיי צו שיקן א דעלעגאציע אויף דעם פאראייניקונגס־צוזאמענפאר (שטאקהאלם), צו וועלכן מען האט דעמאלט געהאלטן אין גרייטן זיך: אויפן סדר היום פון שטאקהאלמער צוזאמענפאר איז געווען אויך א פונקט וועגן פאראייניקונג מיט די נאציאנאלע סאצ. דעמ. ארגאניזאציעס.

אונזער VII קאנפערענץ האט נאך לאנגע און הייסע דע־

באַטן *) אָנגענומען פאָלגנדיקן סטאַטוט פאַר דער פאַרייניקונג מיט דער רוסל. פּאַרטיי:

די אולטימאַטיווע תנאים פון פאַרייניקונג:

I. דער „בונד" איז די סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציע פון יידישן פּראָלעטאַריאַט, און איז נישט באַגרענעצט אין זיין טעטיקייט מיט ראַיאָן־ראַמען.

II. דער „בונד" באַקומט אַ פאַרטרעטערשאַפט אין צ. ק. פון דער פּאַרטיי.

III. די אָרגאַניזאַציעס פון „בונד" שיקן זייערע פאַרשטייער אויף די אַלגעמיין־פּאַרטייאישע צוזאַמענפאָרן און קאָנפערענצן אויף די זעלבע יסודות, וואָס די אָרגאַניזאַציעס פון ר. ס. ד. א. פּ.

IV. די פּראָגראַם פון דער רוסל. פּאַרטיי איז אויך די פּראָגראַם פון „בונד"; אָבער פאַרן „בונד" ווערט אָנערקענט דאָס רעכט איינצוהאַלטן אין דער נאַציאָנאַלער פראַגע זיין פּראָגראַם, וואָס ס'האָט אָנגענומען דער בונדישער VI צוזאַמענפאָר.

V. דער „בונד" האַלט איין דאָס רעכט זעלבשטענדיק צו פאַרוואַלטן מיט אַלע ענינים פון זיין אָרגאַניזאַציע.

VI. די אַלע אויסגערעכנטע פּונקטן קאָנען געענדערט ווערן דורך אַלגעמיין־פּאַרטייאישע צוזאַמענפאָרן נאָר מיטן הסכם פון „בונד".

וועגן איינציקער פאַרשטייערשאַפט:

די קאָנפערענץ קאָנסטאַטירט, אַז נישט אַריינגעמענדיק דעם פּונקט וועגן איינציקער פאַרשטייערשאַפט, וואָס ס'האָט אויסגעאַרבעט דער V צוזאַמענפאָר, אין דער צאָל אולטימאַטיווע תנאים פאַר דער פאַרייניקונג מיט דער ר. ס. ד. א. פּ., האַלט זי פונדעסטוועגן פולשטענדיק אונטער די פאָדערונג פון דעם דאָזיקן

*) די פראַגע וועגן פאַריוניקונג מיט דער רוסל. פּאַרטיי אויף דער VI קאָנפ. פון „בונד", פּעטערבורג 1906.

פונקט, און דערקלערט, אז א נאָרמאַלע פאַרבינדונג צווישן דער יידישער אַרבעטער־באַוועגונג און צווישן דער רוסלענדישער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע אַלס גאַנצער קאָן זיך איינשטעלן נאָר דע־מאָלט, ווען דער „בונד“ וועט זיין אין דער פּאַרטיי דער איינציקער פאָרשטייער פון יידישן פּראָלעטאַריאַט, ד. ה. די איינציקע אָרגאַניזאַציע, וואָס פירט צווישן אים א מאַסן־אַרבעט און וואָס דורך איר וועט די פּאַרטיי אָנפירן מיטן קאַמף פון יידישן פּראָלעטאַריאַט און וואָס דורך איר וועט דער יידישער פּראָלעטאַריאַט קאָנען רעאַליזירן דעם נויטיקן פאַר אים איינפלוס אויפן אַלגע־מיינעם גאַנג פון די פּאַרטיי־ענינים.

דער לעצטער פונקט — מכוח דער איינציקער פאָרשטייער־שאַפט — איז אָדורך מיט גאָר א קליינער מערהייט, פון 2 שטי־מען. פיל פון די, וועלכע זענען באַשטאַנען אויף אריינגעמען דעם פונקט צווישן די אולטימאַטיווע, האָבן געטענהט, אז כל זמן עס וועלן עקזיסטירן אַזעלכע דעזאָרגאַניזאַטאָרישע אינסטיטוציעס, ווי דער פריער דערמאָנטער צפון־מערב־קאָמיטעט, וועט יעדע פאַראייניקונג זיין נישט מער ווי א שלעכטער שלום, איז א „גוטער ברוגז“ שווין פיל בעסער פאַר אַזאַ שלום.

דער שטאָקהאָלמער פאַראייניקונגס־צוזאַמענפאָר פון דער ר. ס. ד. א. פּ. (אַפּריל 1906) פון זיין זייט האָט אָנגענומען פאָל־גענדיקן פּראָיעקט פון פאַראייניקונג פון „בונד“ מיט דער ר. ס. ד. א. פּ., און האָט איבערגעגעבן דעם צ. ק. פון דער ר. ס. ד. א. פּ. דורכצופירן דעם פּראָיעקט אין לעבן, ווי נאָר דער „בונד“ וועט אים באַשטעטיקן:

1. דער „בונד“ גייט אריין אין באַשטאַנד פון דער ר. ס. ד. א. פּ., ווי די ס. ד. אָרגאַניזאַציע פון יידישן פּראָלעטאַריאַט, און איז נישט באַגרענעצט אין זיין טעטיקייט מיט א באַשטימטן ראַיאָן. 2. דער „בונד“ נעמט אָן די פּראָגראַם פון ר. ס. ד. א. פּ. באַמערקונג: די פראַגע וועגן דער נאַציאָנאַלער פּראָ־גראַם בלייבט אָפן, צוליב דעם וואָס דער פאַראייניקונגס־צוזאַ־

מענפאָר האָט די פראַגע גיִשט באַהאַנדלט. 3. אַלע באַשלוסן פון די אַלגעמיין־פּאַרטייאישע צוזאַמענפאָרן זענען אָבליגאַטאַריש אויך פאַרן „בונד". 4. אין די ראַמען פון די אַלגעמיינע באַשלוסן פון די צוזאַמענפאָרן פון ר. ס. ד. א. פּ. און פון די אַלגעמיינע דירעקטיוון פון צ. ק. פון דער פּאַרטיי געניסט דער „בונד" זעלבשטענדיקייט אין די פראַגע פון אַגיטאַציע, אָרגאַניזאַציע און פּראָפּאַגאַנדע. 5. דער „בונד" האָט זיינע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס, צענטראַלע אינסטאַנצן און צוזאַמענפאָרן און פאַרוואַלטעט זעלבשטענדיק מיט אַלע ענינים פון זיין אָרגאַניזאַציע. 6. אַלע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס, וואָס גייען אריין אין באַשטאַנד פון ר. ס. ד. א. פּ., בילדן אויפן יסוד פון אַלגעמיינע וואַלן אָן אונטערשיד פון נאַציע פון די פּאַרטיי־מיטגלידער, אַן איינהייטלעכן אַנפירנדיקן אַלשטאַטישן קאָמיטעט פון ר. ס. ד. א. פּ. באַמערקונג: דער קאָמיטעט באַשליסט אַלע פראַגן, וואָס זענען נוגע דעם גאַנצן פּראָלעטאַריאַט פון דער געגעבענער שטאָט, און די באַשלוסן ווערן אָנגענומען מיט איינפאַכער מערהייט. דער אופן פון וויילן דעם אַלשטאַטישן קאָמיטעט ווערט באַשטימט אין הסכם מיט די אַלגעמיינע כללים, וואָס גילטן איז דער פּאַרטיי. 7. די אָרגאַניזאַציעס פון „בונד" שיקן זייערע פאַרטרעטער אויף די אַלגעמיין־פּאַרטייאישע צוזאַמענפאָרן און קאָנפערענצן אויף די זעלבע יסודות, וואָס די איבעריקע אָרגאַניזאַציעס פון ר. ס. ד. א. פּ. באַמערקונג: לויט אַן אויסגלייך פון די אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס, קאָנען וואַלן צום צוזאַמענפאָר פאָרקומען אויף אַלגעמיינע וואַל־פאַרזאַמלונגען. 8. דער „בונד" האָט אַ פאַרשטייערשאַפט אין צ. ק. פון דער פּאַרטיי. באַמערקונג: דער אופן פון בונדס פאַרטרעטערשאַפט אין צ. ק. פון דער פּאַרטיי ווערט איינגעשטעלט לויט אַן אויסגלייך צווישן צ. ק. פון „בונד" און צ. ק. פון ר. ס. ד. א. פּ. — אין די דעלעגאַציעס פון ר. ס. ד. א. פּ. אויף אינטערנאַציאָנאַלע סאָציאַליסטישע קאָנגרעסן שיקט דער „בונד" זיינע פאַרטרעטער.

רעזאָלוציע: אָננעמענדיק דעם פּראָיעקט פון פאַרייני־

קונג מיטן „בונד", זאָגט זיך פונדעסטוועגן דער צוזאַמענפאָר קאַ־טעגאָריש אָרוים קעגן דער אָרגאַניזירונג פון פּראָלעטאַריאַט לויט נאַציעס; דער צוזאַמענפאָר האָט באַשטעטיקט דעם פּראָיעקט פון פאַרייניקונג בלויז מיטן צוועק — צוצוגעבן אַ מער נאָרמאַלן כאַ־ראַקטער דעם קאַמף צווישן די אָנהענגער פון די ביידע אָרגאַניזאַ־ציאָנעלע פּרינציפּן.

אַז דער דאָזיקער פּראָיעקט איז געוואָרן אָנגענומען, האָט די בונדישע דעלעגאַציע אויפן שטאָקהאָלמער צוזאַמענפאָר אַריינגע־טראָגן אַ מעלדונג, אַז „די פּונקטן 1, 2, 4, 5, 7 און 8 זענען אַ נויטיקער תנאי פאַר דער עקזיסטענץ פון „בונד" אין דער פּאַר־טיי, און אַז אויב אַ פּאַרטיי־צוזאַמענפאָר זאָל זיי ענדערן אָן דער צושטימונג פון „בונד" דערויף, וועט דאָס אַרויסרופן פאַרן „בונד" די נויטיקייט אַרויסצוטרעטן פון דער פּאַרטיי"*).

דער VII צוזאַמענפאָר פון אונזער פּאַרטיי, וועלכער איז פאָרגעקומען סעפּטעמבער 1906 האָט אָנגענומען די פאַרייניקונגס־באַדינגונגען, וועלכע ס'האָט פאָרגעלייגט דער שטאָקהאָלמער צו־זאַמענפאָר. דערמיט גופא איז דער אַריינטריט פון „בונד" אין דער רוס. פּאַרטיי געוואָרן אַ געשעענער פאַקט. די אָרגאַניזאַציאָ־נעלע אָנשויאונגען פון „בונד" און פון דער פּאַרטיי האָבן זיך נישט געביטן**). נאָר אי דער „בונד" אי די פּאַרטיי האָבן גע־האַלטן, אַז ס'איז צוועקמעסיקער און אָנטשפּרעכט מער די באַ־דינגונגען פון מאָמענט איבערצוטראָגן זייער שטרייט אינעווייניק אין דער פאַרייניקטער פּאַרטיי, — און זיי זענען דערום געגאַנגען אויף קעגנזייטיקע הנחות.

נאָך, אין דער מיטטיילונג וועגן אַרויסטריט פון „בונד" פון

*) פּראָטאָקאָל פון שטאָקהאָלמער קאָנפערענץ (רוסיש), פּעטער־בורג 1907. זע אויך „נאַשע סלאָוואָ" (אונזער וואָרט), 1906, נומ. 8.

**) זע רעזאָלוציע וועגן פאַרייניקונג מיט דער ר. ס. ד. אַ. פּ. אָנגענומען אויפן VII צוז. פון „בונד".

דער פּאַרטיי אין 1903 האָט אונזער צ. ק. געשריבן. „מיר וועלן ווייטער אויך צולייגן אַלע כוחות דערצו, אַז ס'זאָל וואָס גיכער פּאַרקומען אַ ווירקלעכע פאַראייניקונג פון אַלע רעוואָלוציאָנערע פּראָלעטאַרישע כוחות פון רוסלאַנד. מיר וועלן אונזער סאָציאַליסטישע אַרבעט צווישן יידישן פּראָלעטאַריאַט אויך ווייטער פירן אונטערן אַלטן לאָזונג: „פּראָלעטאַריער פון אַלע לענדער, פאַראייניקט אייך".

דער קורצער איבערזיכט פון דער אינערלעכער און צווישנפּאַרטייאישער אַרבעט פון אונזער אָרגאַניזאַציע פאַרן באַריכטפּעריאָד ווייזט, אַז די דאָזיקע ווערטער זיינען נישט געווען קיין פּוסטע פראַזע.

ווענן דעם אָנטייל פון אַ פאַרשטייער פון צ. ק. פון „בונד" אין פּעטערבורגער ראַט פון אַרבעטער־דעפּוטאַטן, האָבן מיר שוין פריער גערעדט („זומער און הארבסט" 1905).

נאָך דער ביאַליסטאָקער שחיטה אין יוני 1906 האָט זיך ווידער געשטעלט אויפן סדר היום די פראַגע וועגן קאַמף מיט פּאָגראָמען. מען האָט געמוזט אויסזוכן אַזעלכע מיטלען פון קאַמף, וואָס זאָלן זיך לאָזן אָנווענדן באַלד, אויפן אָרט, נישט וואַרטענדיק ביז די דערהפירטע ביזן סוף רעוואָלוציע וועט אַ סוף מאַכן צו דער פּאָגראָם־געפאַר.

אונזער פּאַרטיי־פּרעסע האָט אָנגעוויזן אויף צווייערליי מיטלען. ערשטנס, איזאָלירן דעם פּאָגראָם־מעכאַניזם; צווייטנס, שאַפן אַ רעאַלע קראַפט, וואָס זאָל זיך קאָנען שטעלן קעגן דער רעאַלער קראַפט פון אָט דעם מעכאַניזם. אָפּנעמען ביי די פּאָגראָמשטשיקעס די לעצטע רעשטן צוטרוי מצד וועמען ס'נישט איז, ארויסשטעלן דעם פּאָגראָם־מעכאַניזם אין זיין גאַרער נאַקעטקייט, וועט אומפאַרמיידלעך פירן דערצו, אַז די פּאָגראָמען וועלן זיך פאַרוואַנדלען אין מיליטערישע עקזעקוציעס פון שטראָף־אָטריאַדן, אין אַן אָפענעם באַוואָפנטן אויפשטאַנד פון די רעאַקציאָנערע כוחות

קעגן דער באַפרייאונגס־באַוועגונג. און וואָס איז שייך צו שאַפן אַ רעאַלן קעגן־פּאָגראָמישן כוח, איז די מלוכהשע דומע מחויב רופן דאָס פּאָלק צו זעלבשוץ און רופן די אָרגאַנען פון אָרטיקער זעלבסטפּאַרוואַלטונג — צו אָרגאַניזירן אַ מיליץ. מען מוז פאַר־שפּרייטן צווישן די ברייטע מאַסן באַפעלקערונג, און קודם כל, נאַ־טירלעך, אין דער אַרבעטער־סביבה, די פעסטע איבערצייגונג דע־רין, אַז נאָר דאָס באַוואָפנטע פאָלק קאָן אַ סוף מאַכן צו דער שוצלאָזיקייט פון דער באַפעלקערונג.

אויף צו באַטראַכטן די מיטלען פון קאַמף מיט פּאָגראָמען, איז לויט דער איניציאַטיוו פון אונזער צ. ק. צונויפגערופן געוואָרן אַ באַראַטונג פון פאָרשטייער פון ר. ס. ד. א. פּ., „בונד“, לעטישע ס״ד, ס״ר פון פוילן און ליטע, פוילישע סאָציאַליסטישע פּאַר־טיי*), פאַרטיי ס״ר און אַלרוסלענדישער פויערן־פאַרבאַנד.

אויף דער באַראַטונג זענען אָנגענומען געוואָרן פאָלגנדיקע רעזאָלוציעס:

1. די באַראַטונג ווייזט אָן אויף דעם כמעט פולן מאַנגל פון פּאָפּולערער ליטעראַטור, וואָס זאָל זיין געווענדעט קעגן אַנטי־סעמיטישער און פּאָגראָמישער אַגיטאַציע, און ווענדעט די אויפמערקזאַמקייט פון אַלע רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס אויף דער נויטיקייט צוצוטרעטן אַרויסגעבן און וואָס ברייטער פאַרשפּרייטן פּאָפּולערע ליטעראַטור, וועלכע זאָל באַקענען מיט דער רעכטלאָזיקייט פון דער יידישער באַפעלקערונג, מיט איר עקאָנאָמישן מצב און מיט דער פּאָליטיק פון דער זעלבסטהערשונג לגבי די יידן.

2. די באַראַטונג ווייזט אָן אויף דער נויטיקייט צו אָרגאַניזירן אַן אַלרוסלענדישע קאַמפּאַניע קעגן דער פּאָגראָם־פּאָליטיק פון דער רעגירונג, און לייגט פאָר איינאָרדענען אומעטום פאַרזאַמלונגען און מיטינגען און אַרויסטראָגן רעזאָלוציעס. (דאָ פאָלגט

*) די פאָרשטייער פון פּין פּ. ס. ד. און פּ. פּ. ס. האָבן צוליב אוי־ניקע סיבות נישט געקאָנט קומען צו דער קאָנפערענץ.

א פראָיעקט פון א רעזאָלוציע, אין וועלכער באזונדערע פּארטייען און אָרגאַניזאציעס מעגן מאַכן די אָדער אַנדערע ענדערונגען און צוגאַבן).

3. די בעראַטונג ווענדעט די אויפמערקזאמקייט אויף דער נויטיקייט צו פירן אַן אַנטי־פּאָגראָמען־אַגיטאַציע צווישן מי־ליטער, כדי נישט דערלאָזן, עס זאָל זך באטייליקן אין פּאָגראָמען.

4. די בעראַטונג ווייזט אָן אַלע רעוואָלוציאָנערע אָר־גאַניזאַציעס אויף דער נויטיקייט פון אויסגלייכן ביים אָרגאַניזירן זעלבשוץ, און אַז מען דאַרף אויף די ערטער איינאָרדענען בעראַ־טונגען פון פארשידענע רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס מכוח די טעכנישע פראַגן, וואָס זענען פארבונדן מיט דער אָרגאַניזירונג פון זעלבשוץ. — לערך פון זעלבן איינהאַלט איז געווען די רעזאָ־לוציע, וואָס די סאָציאַל־דעמאָקראַטישע פראַקציע האָט אריינגע־טראָגן אין דומע צום סוף פון די דעבאַטן איבערן ביאַליסטאָקער פּאָגראָם.

IV צוזאַמענפאָרן און קאָנפערענצן

פון סוף 1904 אָן אַנטוויקלען זיך די געשעענישן אין רוס־לאַנד מיט אַן אומגלויבלעכער שנעלקייט. און עס שטעלן זיך אַלץ נייע און נייע פראַגן, וועלכע פאָדערן אַן ענטפער מצד די רעוואָ־לוציאָנערע און סאָציאַליסטישע פּאַרטייען. דער באַריכט־פּעריאָד צייכנט זיך דעריבער אויס מיט לערך זייער פיל צוזאַמענפאָרן און קאָנפערענצן.

די VI קאָנפערענץ פון אונזער פּאַרטיי איז פאָרגעקומען, ווי מיר האָבן שוין דערמאָנט, אין רוסלאַנד, באַלד נאָך די יאַנואַר־טעג פון 1905 (אין פעברואַר, אין דווינסק). פון די פראַגן, וואָס זענען באַהאַנדלט געוואָרן אויף דער דאָזיקער קאָנפערענץ און ס'איז וועגן זיי אָנגענומען געוואָרן אַנטשפּרעכנדיקע רעזאָלוציעס, וועלן מיר דאָ אָנווייזן פאָלגנדיקע: וועגן אויסברייטערן דעם ווירקונגס־קרייז אויף נישט פּראָלעטאַרישע שיכטן פון דער באַפעל־קערונג; וועגן אַרבעט צווישן נישט יידישן פּראָלעטאַריאַט; וועגן אַרבעט צווישן מיליטער.

אונזער VI צוזאַמענפאָר, וועלכן ס'האָבן פאַרכאַפּט, ווי מיר האָבן שוין געזאָגט, די אָקטאָבער־געשעענישן פון 1905, איז אויס־געקומען צו פירן זיין אַרבעט אין די סאַמע אומגינסטיקע באַ־דינגונגען. אַ חוץ די דעלעגאַטן און אַ חוץ דעם צענטראַלן און אויסלענדישן קאָמיטעט זענען געווען אויף אים פאָרשטייער פון 12 אָרטיקע קאָמיטעטן און 6 אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס. די דעלע־גאַטן פון וואַרשעווער, האָמלער און דינער קאָמיטעטן און פון ראַ־

יאָן־קאָמיטעט פון פוילן האָבן צוליב די אויסגעבראָכענע אייזנ־באַן־שטרייקן נישט געקאָנט קומען אויפן צוזאמענפאָר.

די טאָג־אָרדענונג איז געוואָרן באַדייטנד פאַרקירצט. פון די אָנגענומענע אויפן VI צוזאמענפאָר רעזאָלוציע זענען די וויכטיק־סטע — די רעזאָלוציע וועגן דער נאַציאָנאַלער פראַגע, די רעזאָ־לוציעס וועגן אויטאָנאָמיע פון פוילן און וועגן די פאַרשידענע ציוני־סטיש־סאָציאַליסטישע פראַקציעס, וועלכע האָבן די לעצטע יאָרן זיך געהאַט אָנגעהויבן זייער שנעל צו פאַרמערן.

ווינטער 1905 — 1906

די געשעענישן פון האַרבסט 1905 און פון ווינטער 1905 — 1906 האָבן אַרויסגערוקט אַ ריי נייע פראַגן, וועלכע האָבן גע־פאָדערט אַ באַלדיקע לייזונג, אַזוי אַז מערץ 1906 איז זיך צוזאַ־מענגעקומען אונזער 7 קאָנפערענץ, אין וועלכער עס האָבן זיך באַ־טייליקט — מיט באַשטימונגס־רעכט — 50 מאַן. די הויפּט־פּונקטן פון סדר־היום פון דער קאָנפערענץ זענען געווען: די מלוכה־דומע און אונזער טאַקטיק; פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען; די איינלאַדונג וואָס דער „בונד״ האָט באַקומען צום צוזאמענפאָר פון דער רוס. פּאַרטיי.

ווען מען האָט צעטריבן די ערשטע דומע און ס׳האָט געהאַלטן ערב וואַלן צו דער צווייטער, און מען האָט געדאַרפט ענדגילטיק לייזן די פראַגע וועגן ווידער אַריינטרעטן אין דער רוס. פּאַרטיי און נאָך אייניקע אַנדערע ריין געוואָרענע פראַגן — האָט דאָס באַ־וויגן אונזער פּאַרטיי צענוויפצערופן אָנהויב סעפּטעמבער 1906 דעם 7 צוזאמענפאָר.

דער צוזאמענפאָר איז געווען זייער אַ צאָלרייכער. עס זענען געווען אַריבער 90 מאַן: 67 דעלעגאַטן מיט באַשטימונגס־רעכט, געוויילטע דורך אַלע אָרגאַניזירטע מיטגלידער פון אונזער פּאַר־טיי, צו 1 דעלעגאַט אויף יעדע 300 אָרגאַניזירטע מיטגלידער; 26 מאַן מיט באַראַטונגס־רעכט; צווישן זיי זענען געווען פאַר־

שטייער פון דער רוסל. ס"ד פּאַרטיי, פון דער לעטישער ס"ד פּאַר־ טיי, פון דער אַרמענישער ס"ד אַרבעטער־אָרגאַניזאַציע און פון „בונד" אין גאַליציע.

דער צוזאַמענפאָר האָט אָנגענומען אַ רייע רעזאָלוציעס וועגן פאַרשידענע פראַגן (וועגן פאַרייניקונג מיט דער רוסל. ס"ד פּאַר־ טיי, וועגן טאַקטיק, וועגן פּאַרטייזאַנישע אַרויסטרעטונגען) און אויך דעם אָרגאַניזאַציאָנעלן סטאַטוט פון „בונד"*).

---

*) זע דאָס פאָלגנדיקע קאַפּיטל.

ע. דער צאָל־באַשטאַנד און דער אינערלעכער געבוי פון אונזער אָרגאַניזאַציע

לויטן באַריכט פון דער מאַנדאַט־קאָמיסיע פון אונזער 7 צו־זאַמענפאָר, האָבן זיך אין די וואַלן פון דעלעגאַטן באַטייליקט 254 אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבן געציילט סוף זומער 1906 אַרום 33 — 34 טויזנט פּאָליטיש אָרגאַניזירטע מיטגלידער**). אין דער צאָל גייען נישט אַריין די מיטגלידער פון יענע אָרגאַ־ניזאַציעס, וועלכע האָבן ווייניקער ווי 50 מיטגלידער, ווי אויך נישט די מיטגלידער פון די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען, וועלכע געפונען זיך אונטער דער אָנפירונג פון „בונד“; און אויב נעמען אין אַכט די אומלעגאַלע עקזיסטענץ פון די פּאָליטישע אָרגאַני־זאַציעס, דעם קריגס־צושטאַנד און די פאַרשטאַרקטע און אויסער־אָרדנטלעכע שמירה, וואָס זענען געווען פּראָקלאַמירט אין גאַנצן תחום און האָבן געמאַכט אוממעגלעך אַ גענויע רעגיסטראַציע פון די אָרגאַניזירטע פּאַרטיי־מיטגלידער, — דאַן איז די צאָל 34 טויזנט נישט נאָר נישט קיין איבערגעטריבענע, נאָר זייער מעגלעך, אַז זי איז נאָך באַדייטנד פאַרקלענערט לגבי דער ווירקלעכער צאָל.

ביזן יאָר 1905, ווען קאָנספּיראַטיווקייט האָט זיך גערעכנט פאַר איינער פון די הויפּט־מדות טובות פון פּאַרטיי־טוער, איז די אָרגאַניזאַציע פון אונזער פּאַרטיי געווען געבויט אויף שטרענג

---

*) זע מיטטיילונג וועגן VII צוזאַמענפאָר פון „בונד“ (רוסיש, גענף 1906.

קאָנספּיראַטיווע און צענטראַליסטישע יסודות. אַלע אינסטאַנצן פון די אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס פלעגן מייסטנס זיין נאָמינירטע, און זייער ווייטערדיקע קאָמפּלעטירונג איז פאָרגעקומען אויפן וועג פון קאָאָפּטאַציע. דעם צ. ק. האָט מען געוויילט אויף צוזאַמענפאָרן, פון דריי מענטשן בלויז, און פון זיי האָט נאָר איינער זיך גערעכנט פאַרן אָפיציעלן פאָרשטייער און אַלס אַזעלכער איז ער געווען באַקאַנט די אָרטיקע קאָמיטעטן. דער צ. ק. האָט געהאַט דאָס רעכט פון קאָאָפּטאַציע, און האָט — גענאָסן פון זייער ברייטע פול מאַכטן, — ביז צום רעכט פון נאָמינירן און אויסשליסן איינצעלנע מענטשן אינם באַשטאַנד פון די אָרטיקע קאָמיטעטן.

אונטערן איינפלוס פון די געשעענישן פון יאָר 1905 האָבן די אַלטע אָרגאַניזאַציאָנעלע ראַמען אָנגעהויבן שנעל זיך ברעכן. די אָרגאַניזאַציעס זענען אויף דער העלפט אַרויס פון אונטער דער ערד; בעת די ברייטע פאָלקס־קאַמפּאַניעס האָט די איניציאַטיוו־קייט פון די מאַסן און פונם דורכשניטלעכן מאַסן־טוער אָנגעהויבן שפּילן אַ גרויסע ראָל. אויפן סדר־היום האָט זיך געשטעלט די פראַגע וועגן רעאָרגאַניזירן די פאַרטיי אויף מער דעמאָקראַטישע יסודות.

מיט דער פראַגע וועגן רעאָרגאַניזאַציע האָט זיך געהאַט פאַר־נומען די 7 קאָנפערענץ פון אונזער פאַרטיי, פרילינג 1906, נאָר צום טייל מחמת מאַנגל אין צייט, און דער עיקר מחמת דער אומבאַשטימטער לאַגע, אין וועלכער רוסלאַנד האָט זיך געפונען ערב דער ערשטער דומע, איז די פראַגע דעמאָלט נישט געוואָרן דורכגעאַרבעט מיט דער געהעריקער אויספירלעכקייט.

מיט דער ווייטערדיקער באַטראַכטונג פון דער פראַגע האָט זיך פאַרנומען אונזער 7 צוזאַמענפאָר. ער האָט אָנגענומען אן אָר־גאַניזאַציאָנס־סטאַטוט, וועלכער באַשטימט דעם אינערלעכן אָרגאַ־ניזאַציאָנעלן געבוי פון אונזער פאַרטיי.

אויסער רוסלאַנד האָט עקזיסטירט דער אויסלענדישער קאָמי־טעט פון „בונד", וואָס זיינע מיטגלידער ווערן נאָמינירט דורכן צ. ק.

דער אויסל. קאָמ. פון „בונד“ פירט די באַציונגען מיט דער אינטערנאַציאָנאַלער סאָציאַליסטישער ביוראָ און מיט די סאָציאַליסטישע פּאַרטייען און אָרגאַניזאַציעס פון מערב־אייראָפּע. אונטער זיין קאָנטראָל געפינט זיך די פאַרייניקטע אָרגאַניזאַציע פון בונדישע אַרבעטער-פאַריינען און מיטהילף־גרופּעס אין אויסלאַנד, וואָס זייער טעטיקייט ווערט פאַרייניקט דורך אַ צענטראַל־ביוראָ, געוויילט אויף יערלעכע צוזאַמענפאָרן פון דער „פאַרייניקטער אָרגאַניזאַציע“. די צאָל גרופּעס און פאַריינען אין מערב־אייראָפּע דערגרייכט ביז 30, מיט אַ צאָל מיטגלידער אריבער 400.

די גרופּעס שטעלן זיך פאַר א ציל צו געבן דעם „בונד“ אין רוסלאַנד אידעאישע און מאַטעריעלע הילף, באַקענען די רוסיש־יידישע שטודירנדיקע יוגנט מיט דער פּראָגראַם און מיט דער טעטיקייט פון „בונד“, אָרגאַניזירנדיק צוליב דעם קרייזן פאַר זעלבסטבילדונג, רעפעראַטן, פאָרלעזונגען און דיסקוסיעס. די זעלבע צילן שטעלן זיך די פאַריינען צווישן די יידישע אַרבעטער, וועלכע האָבן אויסגעוואַנדערט פון רוסלאַנד אין די פאַרשידענע לענדער פון מערב־אייראָפּע. אַ חוץ דעם העלפן זיי אויך מיט, אַז די רוסיש־יידישע אַרבעטער זאָלן אריינטרעטן אין די אַנטשפּרעכנדיקע פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען און — דאָרט וו דאָס איז מעגלעך — אויך אין די פּאָליטישע פּאַרטייען.

דער אויסל. קאָמ. פון „בונד“ פירט אויך די באַציונגען מיטן צענטראַל־פאַרבאַנד פון די בונדישע סעקציעס אין אמעריקע. די דאָזיקע סעקציעס עקזיסטירן אין באַריכטס־פּעריאָד אין פיל שטעט פון די פאַרייניקטע שטאַטן פון צפון אמעריקע און ציילן ארום 3000 מיטגלידער — רוסיש־יידישע עמיגראַנטן. זיי שטעלן זיך לערך די זעלבע צילן, וואָס די אַרבעטער־פאַריינען און מיטהילף־גרופּעס אין מערב אייראָפּע. און ענדלעך, דער אויסל. קאָמ. פירט באַציונגען מיט איינצעלנע מענטשן און מיט קלענערע גרופּעס, וואָס זענען די לעצטע יאָרן אויפגעקומען אין פאַרשידענע ערטער פון דרום־אפריקע און פילן מיט דער ארבעט פון „בונד“.

ביז סוף יאָר 1905 האָט זיך דער אויסל. קאָמ. פאַרנומען,

וואָס אמאָל אַלץ מער מיט אַרויסגעבן און טראַנספּאָרטירן ליטע־ראַטור קיין רוסלאַנד. פון אָנהויב 1906, ווען דער פאַרלאַג איז אַריבערגעטראָגן געוואָרן קיין רוסלאַנד, האָט דער דאָזיקער גע־ביט פון אַרבעט פון אויסל. קאָמיטעט אינגאַנצן אָדער כמעט אינ־גאַנצן אויפגעהערט.

VI. די פארלעגערישע ארבעט און די קאסע

אין דער פארלעגערישער טעטיקייט פון אונזער פארטיי פאר־נעמען געווען צוויי פעריאדן, וועלכע שיידן זיך שארף אונטער צווישן זיך. דער ערשטער פעריאד נעמט ארום די צייט פון אמ־סטערדאמער קאנגרעס ביזן VI צוזאמענפאר פון „בונד" (סעפ־טעמבער 1904 — אקטאבער 1905); דער צווייטער הויבט זיך אן נאך די אקטאבער־און דעצעמבער טעג פון 1905, ווען די פא־ליטישע פארטייען פון רוסלאנד הויבן אן פירן א האלב־לעגאלע עקזיסטענץ.

אין משך פון ערשטן פעריאד האט דער צ. ק. אויסגעהאלטן אין רוסלאנד 5 געהיימע דרוקערייען, ווו ס'האבן זיך געדרוקט, א חוץ בראשורן און אויפרופן, צוויי נישט־פעריאדישע זשורנאלן אויף יידיש: „ארבעטער־שטימע" און „דער בונד" — דער ערשטער פאר די מער אנטוויקלטע פארטיי־מיטגלידער, דער צווייטער — פארן מאסן־לעזער. אבער דער עיקר איז די פארלעגערישע טע־טיקייט פאר יענער צייט געווען קאנצענטרירט, צוליב פארשטענד־לעכע סיבות, אין אויסלאנד, און איז געווען איינע פון די הויפט־פונקציעס פונם אויסלענדישן קאמיטעט. פון דער טאבעלע, וואס מיר ברענגען ווייטער, זעט מען, אז דער צ. ק. האט פאר דער צייט ארויסגעלאזט 15 אויסגאבן און זשורנאל־נומערן אין א צאל 113 טויז. עקזעמפלארן, בעת דער אויסל. קאמיטעט האט פאר דער זעלבער צייט ארויסגעלאזט 134 אויסגאבן, אין א צאל פון 808 טויז. עקזעמפלארן. זעלבסטפארשטענדלעך, אז די אינטענסיווע פארלעגערישע טעטיקייט פון אויסל. קאמ. איז געווען אויסגע־

רעכנט דער עיקר אויף רוסלאנד. אזוי, האָט דער אויסל. קאָמ. פאר די לעצטע 4 חדשים 1904 און די ערשטע 9 חדשים 1905 טראנספּאָרטירט קיין רוסלאנד, אין קיילעכדיקע ציפערן, 350 פוד, אָדער 5,600 קילאָ אומלעגאלע ליטעראטור — צייטונגען, זשורנאַלן און בראָשורן אויף יידיש, רוסיש און פויליש. פון דער ווייטער געבראַכטער טאַבעלע זעט מען, אַז פאַרן ערשטן פעריאָד פון אונזער באריכט-צייט האָט דער אויסל. קאָמ. ארויסגעגעבן 26 נומערן פון נישט-פעריאָדישן ביולעטין אויף יידיש — „די לעצטע פאסירונגען" — 125 טויז. עקז. — דאן 66 נומ. פון דער וועכנטלעכער צייטונג אויף רוסיש — „פּאָסלעדניא איזוועסטיא" („לעצטע נאכריכטן") — 350 טויז. עקז., און 23 פארשידענע יידישע בראָשורן, 245 טויז. עקזעמפּלארן.

סטאַטיסטישע דאַטן וועגן דער פאַרלעגערישער טעטיקייט פון „בונד" פון סעפּטעמבער 1904 ביז סוף 1905

אויסגאַבעס צייטונגען און זשורנאַלן	פון צענטראַל-קאָמ. צאָל נומערן אָדער נעמען	פון צענטראַל-קאָמ. צאָל עקזעמפּלארן	פון אויסל. קאָמיטעט צאָל נומערן אָדער נעמען	פון אויסל. קאָמיטעט צאָל עקזעמפּלארן
1. אויף יידיש				
א) ארבעטער-שטימע	3	9.000	—	—
ב) דער בונד	7	95.000	—	—
ג) לעצטע פאסירונגען	—	—	26	125.000
ד) דער ייד. ארבעטער	—	—	1	1.500
2. אויף רוסיש				
א) „פּאָסלעדניא איזוועסטיא"	—	—	66	350.000
ב) וועסטניק בונדא	—	—	1	3.500
3. אויף פויליש				
גלאָס בונדו	—	—	1	1.500

II בראָשורן

1. אויף יידיש	—	—	23	245.000
2. אויף רוסיש	5	9.000	15	80.000
3. אויף פויליש	—	—	1	1.500
סך־הכל	15	113.000	134	808.000

אויף אזא אופן קומט אויס, אַז דער צ. ק. און דער אויסל. קאָמ. האָבן פאר דער צייט פון סעפטעמבער 1904 ביז סוף 1905 אַרויסגעגעבן איינגאַנצן 149 נומערן (134+15) אין אַ צאָל 921 טויז. עקז. (808.000 + 113.000); אַהער גייט נישט אַריין די קאָלאָסאַלע צאָל אויפרופן פון צענטראַלן קאָמיטעט און פון די אָרטיקע קאָמיטעטן פון אונזער פאַרטיי פאר דער זעלבער באַריכט־צייט.

וואָס איז שייך די אויפרופן פון צ. ק., געפינט זיך אַ פולער קאָמפּלעט פון זיי אין בונדישן אַרכיוו. לײדער דאָס זעלבע לאָזט זיך נישט זאָגן וועגן די אויפרופן פון אונזערע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס. אונזער אַרכיוו איז צענויפגעקליבן קוים אפשר אַ העלפט פון די בלעטלעך און פּראָקלאַמאַציעס, וואָס אונזערע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס האָבן אַרויסגעגעבן.

פאר דער גאַנצער באַריכט-צייט (סעפטעמבער 1904 — פעברואר 1907) האָבן אַרויסגעגעבן אויפרופן:

	נעמען	צאָל עקז.
דער צענטראַל קאָמיטעט	59	2.921.000
די אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס	1.063	2.364.000
סך־הכל	1.122	5.285.000

די אויפרופן, סיי פון צ. ק. סיי פון די אָרטיקע קאָמיטעטן פון אונזער פאַרטיי, האָבן זיך מייסטנס געדרוקט אויף דריי שפּראַכן: יידיש, רוסיש און פויליש — דערפון גוטע דריי פערטל אויף יידיש.

פון אָנהויב צווייטן פּעריאָד פון אונזער באַריכט־צייט, ד. ה. פון סוף 1905, בייט זיך האָס ביילד זייער שאַרף. די אומלעגאַלע דרוקערייען אין רוסלאַנד הערן ביסלעכווייז אויף צו פונקציאָנירן. די פאַרלעגערישע טעטיקייט שטעלט זיך אין אויסלאַנד כמעט אינגאַנצן אָפּ — זי ווערט איבערגעטראָגן קיין רוסלאַנד. פון אָנהויב 1906 גיט דער צ. ק. אַרויס אַ טעגלעכע צייטונג אויף יידיש („דער וועקער", שפּעטער „די פאָלקס־צייטונג" אין ווילנע); פון אָנהויב פון זעלבן יאָר איז אויך אַרויס, מיט אייניקע הפסקות — צוליב אדמיניסטראַטיווע פאַרפאָלגונגען — 22 נומערן פון אַ רוסישן וואָכנבלאַט; און די געגרינדעטע אַרום יענער צייט יידישער און רוסישער ביכער־פאַרלאַג האָבן אַרויסגעגעבן 90 נעמען יידישע בראָשורן און 15 רוסישע. חוץ אָריגינעלע ווערק זענען צווישן זיי פאַראַן איבערזעצונגען פון די בעסטע ווערק פון די מערב־אייראָפּעישע טעאָרעטיקער פון סאָציאַליזם און סאָציאַל־דעמאָקראַטיע, מאַרקס, ענגעלס, לאַסאַל, ליבקנעכט, קאַאוטסקי, לאַפאַרג א. א. וו.

די ציפערן, וועלכע מיר ברענגען ווייטער וועגן די געלט־הכנסות פון צ. ק. און פון אויסל. קאָמיטעט פון אונזער פּאַרטיי, זענען גענומען פון די געלט־באַריכטן פון צ. ק. און אויסל. קאָמ., וואָס זיי האָבן צוגעשטעלט צום 6 און 7 צוזאַמענפאָר פון „בונד"; און וואָס איז שייך די הכנסה־ציפערן פון די אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס, זענען זיי גענומען פון די געלט־באַריכטן, וואָס האָבן זיך געדרוקט אין אונזערע פּאַרטיי־אָרגאַנען אָדער וואָס זענען צוגעשיקט געוואָרן דעם אויסל. קאָמיטעט. ווייט נישט אַלע אָרגאַניזאַציעס האָבן צוגעשטעלט באַריכטן, און די צוגעשטעלטע כאַפּן ווייט נישט אַרום די גאַנצע באַריכט־צייט (סעפּטעמבער 1904—פעברואַר 1907). און נאָך איין וויכטיקע באַוואָרעניש: די גרעסערע העלפט געלט־הכנסות פון צ. ק. אין דער צווייטער העלפט פון דער באַריכט־צייט באַשטייט פון סומעס וועלכע ער האָט באַקומען פונם אויסלענדישן קאָמיטעט.

די געלט־הכנסות פון צ. ק., פון אויסל. קאָמ. און פון די אָר־טיקע קאָמיטעטן פון אונזער פארטיי פאר אָט דער באַריכט־צייט שטעלן זיך פאָר אין קיילעכדיקע ציפערן אזוי (אין שווייצארישע פראנקן):

	פון סעפט. 1904 ביז אָקט. 1905	פון אָקט. 1905 ביז סעפט. 1906	פאַר דער גאנצער באַריכט־צייט
צ. ק.	(*106.000	(**304.000	410.000
אויסל. קאָמיטעט	190.000	420.000	610.000
אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס	—	—	290.000
סך־הכל	296.000	724.000	(***1.310.000

---

*) אין דעם אָרום 12 טויז. פראַנק פון אויסל. קאָמיטעט.

**) אין דעם אָרום 200 טויז. פראַנק פון אויסל. קאָמיטעט.

***) הייסט דאָס, אַז די סומע דאַרף מען פאַרקלענערן אויף 212 טויז (1.310.000 — 212.000 = 1.098.000). ווייל זיי פיגורירן שוין אין דער הכנסה פון אויסלענדישן קאָמיטעט.